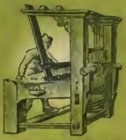
FIRPO
133
BIBLIOTECA NAZIONALE
TORINO

Ex libris
LUIGI FIRPO

1. 5. 8.

MAPHAEI
S. R. E. CARD.
BARBERINI
NVNC
VRBANI PP. VIII.
POEMATA.

PARROCCHIA DI S. MARIA DE' SERVI

4-10

TECA NA

EMINENTISSIMO
PRINCIPI
FRANCISCO
CARDINALI
BARBERINO

BALTHASAR MORETVS
FELICITATEM.

DIVINA Eminentiſsimi Cardinalis Poeſis, & Summo digniſsima Auctore, quem vniuerſæ Eccleſiæ ſuæ Pontificem Deus Opt. Max. deſtinabat, Plantinianâ iam veſte induta, Romam

redire

redire geſtit: ad neminem diuerſura libentiùs, aut à quoquam (vti confidit) excipienda benigniùs, quàm abs Te, Magne Eccleſiæ Princeps, qui Tuam ipſius Felicitatem atque Amplitudinem ſanctiſsimis eius Legibus debere agnoſcis: Siquidem cùm omnes illa & ſingulos ad melioris Litteraturæ, Virtutis & Honeſtatis ſtudia hortaretur, Te in primis pleniſsimo amoris affectu ad eadem incitabat; atque ad illam præparabat Magnitudinem, quâ tandem Orbi Chriſtiano non tam præeſſe, quàm prodeſſe, & velles & poſſes. At verò comiter primùm abs Te excepta, ad ſacras Maximi Parentis ſui ædes maiori deinde fiduciâ accedet;

nihil-

nihilque metuet, ne ſub nouâ hac veſte Pontificios oculos offendat: præſertim cùm ipſa haud neſciat, ſe plus roboris ac ſucci in Belgio hauſiſſe, à nouâ, quæ ipſius Maximi Auctoris beneficio acceſsit, ſalutarium præceptorum copiâ. Vale Eminentiſsime Princeps, publico Eccleſiæ, cui vni inſeruis, bono; & Typographum, eiúſque operam, Beatiſsimo Pontifici, atque Optimo Patruo Tuo, commenda.

VRBANVS PP. VIII.

Ad futuram rei memoriam.

EXPONI Nobis nuper fecit dilectus filius Andreas Brogiottus Typographiæ noſtræ Apoſtolicæ Præfectus, quòd ipſe denuò diuerſa Carmina, à Nobis, dum in minoribus conſtituti eſſemus, compoſita, tam in magno quàm in paruo folio, magnâ cum diligentiâ & impensâ imprimi facere intendit: veretur autem, ne ab aliis abſque eius licentiâ in maximum eius præiudicium & damnum Opera huiuſmodi imprimantur; Nobis propterea humiliter ſupplicari fecit, quatenus ei in præmiſſis opportunè prouidere de Benignitate Apoſtolicâ dignaremur. Nos igitur dictum Andream ſpecialibus fauoribus & gratiis proſequi volentes, & à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione vel causâ latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſoluentes, & abſolutum fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, non recedendo à priuilegiis officio Typographiæ prædictæ, & illud pro tempore obtinenti conceſſis, eidem Andreæ, vt durantibus viginti annis proximis à primæuâ reſpectiuè Operum huiuſmodi impreſſione, dummodò tamen anteà à dilecto filio Magiſtro Sacri Palatij Apoſtolici approbata ſint, computandis, nemo tam in Vrbe, & vniuerſo Sta-

tu

tu Eccleſiaſtico mediatè vel immediatè Nobis ſubiecto, quàm extra Statum, huiuſmodi Opera prædicta ſine ſpeciali dicti Andreæ, aut eius heredum & ſucceſſorum, vel ab eo cauſam habentium licentiâ imprimere, ſeu ab alio vel ab aliis impreſſa vendere, aut venalia habere vel proponere poſſit, auctoritate Apoſtolicâ tenore præſentium concedimus & indulgemus. Inhibentes propterea vniuerſis & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus, præſertim librorum impreſſoribus, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnâ eo ipſo incurrendâ, & quoad perſonas Nobis & Apoſtolicæ Sedi ſubiectas etiam quingentorum ducatorum auri de Camerâ, ac amiſſionis librorum & typorum omnium, pro vnâ Cameræ Noſtræ Apoſtolicæ, & pro aliâ eidem Andreæ, ac pro reliquâ tertiis partibus accuſatori & Iudici exequenti irremiſſibiliter applicandorum, ne dictis viginti annis durantibus Opera prædicta, vel aliquam eorum partem, etiam prætextu additionis vel explanationis, ſcholiorum aut interpretationum, aut per modum ſummarij vel compendij, aut aliàs quomodolibet tam in magno quàm paruo folio, ac tam in Vrbe & vniuerſo Statu noſtro prædictis, quàm extra dictum Statum, ſine huiuſmodi licentiâ imprimere, aut ab alio vel aliis impreſſa vendere, ſeu venalia habere aut proponere quoquomodo audeant, ſeu præſumant. Mandantes propterea dilectis filiis noſtris, & Apoſtolicæ Sedis de Latere Legatis, ſeu eorum Vicelegatis, ac Præſidentibus, & Gubernatoribus, Prætoribus, & aliis Iuſtitiæ miniſtris Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, & locorum Status noſtri Eccleſia-

 ſtici

ſtici prædicti, quatenus eidem Andreæ, eiuſque heredibus & ſucceſſoribus, vel ab eis cauſam habentibus huiuſmodi in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, quandocumque ab eodem Andreâ & aliis prædictis fuerint requiſiti, pœnas prædictas contra quoſcumque inobedientes irremiſſibiliter exequantur. Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis ſtatutis & conſuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolicâ, vel quauis firmitate aliâ roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & litteris Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis & innouatis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quòd præſentium tranſſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſticâ conſtitutæ munitis, eadem prorſus vbique fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud ſanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die XXX. Ianuarij M. DC. XXXI. Pontificatus noſtri anno octauo.

A. M. Maraldus.

I. Sauenier.

Andreas Brogiottus, Typographiæ Apoſtolicæ Præfectus, hanc à S. D. N. VRBANO *PP. VIII. ſibi conceſſam facultatem cum Balthaſare Moreto communicauit, litteris datis* XVI. *Aprilis* M. DC. XXXIII. *& à Franciſco Iacobo Belgio Cameræ Apoſtolicæ Notario ſubſcriptis.*

Impri-

Imprimatur.

Fr. Nicolaus Riccardius Sacri Palatij Apoſtolici Mag.

SVMMA PRIVILEGII REGIS CATHOLICI.

PHILIPPVS IV. Hiſpaniarum & Indiarum Rex Catholicus, & Potentiſſimus Belgarum ac Burgundionum Princeps, Diplomate ſuo ſanxit, nequis MAPHÆI *S. R. E. Cardinalis* BARBERINI, *nunc* VRBANI *PP. VIII. Poëmata*, præter Balthaſaris Moreti voluntatem vllo modo intra nouennium imprimat, aut alibi terrarum impreſſa in has Inferioris Germaniæ ditiones importet, venaliáve habeat. Qui ſecùs faxit, confiſcatione Librorum & aliâ graui pœnâ mulctabitur, vt latiùs patet in litteris datis Bruxellæ XV. Nouembris, M. DC. XXXIII.

Signat.

Steenhuyſe.

INDEX POEMATVM.

Aſteriſco denotantur, quæ Editioni huic accedunt.

POESIS probis & piis ornata documentis primæuo decori reſtituenda. *Quærentem viridi præcingere tempora lauro.* pag. 1.

Paraphraſis in Canticum Moyſis: Cantemus Domino, &c. *Gloriam cæli Domino canamus.* 9.

Paraphraſis in Canticum Moyſis: Audite cæli quæ loquor, &c. *Terra meas audi voces, audite loquentem.* 17.

* Paraphraſis in Canticum Annæ: Exultauit cor meum, &c. *O quam lætitiam mens mea percipit.* 33.

Paraphraſis in Pſalmum primum: Beatus vir, qui non abiit, &c. *O ter beatus, qui fugit integer.* 39.

Paraphraſis in Pſalmum cxvj. Laudate Dominum omnes Gentes, &c. *Laudate Regem ſiderum.* 41.

Paraphraſis in Pſalmũ cxxxvj. Super flumina Babylonis, &c. *Sedimus in ripis flentes, Babylonis ad amnem.* 43.

Paraphraſis in Canticum Ezechiæ: Ego dixi: In dimidio dierum, &c. *In medio vitæ curſu mea deficit ætas.* 47.

* Paraphraſis in Canticum Iſaiæ: Confitebor tibi Domine, &c. *Faſſus potentem dexteram, Rex cælitum.* 53.

* Paraphraſis in Canticum Habacuc: Domine audiui auditionem tuam, &c. *Quæ Pater omnipotens olim promiſſa dediſti.* 55.

Paraphraſis in Canticum trium puerorum: Benedictus es Domine

ne

ne Deus, &c. *Te rerum Dominum, te Deus Iſaci.* 63.

Paraphraſis in Canticum beatæ MARIÆ Virginis: Magnificat anima mea, &c. *Ad aſtra Regem cælitum.* 71.

Paraphraſis in Canticum Zachariæ: Benedictus Dominus Deus Iſraël, &c. *Iſacidum Dominum ſacro vox conſona plectro.* pag. 75.

Paraphraſis in Canticum Simeonis: Nunc dimittis ſeruum tuum, &c. *Nunc tuo, iuxta tua dicta, ſerue.* 77.

Paraphraſis in Hymnum ſanctorum Ambroſij & Auguſtini: Te Deum laudamus, te Dominum, &c. *Laudamus omnes te Deum, te ſiderum.* 79.

In Chriſti Domini Natalem diem. *Naſceris alme Puer gelidæ ſub tempora brumæ.* 84.

Chriſti Domini mox morituri cum beatiſſimâ MARIA Matre colloquium. *Inſtat, ſacra Parens, temporis vltimum.* 85.

Ad Diuinum Spiritum Hymnus. *Spiritus ſuperûm decus.* 87.

De S. Ioanne Baptiſtâ Ode. *Inuecta bigis Cynthia, candido.* 91.

De S. Mariâ Magdalenâ Ode. *Innixa pennis verſicoloribus.* 99.

De S. Laurentio Ode. *Ibera tellus, Auſtriv.* 109.

De S. Ludouico Rege Galliarum Ode. *Obiectu gemini maris.* pag. 118.

De S. Eliſabethâ Luſitaniæ Reginâ Hymnus. *Domare cordis impetus Eliſabeth.* 129.

De eâdem Hymnus. *Opes decuſq; regium reliqueras.* 130.

Pœnitens. *Sepultus altâ criminum caligine.* 131.

Circæi poculi Alexipharmacum. *Inſertæ vario nitore gemmæ.* pag. 135.

Vexillum Caritatis ad Nicolaum Barberinum germanum fratrem; in illa verba Iob: Militia eſt vita hominis ſuper terram. *Quod dixi ſemel, hæreat repoſtum.* 139.

Ad Ioannem Donatum fratrem. Inanis Eruditio ſine Pietate. *Aſſueſcit teneris agens ab annis.* pag. 142.

Vani-

Vanitatis fuga, æternitatis amor. *Amica veris aura frigus aëris.* 145.

* In illa verba S. Auguſtini, Inquietum eſt cor meum, donec veniat ad te Deus. *Aurum & voluptas auida corda non explent.* 148.

Vera ſapientia mortis meditatio. *Mundi machina fertur ad ſupremum.* 149.

Perturbatus animi praui motus, placida recti quies. *Liberè vagans per agros quo pauore concutit.* 152.

Felicitatis humanæ fuga, cæleſtis adeptio. *Prætereunt anni, celeri pede labitur ætas.* 154.

* Ad Alexandrum fratrem. Quâ ratione prauus animi affectus fugiendus, & curandus. *Eſt operæ pretium vexari febre timenti.* 163.

Laurentium Magalottum vtriuſque Signaturæ Referendarium ruſticatum inuitat. *Arua madent pluuiis, & amabilis aura calores.* 168.

Alexander Ecloga. *Quæ ſolita es pecudes inter frondentis in vmbrâ.* 177.

Iulus Ecloga. *Infelix Galatea vagas Minionis ad vndas.* 182.

Ad Vrbem Romam, in obitu Alexandri Farneſij S. R. E. Card. *Quid fles purpurei decus Senatus.* 188.

Ad gratulationem Antonij Gigantis reſponſio nomine Dionyſij Rattæ, in numerum Romanæ Rotæ Auditorum nuper adſcripti. *Quod Patrum Pater omnium ſupremus.* 190.

Ad Virginium Cæſarinum Cæſarini Ducis fratrem. Ruſticari, curas ac ſtudium intermittere, verum valetudinis præſidium. *Virgini, decus eruditiorum.* 192.

* Non celebranda ſolùm, ſed colenda virtus. *Virtutem meritis ad aſtra tollis.* 195.

De obitu Cardinalis Paleotti, ad Antonium Gigantem eius familiarem. *Dum mi docte, Gigas, te prope mœnia.* 196.

Ruris laudes. *Ab Vrbe rura nos vocant ad otium.* 199.

Ad Bernardinum Capponium. *En*

En Pater Autumnus, redimitus pulchra racemis. 202.

In fontem miri artificij Epigramma. *Largior anguſtâ primùm defertur in auras.* 206.

De fonte Pontificio Nauis effigiem habente. *Bellica Pontificum non fundit machina flammas.* 207.

De Vlyſſis Aldobrandi libris. *Multiplices rerum formas, quas Pontus, & Aether.* ibid.

In Pontici auaritiam. *Vt parcas opibus, tibi quid non parcis? an vmquam.* 208.

Ad Aurelium Vrſum. *Alltris Aureli mentes; ſeu ruſtica pangis.* 209.

In maledicum, qui in Vrbis Romæ nomen impiè luſit. *Cùm Romam nequeas (quod aues) euertere, nomen.* ibid.

De eodem nomine. *Roma, ſibi quondam quæ robore ſubdidit Orbem.* 210.

De Sole & Ape. *Luce fugat tenebras, cerâ dum veſtit ab igne.* ibid.

De pronubo Deiparæ Virginis annulo, qui Peruſiæ religioſiſſimè aſſeruatur. *Imbriferis Arcus fulgens in nubibus Orbem.* pag. 211.

* De ſancto Petro. *Sæuitiam vultu ſpirans in ſtipite tortor.* ibid.

* De ſancto Paulo. *E cælo tibi Paule lux refulſit.* 212.

De nece Reginæ Scotiæ. *Te quamquam immeritam ferit, ô Regina, ſecuris.* 213.

* De S. Carolo Borromæo & duobus aliis Cardinalibus à Montepolitiano Nobilio & Bellarmino. *Hæc vita innocuæ ſpecimen fert omnibus ætas.* 214.

In pios affectus Angeli Grilli Abbatis. *Demulcent animos, ſacro quæ carmina plectro.* 215.

Ad Sereniſſimum Ducem Alexandrum Farneſium, de victoriâ Belgicâ. *Sub Duce Roma tuo cecidit bis Belga: reſumpſit.* 216.

De picturis Guidonis Rheni in Sacello Exquilino ſanctiſſimi D. N. Pauli V. *Vt trahit, vt retinet, defixaq; lumina fallit.* 217.

*** Dra-

Draco æreus in fronte Laureti, in viridario Card. Burgheſij. *Non ſedeo cuſtos, adſto venientibus hoſpes.* ibid.

Ad Vlyſſem Aldobrandum, de eius admirabili rerum naturalium Hermathenâ. *Quæ Maris & Terræ peragrauit, & Aëris oras.* pag.218.

Ad Auguſtinum Nerum Porciliani Dominum, in flore ætatis extinctum. *Effera mors Floræ paſſim bacchata per Vrbem.* pag.219.

De Attilio Regulo. *Ambigis an patriæ maior ſit cura ſalutis.* ibid.

De ſtatuâ Niobes in Hortis Mediceis. *Bis ſeptem Niobe natis, orbataq; caro.* 220.

Ad Ioannem Pelicanum Senatorem Vrbis, in Petri Victorij librum de culturâ olearum. *Hunc Pelicane Petri ſummâ ſcriptum arte libellum.* 221.

Ex Græco Anacreontis Epigramma. *Bos cornu, pedibus Sonipes, rictuq; Leones.* 222.

De ſtatuâ Dianæ dormientis ad fontem. *Per ſiluas iaculis nuper curſuq; Diana.* ibid.

Ad Clementem VIII. de Tabulario Pontificio in Arce Adrianâ. *Hoc nos Scripta loco dubios contemnere caſus.* 223.

Ad M. Antonium Roſſium eximium Scriptorem. *Vt variè formata ſuos tua littera tractus.* pag.224.

Monomachia terreni ac cæleſtis amoris. *Quàm duris animum curis dolor intimus angit.* ibid.

In miram huius ſæculi hiemali tempore florum varietatem. *Veris opes varios flores mirata, ſuperbit.* 226.

In ſanctum Leonem Tertium Epigramma Græcum. 227.

Idem ex Græco. *Quæ Mare, quæ Terras pernici tranſuolat alâ.* 228.

In ſancti Sebaſtiani imaginem Epigramma Græcum. 229.

Idem ex Græco. *Depictus Chriſti miles, quem ſpicula figunt.* 230.

In

In ornatum mulierum damnatum Epigramma Græcum. pag.231.

Idem ex Græco. *Quid pulchram medicas faciem, collumq́; lapillis.* 232.

De Vlyſſis Aldobrandi libris Epigramma Græcum. 233.

Idem ex Græco. *Non Aldobrandum noſces ab imagine ſolum.* 234.

Diſtichon Auſonij Græcè tranſlatum. *Infelix Dido nulli benè nupta marito.* 235.

In Roſam Epigramma Græcum. ibid.

Idem ex Græco. *Ingenitas quæ pandit opes, & odore ſuperbit.* 236.

In linguam Græcam Epigramma Græcum. 237.

Idem ex Græco. *Cognita cui Græca diues ſit copia linguæ.* pag.238.

Ad Clementem VIII. Pont. Max. leuamen podagræ. *Sirius ſæuit canis, æſtuánſque.* 238.

Ad Petrum Cardinalem Aldobrandinum, Ferrariâ receptâ. *Inſanienti cùm quatit impetu.* pag.240.

Ad Franciſcum Caroli Fratris Filium exhortatio ad virtutem. *Ingreſſe pubis limina lubricis.* 245.

Ad R. P. Antonium Barberinum Fratrem amantiſſimum: Ex debellato corpore mentem in cælum rapi. *Pars hominis deducta putri Telluris ab aluo.* 250.

Ad Carolum Fratrem: *Φιλαυτία* fugienda. *Quàm pulchra blandè ſenſibus ingerunt.* 253.

Pax Allobrogica. *Mentis verendum non acie minùs.* 256.

In opus Roberti Bellarmini ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis de Aſcenſione mentis in Deum. *Summi decorâ dum ſpecie boni.* 261.

Ad Ioannem Ciampolum. Eius erga virtutem ſtudium laudat. *Aureo virtus ſolio decora.* pag.264.

Ad Io. Baptiſtam Strozzam. Eius laudat animum Æternitatis inhiantem bonis, & humana faſtidientem. *Curis ſolutum ruris in otio.* 267.

Ad

Ad Gabrielem Chiabreram, Carmina virtuti parere immortalitatem. *Non cuſpis enſis, ſceptraq́; regia.* 270.

Ad Flaminium Figliuccium Reſponſio ad laudes ſibi carmine attributas. *Vt blanda flores floribus implicat.* 273.

Ad Aurelium Vrſum. Alexandros Farneſios, alterum Belli, alterum Pacis artibus inclytum, celebrandos proponit. *Iam ſat decoris marmore fontibus.* 275.

Adulatio pernicioſa. *Cùm Luna cælo fulget, & auream.* 278.

In Torporem. *Lacte manantes fluuios canoro.* 283.

* Pro aduerſitatibus arcendis Hymnus ad Deum. *Vrbes dira per Italas.* 286.

POESIS

POESIS PROBIS ET PIIS ORNATA DOCVMENTIS PRIMÆVO DECORI RESTITVENDA.

QVarentem viridi pręcingere tempora lauro,
Labraq; Pegaſei tingere fontis aquâ;
Me vocat antiquo ſpoliata decore Poëſis,
Seq; ſacrâ formæ luce carere dolet.
Quę loquitur, tacito mecum ſub pectore voluo,
Lapſaq; ſic recolens tempora iure queror:
Cùm viguit morum probitas, ſtudiumq; pudoris;
Admiſit Pindi nil, niſi caſta, Chorus.

Priſca nouem Muſas ætas in vertice montis
Frondiferum lauris incoluiſſe nemus;
Has inter finxit modulantem carmina Phœbum,
Et blandam digitis increpuiſſe lyram:
Fontis & Aonij puro diluta liquore
Vatum dulciloquos ora dediſſe modos.
Præruptus quid apex montis, placiduſq́; receſſus,
Quid lyra, quid Phœbus, Pierideſq́; monent
Arboreas inter frondes, cantuſq́; volucrum,
Et faciunt longam quæ loca grata moram?
Semotus rerum ſtrepitu, vulgiq́; tumultu,
Artibus excultum quà Labor vrget opus,
Iucundâ ſpecie, fontiſq́; optabilis vndâ,
Per iuga difficilem ſuadet inire viam.
Quã Labor optat amans dum fertur in æthera, numquã
Deciduâ lauri Gloria fronde viret.
Attamen obnubens illum ſub nomine Phœbi,
Virginis hanc Daphnes fabula nota canit.

Quis

Quis blando citharæ ſonitu potuiſſe recludi
Viuenti inferna ferrea clauſtra domus?
Quiſnam tartareis reuocatam credat ab vmbris
Threicij precibus coniugis Euridicen?
Humanos animos donec mortalia vinctos
Corporis anguſto carcere membra tenent;
Non Stygiis ab aquis, nec Auerni clauditur antro,
Sordibus at ſcelerum mens tenebroſa iacet:
Non Acheronteis furiis agitatur, at Orci
Aßiduo premitur ſollicitata metu,
Hanc Erebi è ſepto, merſam caligine culpæ,
Vt rurſus valeat libera luce frui,
Aemula virtutum ſeptem vis conſona chordis
Non citharæ plectro, ſed ratione vocat.
Eximios Helicon ſpecioſo cortice ſenſus
Abdidit, vt gemmas lucida concha tegit.
Aetas poſterior ſpreuit, quæ tecta latebant;
Extera perquirens, excipienſq́ue ſinu.

 Dicitur

Dicitur hinc Nymphæ captus fugientis amore
Phœbus, & amplexu non potuiſſe frui;
Hinc pulchris Orpheus oculis arſiſſe puellæ,
Pro quâ non timuit Ditis adire fores.
Iuppiter ex alto pluuium delapſus in aurum,
Hac Danaës violat fraude pudicitiam:
Et ſpeciem tauri, plumaſq; indutus oloris,
Polluit Europæ, Tyndareumq; thorum.
Quis ferat impuros Venerem Martemq; referri,
Vulcani captos implicitoſq; dolis?
Hinc Iuuenes proni in prauum, mala ſemina morum
Hauſerunt animo, peſtiferamq; luem.
Proh ſcelus! hanc turpi diffundunt carmine priſcis
Deteriùs, fictos qui coluere Deos,
Nomine poſthabito CHRISTI, *rituq; piorum,*
Dum fœdis modulis flagitioſa canunt;
Cultores addunt Veneri, pubemq; pudicam
Dedecorum ſatagunt commaculare notis.

Sic

Sic falſos venerans olim gens impia Diuos,
Quà Crucis in Montis vertice truncus erat;
Cypridis erexit ſpiranti è marmore ſignum:
Hoc & Adoni ſimul te colere inſtituit.
O pietas Helenæ! CHRISTI ſanctiſſima Cultrix
Hinc Crucis eiectum neſcia ferre decus,
Euertens Veneris cultum, pia ſigna ſalutis
Egregiè ſtructâ præcipit Aede coli.
Ter felix Helene, tanto dignata triumpho.
Proh quantus Veneri nunc renouatur honor!
Carmina perq; manus hominum, perq; ora, vagantes
Sunt ſtatuæ, Aonius quas polit arte labor.
Quis nouos tollet cultus ope carminis auctos,
Senſa metro claudens, quæ celebrata iuuent?
Cur magis oblectant lauri, felicior Arbos
Si Crux diuini pignus amoris habet?
Orphea cur canimus, penetrantem ad tartara, Victor
Si ſpolians Erebum IESVS ad aſtra redit?

Te ſpecies mutata trahit? ſpectacula lucis
Et niuis in CHRISTO *dat tibi mira Thabor.*
O mihi, quæ proſint, liceat diffundere cantu,
Sectanti veteres quæ cecinere Patres.
Auſpice quo? cuius nutum ductumq́ ſequatur
Mens mea, præclarum quæ meditatur opus?
Sit mihi Dux Moſes, rubras ad littoris vndas
Qui ſocios Phario duxit ab exilio,
Arida cùm virgæ tactu veſtigia linquens
Insterni tutum per freta vidit iter,
Suſpenſoſq́ maris fluctus hinc inde relabi,
Abſorptaſq́ rotas & Pharaonis equos.
Quas rerum Domino perſoluit carmine grates,
Dum reſonant hilari tympana quaſſa manu?
Ah pereat, caſtam quiſquis violare Poëſim
Audet, & è myrto nectere ſerta comis.
Me trahat Iſaciæ cupidum pia Gloria palmæ,
Jordaniſq́ ſacrâ qui fluit amnis aquâ:

Sceptrifer

Sceptrifer hic mentem recreans teſtitudine Vates,
Rebus in aduerſis triſte leuabat onus:
Hac læſi meritam placauit Numinis iram,
Dum lacrymis mixtas fudit ab ore preces:
Hac Mundi naſcentis opes celebrauit, & almas
Diuinæ laudes & benefacta manus.
Iam nouus ex imo cordis mihi proſilit hymnus,
Et Chelys Hebrææ me rapit vnus amor.
Fallor, an ex animis laſciui carminis ardor
Aufugit, & morum tabida peſtis abit?
Sic malus è Regis narratur corde Saülis
Spiritus expulſus corripuiſſe fugam.
Dirige iam dociles digitos Ieſſea Propago,
Dum mea dextra tuo pectine pulſat ebur.
Itala tu mecum Pubes cape nobile plectrum,
Et monſtrum Iſaciâ perge fugare lyrâ.

CANTICVM MOYSIS

Exodi cap. xv.

1. CANTEMVS Domino: glorioſè enim magnificatus eſt, equum & aſcenſorem deiecit in mare.

2. Fortitudo mea, & laus mea Dominus, & factus eſt mihi in ſalutem:

3. Iſte Deus meus, & glorificabo eum: Deus Patris mei, & exaltabo eum.

4. Do-

PARAPHRASIS IN CANTICVM MOYSIS.

1. GLORIAM *cæli Domino canamus:*
Nam triumphalem referens honorem,
Hoſtium turmas, equites, equoſq́;
Obruit vndis.

2. *Tu meum robur, mea laus decuſq́;,*
Cælitum Rector: mihi tu potenti
Dexterâ præbes opifer cupitæ
Dona ſalutis.

3. *Tu Deus magnus, mea lux, Parentis*
Tu mei Numen, Columénque rerum:
Te canet laudans mea vox, tibiq́;
Tympana plaudent.

4. Dominus quaſi vir pugnator, omnipotens nomen eius. Currus Pharaonis & exercitum eius proiecit in mare:

5. Electi Principes eius ſubmerſi ſunt in Mari rubro. Abyſſi operuerunt eos, deſcenderunt in profundum quaſi lapis.

6. Dextera tua Domine magnificata eſt in fortitudine: dextera tua Domine percuſſit inimicum. Et in multitudine gloriæ tuæ depoſuiſti aduerſarios tuos:

7. Miſiſti iram tuam, quæ deuorauit eos ſicut ſtipulam. Et in ſpiritu furoris tui congregatæ ſunt aquæ:

8. Stetit vnda fluens, congregatæ ſunt abyſſi in medio mari.
Dixit inimicus: Perſequar, & comprehendam, diuidam ſpolia, implebitur anima mea:

Euagi-

4. *Eius, vt Dux omnipotens in armis*
Nomen eſt: trudit Dominus phalanges
In mare, & fractos Pharaonis axes
Aequore mergit.

5. *Sicut abſorptum petit ima ſaxum;*
Sic Ducum primi, & Comites, profundum
Gurgitis rubri ſubière hiatu
Vorticis hauſti.

6. *Viribus pollens tua Dextra, laudum*
Emicat pulchrâ ſpecie: Cohortes
Strauit aduerſas: tua Dextra ſæuos
Perdidit hoſtes.

7. *Sic eos, tamquam ſtipulam per agros*
Flamma decurrens, tua deuorauit
Ira, ſuſpenſos pelagi relaxans
Flamine fluctus.

8. *Vnda ſtat pendens (inimicus inquit)*
Perſequar, ſtringam gladium: perempti

 Con-

Euaginabo gladium meum, interficiet eos manus mea.

9. Flauit ſpiritus tuus, & operuit eos mare: ſubmerſi ſunt quaſi plumbum in aquis vehementibus.

10. Quis ſimilis tui in fortibus Domine? quis ſimilis tui, magnificus in ſanctitate, terribilis atque laudabilis, & faciens mirabilia?

11. Extendiſti manum tuam, & deuorauit eos terra. Dux fuiſti in miſericordia tua populo quem redemiſti:

12. Et portaſti eum in fortitudine tua, ad habitaculum ſanctum tuum.
Aſcenderunt populi, & irati ſunt: dolores obtinuerunt habitatores Philiſthiim.

13. Tunc

Concident paſsim: ſatiabor vultus
Diuite pradâ.

9. *Spiritus flauit tuus, & repentè*
Defluens hoſtes aqua praliantes
Merſit vt plumbum, maris & ſub imo
Condidit alueo.

10. *Quis, Deus, bello tibi conferendus*
Fortis? aut Sanctus probitate par ſit,
Seu malos terres, faciénſve mira
Protegis aquos?

11. *Ad tui nutum digiti dehiſcens*
Impios tellus rapit, & redemptus
Te Ducem ſectans populus viarum
Tuta capeſsit.

12. *Hac tuo ductu ſubiens ad Aram,*
Qua tuum Nomen colit, ob dolorem
En Philiſthaos gemitu frementes
Cernit, & irâ.

13. Tunc conturbati ſunt Principes Edom, robuſtos Moab obtinuit tremor: obriguerunt omnes habitatores Chanaan.

14. Irruat ſuper eos formido & pauor, in magnitudine brachij tui:
Fiant immobiles quaſi lapis, donec pertranſeat populus tuus Domine, donec pertranſeat populus tuus iſte, quem poſſediſti.

15. Introduces eos, & plantabis in monte hereditatis tuæ, firmiſſimo habitaculo tuo quod operatus es Domine:
16. Sanctuarium tuum Domine, quod firmauerunt manus tuæ: Dominus regnabit in æternum, & vltrà.

17. Ingreſſus eſt enim eques Pharao cum curribus

13. *En Moabitas timor occupauit:*
Principes Edom trepidant: tenentur
Ceu gelu, durâ Chanaan coloni
Compede vincti.
14. *Irruens illos tua vis pauore*
Opprimat, donec pia Gens tuorum
Tranſeat: tamquam ſilices rigentes
Stent ſine motu.
15. *Nos tui Montis tribuas in Aede*
Incolas poni, tibi quam paraſti
Artifex, ſedes vbi te colendum
Sacra moratur.
16. *Imperat Victor Dominus: ſuperbos*
Conterens hoſtes, ſibi dedicatæ
Adſtitit Genti Deus, & perenne
Regnat in æuum.
17. *In rubri fluctus Pharao quadrigas*
Intulit Ponti; ſocios & arma

bus & equitibus eius in mare: & reduxit ſuper eos Dominus aquas maris:

18. Filij autem Iſraël ambulauerunt per ſiccum in medio eius.

CANTICVM MOYSIS DEVTERONOMII XXXII.

1. AVdite cæli quæ loquor, audiat terra verba oris mei.
2. Concreſcat vt pluuia doctrina mea, fluat vt ros eloquium meum,
3. Quaſi imber ſuper herbã, & quaſi ſtillæ ſuper gramina. Quia nomen Domini inuocabo:
4. Date magnificentiam Deo noſtro: Dei perfecta ſunt opera, & omnes viæ eius iudicia:

5. Deus

Suſtulit Numen, ſolidi refuſis
Gurgitis vndis.

18. *Mempheos frendens periit Tyrannus*
Merſus: at ſicco pede tranſierunt
Iſraël nati medium reciſi
Per maris æquor.

PARAPHRASIS
IN CANTICVM MOYSIS.

1. T*Erra meas audi voces, audite loquentem*
Sidera. 2. *Concreſcant ſenſus mihi mentis, vt imber,*
Et fluat eloquium labiis, ceu roſcidus humor,
3. *Ac veluti pluuiæ ſuper herbida paſcua guttæ:*
Nam mea cæleſtis Regem vox inuocat Aulæ.
4. *Laude Deum cumulate: Dei ſunt omnia partu*
Edita perfecto, calles quibus ambulat omnes

5. Deus fidelis, & abſque vllâ iniquitate, iuſtus & rectus. Peccauerunt ei, & non filij eius in ſordibus:

6. Generatio praua atque peruerſa. Hæccine reddis Domino, popule ſtulte & inſipiens?

7. Numquid non ipſe eſt pater tuus, qui poſſedit te, & fecit, & creauit te?

8. Memento dierum antiquorum, cogita generationes ſingulas:

9. Interroga patrem tuum, & annuntiabit tibi, maiores tuos, & dicent tibi.

10. Quando diuidebat Altiſſimus gentes: quando ſeparabat filios Adam,

11. Conſtituit terminos populorum iuxta numerum filiorum Iſraël.

12. Pars autem Domini, populus eius: Iacob funiculus hereditatis eius.

13. Inuenit eum in terrâ deſertâ, in loco horroris, & vaſtæ ſolitudinis:

14. Cir-

Judicium: [5] Deus eſt iuſtus ſine labe, fidemq́;
Intactam ſeruat: polluto ſordibus almo
Nomine natorum venerandum crimine Numen
Læſerunt: [6] Soboles diris obnoxia culpis
Hæccine pro meritis reddis maleſana Parenti,
7. Qui te de nihilo produxit in ætheris oras?
8. Progenies tecum priſcas, annoſq́; voluta
Præteritos: [9] quæras ab auis & patre, tibíque
Concordes referent. [10] Imum cùm Rector Olympi
Reſpiciens orbem, natos ſecreuit Adami,
11. Diſpoſito varias diuiſit limite gentes
Natorum iuxta numerum, quos edidit almus
Iſacides. [12] Domini verò pars vnus Jacob,
Illius & populus: [13] ſolis hunc vidit in aruis,
Deſertiſq́; locis trepido terrore pauentem,

14. Circumduxit eum, & docuit: & cuſtodiuit quaſi pupillam oculi ſui.

15. Sicut aquila prouocans ad volandum pullos ſuos, & ſuper eos volitans,

16. Expandit alas ſuas, & aſſumpſit eum, atque portauit in humeris ſuis.

17. Dominus ſolus dux eius fuit: & non erat cum eo deus alienus.

18. Conſtituit eum ſuper excelſam terram: vt comederet fructus agrorum,

19. Vt ſugeret mel de petra, oleumque de ſaxo duriſſimo:

20. Butyrum de armento, & lac de ouibus cum adipe agnorum, & arietum filiorum Baſan:

21. Et hircos cum medulla tritici, & ſanguinem vuæ biberet meraciſſimum.

22. Incraſſatus eſt dilectus, & recalcitrauit: incraſſatus, impinguatus, dilatatus,

23. De-

14. *Deduxitq́ʒ manu, tamquam nutricula, paruum*
Infantem, tutatus eum ceu luminis orbes:
15. *Ac veluti pullos auium Regina volatu*
Prouocat, & ſequitur circum volitantibus a-
lis,
16. *Detulit imponens humeris: Deus vnicus illi*
17. *Dux fuit, atque comes Domino deus exterus*
vllus
Non erat. 18. *Excelſos illum perduxit in agros,*
Vt fructus ederet terræ, 19. *melliſq́ʒ liquorem*
Rupibus ex altis, ſuccumq́ʒ hauriret oliui,
20. *Ex ouibus lactis latices, & ab vbere vaccæ*
Butyrum, Baſanq́ʒ hœdis frueretur & agnis,
21. *Ac flauæ ſegetis granis albaq́ʒ medullâ,*
Et bibulas vuæ ſaturaret ſanguine venas.
22. *Dilectus nimiùm populus, malè gratus & ex-*
cors
Impegit Domino, pinguis poſt hordea, calces:

 23. *Ter-*

23. Dereliquit Deum factorem ſuum, & receſſit à Deo ſalutari ſuo.

24. Prouocauerunt eum in diis alienis, & in abominationibus ad iracundiam concitauerunt.

25. Immolauerunt dæmoniis, & non Deo, diis quos ignorabant:

26. Noui recenteſque venerunt, quos non coluerunt patres eorum.

27. Deum, qui te genuit, dereliquiſti, & oblitus es Domini creatoris tui.

28. Vidit Dominus, & ad iracundiam concitatus eſt: quia prouocauerunt eum filij ſui, & filiæ.

29. Et ait: Abſcondam faciem meam ab eis; & conſiderabo nouiſſima eorum:

30. Generatio enim peruerſa eſt, & infideles filij.

31. Ipſi me prouocauerunt in eo qui non erat Deus, & irritauerunt in vanitatibus ſuis:

32. Et ego prouocabo eos in eo qui non eſt populus; & in gente ſtulta irritabo illos.

33. Ignis

23. *Terga Deo vertit, lucis qui tradidit olli*
Vſuram, & vitæ ſpirantes indidit auras;
Deſerüit Dominum galeamq; clypeumq; ſalutis.
24. *Huic acrem cultu bilem mouere nefando,*
Proh ſcelus! [25] *& ſpreto cæleſtis Numine Regis:*
Ignotos coluere deos, & dæmonis aras:
26. *Dij nuper venere noui, quos ritus auorum*
Neſciit. [27] *Aeternum liquiſti perfide Numen,*
Cuius opus viuis, cuius tibi dextera vaſtam
Inſerüit paruo concluſam corpore mentem.
28. *Aſpexit Dominus, ſtimulis & concitus iræ*
Intumuit, fixitq; grauem ſub pectore noxam
Natorum; [29] *dixítque: Mei iubar oris ab illis*
Auertam, crimen perpendam mente ſupremum:
30. *Perdita flagitiis, exlex, infidaq; proles,*
31. *Irritant animum falſi mihi numinis aris:*
32. *Alter & aſcitus populus mihi prouocet illos,*
Qui modò non compos mentis deſpectus ineptit.

33. *Ignis*

33. Ignis ſuccenſus eſt in furore meo, & ardebit vſque ad inferni nouiſſima:

34. Deuorabitq́ue terram cum germine ſuo, & montium fundamenta comburet.

35. Congregabo ſuper eos mala, & ſagittas meas complebo in eis.

36. Conſumentur fame, & deuorabunt eos aues morſu amariſſimo:

37. Dentes beſtiarum immittam in eos, cum furore trahentium ſuper terram, atque ſerpentium.

38. Foris vaſtabit eos gladius, & intus pauor: iuuenem ſimul ac virginem, lactentem cum homine ſene.

39. Dixi: Vbinam ſunt? ceſſare faciam ex hominibus memoriam eorum.

40. Sed propter iram inimicorum diſtuli: ne fortè ſuperbirent hoſtes eorum,

41. Et dicerent: Manus noſtra excelſa, & non Dominus, fecit hæc omnia.

42. Gens

33. *Ignis inardeſcet, iuſtaq; incenſus ab irâ*
Excurret rapidis terræ ſub viſcera flammis,
34. *Hauriet & terram viridi cum germine, montes*
Funditus exuret. 35. *Turmas acieſq; malorum*
In caput illorum cogam, cunctaſq; ſagittas
E pharetrâ fundam. 36. *Macie duraq; peribunt*
Eſurie, volucrum laniati præda iacebunt:
37. *Letiferis illos ſerpentum dentibus eſcam*
Obiiciam, ſæuiſq; feris, rabidiſq; moloßis.
38. *Extera vaſtabit gladius, pauor intima carpet:*
Lactentes pueros abſumam cæde, ſenéſque;
Pubentes iuuenes ſimul, innuptaſq; puellas.
39. *Dixi: Quò fugiunt? vbi ſunt? mea conteret illos*
Dextera, nec nomen poſthac memorabitur vſ-
quam.
40. *Sed mea ſe differt, inhibens ſententia motum,*
Ne forſan tumidis inſultent cordibus hoſtes,
41. *Et dicant: Virtutis opus ſunt omnia noſtræ;*

42. Gens abſque conſilio eſt, & ſine prudentia. Vtinam ſaperent, & intelligerent, ac nouiſſima prouiderent!

43. Quomodo perſequatur vnus mille, & duo fugent decem millia?

44. Nónne ideò, quia Deus ſuus vendidit eos, & Dominus concluſit illos?

45. Non enim eſt Deus noſter vt dij eorum: & inimici noſtri ſunt iudices.

46. De vinea Sodomorum, vinea eorum, & de ſuburbanis Gomorrhæ:

47. Vua eorum vua fellis, & botri amariſſimi.

48. Fel draconum vinum eorum, & venenum aſpidum inſanabile.

49. Nónne hæc condita ſunt apud me, & ſignata in theſauris meis?

50. Mea eſt vltio, & ego retribuam in tempore, vt labatur pes eorum:

51. Iuxtà

Non hæc geſta manu Domini. 42. *Gens indiga*
mentis,
Prudentes vtinam ſaperent, ſupremaq́; ſano
Proſpicerent animo! 43. *Trepidas vt mille cohortes*
Vna fuget? 44. *Niſi quòd vinctas Deus ipſe deo-*
rum
Tradidit addicens immitis more cataſtæ.
45. *Non vt dij reliqui, pictum ſeu ſculptile Numen,*
Iordanis Deus omnipotens in ſæcula viuit:
Noſter & eſt iudex hoſtis. 46. *Ceu vinea ſacris*
In Sodomæ campis, illorum vinea fundit
47. *Felle graues vuas, & amarâ bile racemos,*
48. *Fel colubri ſpecie vini, ſaniemq́; draconum,*
Aſpidis & virus nullis ſanabile ſuccis.
49. *Creditis hæc forſan nobis ignota latere?*
Nónne meos inter theſauros condita ſeruo?
50. *Me decet vltrices in tempore ſumere pœnas,*
Voſq́; manet, certo ſternat qui funere, lapſus.

 51. *Exi-*

51. Iuxtà eſt dies perditionis, & adeſſe feſtinant tempora.

52. Iudicabit Dominus populum ſuum, & in ſeruis ſuis miſerebitur.

53. Videbit quòd infirmata ſit manus, & clauſi quoque defecerunt, reſiduiq́ue conſumpti ſunt.

54. Et dicet: Vbi ſunt dij eorum, in quibus habebant fiduciam?

55. De quorum victimis comedebant adipes, & bibebant vinum libaminum:

56. Surgant, & opitulentur vobis, & in neceſſitate vos protegant.

57. Videte quòd ego ſim ſolus, & non ſit alius Deus præter me.

58. Ego occidam, & ego viuere faciam: percutiam, & ego ſanabo, & non eſt qui de manu mea poſſit eruere.

59. Leuabo ad cælum manum meam, & dicam: Viuo ego in æternum.

60. Si acuero vt fulgur gladium meum, & arripuerit iudicium manus mea:

61. Red-

51. *Exitij tempus pernicibus aduolat alis:*
52. *Iſacidæ populum peruerſo corde rebellem*
Puniet, & ſeruis Dominus miſerebitur vltrò.
53. *Aſpiciet languere manum ſub pondere belli,*
Atque fame abſumi reliquos munimine clauſos:
Et dicet: Veniant, & opem in diſcrimine vobis
54. *Numina veſtra ferant, quorum vos robore freti*
55. *Militiæ nomen dederatis, & arma tuliſtis:*
56. *Adueniant, vbi ſunt? quorũ dedit hoſtia vobis*
Toſta cibos, dulcemq́; meri libamina potum.
57. *Ecce ego ſum ſolus; nullus Deus omnia nutu*
Temperat, æternum regnans, me præter, in æuum.
58. *Mors & vita mihi parent: ſum vulneris auctor;*
Non oberit quiſquam, libeat ſi ferre ſalutem.
59. *Ecce manum tollam, dicens: In ſæcula viuo.*
60. *Exacuam gladium flammantis fulguris inſtar:*
Iudicium arripiet directo cuſpidis ictu

61. Reddam vltionem hoſtibus meis, & his qui oderunt me retribuam.

62. Inebriabo ſagittas meas ſanguine, & gladius meus deuorabit carnes,

63. De cruore occiſorum, & de captiuitate, nudati inimicorum capitis.

64. Laudate gentes populum eius, quiā ſanguinem ſeruorum ſuorum vlciſcetur.

65. Et vindictam retribuet in hoſtes eorum, & propitius erit terræ populi ſui.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

Dextra; 61. *meos vindex arcum protendet in ho-*
ſtes:
62. *Ebria roranti ſtillabunt tela cruore:*
Et gladius carnes hoſtili dente vorabit:
63. *Nudati primùm capitis, captiuaq; cadet*
Agmina, quæ vinctis nexum ſenſere lacertis.
64. *Illius populum gentes laudate; ſuorum*
Nam meritas ſumet iuſto pro ſanguine pœnas,
65. *Et debellatos vindictâ comprimet hoſtes,*
Præſentiq; ſuam defendet Numine gentem.
Supremo ſit honor Patri, ſit gloria Nato,
Spirituiq; decus, quibus eſt æterna poteſtas.

CANTICVM ANNÆ.

I. REGVM II.

1. EXultauit cor meum in Domino, & exaltatum eſt cornu meum in Deo meo.

2. Dilatatum eſt os meum ſuper inimicos meos: quia lætata ſum in ſalutari tuo.

3. Non eſt ſanctus, vt eſt Dominus: neque enim eſt alius extra te, & non eſt fortis ſicut Deus noſter.

4. Nolite multiplicare loqui ſublimia, gloriantes.

5. Recedant vetera de ore veſtro: quia Deus ſcien-

IN CANTICVM ANNÆ PARAPHRASIS.

1. *O Quam lætitiam mens mea percipit*
In te, ſiderei verticis Arbiter!
Auctam me decoras prole Deus meus,
Et munimine roboras.

2. *Exultans meritò te canit os meum,*
Liuoriſq; vigor frangitur æmulis,
Cùm genti faueas, atque meum tibi
Sit cordi decus & ſalus.

3. *Non te ſanctior eſt, ſiue potentior*
Quiſquam, qui facilem pollicitis fidem
Seruet. 4 *Jam pereat gloria feminæ*
Quæ voces dedit inuidas.

5. *Non eſt, quòd ſterilem me vocet ampliùs:*
Obiecit veterem dedecoris notam

ſcientiarum Dominus eſt, & ipſi præparantur cogitationes.

6. Arcus fortium ſuperatus eſt, & infirmi accincti ſunt robore.

7. Repleti priùs, pro panibus ſe locauerunt: & famelici ſaturati ſunt,

8. Donec ſterilis peperit plurimos: & quæ multos habebat filios, infirmata eſt.

9. Dominus mortificat, & viuificat; deducit ad inferos, & reducit.

10. Dominus pauperem facit, & ditat; humiliat, & ſubleuat.

11. Suſcitat de puluere egenum, & de ſtercore eleuat pauperem:

12. Vt ſedeat cum principibus, & ſolium gloriæ teneat.

13. Do-

Nuper; ſed Dominum non latuit Deum,
Mentis qui videt abdita.
6. *Arcu depoſito ſuccubuit manus*
Bellatrix, animis debilium datæ
Sunt vires. 7. *dapibus qui fuerat ſatur,*
Vulgi panibus indiget;
Ieiunum ſatiant fercula dapſilis
Menſæ: 8. *ſic ſterilem progenies beat;*
Et fecunda priùs, nunc ſterilis dolet
Raptos funere filios.
9. *Mortales Dominus ducit ad inferos,*
Quos illinc ſubitò, ſi libet, eripit;
Immittit tenebras mortis, & aureum
Vitæ reſtituit iubar.
10. *Quoſdam pauperie deprimit, inclytis*
Illos diuitiis auget, & euehit.
11. *Atque hunc ex humili Regibus inſerit,*
12. *Auro & murice fulgidum.*

13. Domini enim ſunt cardines terræ, & poſuit ſuper eos orbem.

14. Pedes ſanctorum ſuorum ſeruabit, & impij in tenebris conticeſcent: quia non in fortitudine ſua roborabitur vir.

15. Dominum formidabunt aduerſarij eius: & ſuper ipſos in cælis tonabit:

16. Dominus iudicabit fines terræ, & dabit imperium regi ſuo, & ſublimabit cornu Chriſti ſui.

PSAL-

13. *Nam quà lux oritur ſolis, & occidit,*
Tellus eſt Domini, quà pelagi patent
Tractus, & gemino cardine nititur
Cælum ſidera deferens.
14. *Iuſtum propitio Numine proteget,*
Et noctis tenebris occulet impium:
Fruſtrà vir proprio robore præditus
Vltricem fugiet manum.
15. *En aduerſa pauet turma nocentium;*
E cælo Domini vox tonat, 16. *& ſimul*
Iudex Chriſtus adeſt, ſceptraq; tradita
Sumens, omnibus imperat.

PSALMVS PRIMVS.

1. BEatus vir, qui non abiit in conſilio impiorum, & in via peccatorum non ſtetit, & in cathedra peſtilentiæ non ſedit:

2. Sed in lege Domini voluntas eius, & in lege eius meditabitur die ac nocte.

3. Et erit tamquam lignum, quod plantatum eſt ſecus decurſus aquarum, quod fructum ſuum dabit in tempore ſuo:

Et folium eius non defluet: & omnia quæcumque faciet, proſperabuntur.

IN PSALMVM PRIMVM PARAPHRASIS.

1. O Ter beatus, qui fugit integer
Mores profanos, nec ſtetit in viri
Viâ ſceleſti; quiq́; inire
Peſtiferam renuit cathedram:
2. Hic, ſeu coruſcum ſol iubar exerit,
Seu nox tenebris aëra contegit,
Cæleſtis è legis tenore
Iuſſa Dei meditans capeſſet;
3. Eritq́; vt arbos, quæ prope riuuli
Labentis vndam floruit, vberes
Edens ſuam fetus ſub horam
Fructiferis opulenta ramis,
Quam frondium non deficiet vigor:
Et quælibet, quæ fecerit, omnia

Feliciter

4. Non ſic impij, non ſic: ſed tamquam puluis,
quem proiicit ventus à facie terræ.

5. Ideò non reſurgent impij in iudicio: neque
peccatores in concilio iuſtorum.

6. Quoniam nouit Dominus viam iuſtorum: &
iter impiorum peribit.

PSALMVS CXVI.

1. LAudate Dominum omnes Gentes: laudate eum omnes populi:

2. Quo-

Feliciter cedent, ſuperni
Numinis auxilio fauente.
4. *Non ſic iniquus, ſed velut impetu*
Abreptus Euri puluis in aëra
Vaneſcet, exturbatus æquo
Iudicio æthereis ab oris,
5. *Longè à beatis cœtibus exulans.*
6. *Patris ſupremi luminibus via*
Eſt nota iuſtorum, perenni
Impius interitu peribit.

IN PSALMVM CXVI.

PARAPHRASIS.

1. *LAudate Regem ſiderum*
Gentes per Orbem diſſitæ:
Omnes & populi canant
Diæ laudis honores:

2. Quoniam confirmata eſt ſuper nos miſericordia eius : & veritas Domini manet in æternum.

3. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

PSALMVS CXXXVI.

1. SVper flumina Babylonis ; illic ſedimus & fleuimus; cùm recordaremur Sion:
2. In ſalicibus, in medio eius, ſuſpendimus organa noſtra.
3. Quia illic interrogauerunt nos, qui captiuos duxerunt nos, verba cantionum:

Et

2. *Nam perſtat eius efficax*
Nos protegens clementia,
Inconcuſſaq́ue veritas
Omni permanet æuo.

3. *Patri, ſimulq́ue Filio,*
Tibíque, ſancte Spiritus,
Nunc ſit, iugiter vt fuit,
Omni gloria ſæclo.

IN PSALMVM CXXXVI.

PARAPHRASIS.

1. *SEdimus in ripis flentes, Babylonis ad amnem,*
Dum memores Solymæ nos pia cura ſubit:
2. *Hic taciti ſalicum ſuſpendimus organa ramis,*
Exoſi mixtis verba ciere ſonis.
3. *Carmina ſuadebat nobis, quæ compede vinctos*
Nos patrio abduxit de lare ſæua cohors:

Et qui abduxerunt nos : Hymnum cantate nobis de canticis Sion.

4. Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena?

5. Si oblitus fuero tui Ieruſalem, obliuioni detur dextera mea.

6. Adhæreat lingua mea faucibus meis, ſi non meminero tui:

Si non propoſuero Ieruſalem, in principio lætitiæ meæ.

7. Memor eſto Domine filiorum Edom, in die Ieruſalem:

Qui dicunt : Exinanite, exinanite vſque ad fundamentum in ea.

8. Filia Babylonis miſera : beatus, qui retribuet tibi retributionem tuam, quam retribuiſti nobis.

9. Beatus, qui tenebit, & allidet paruulos tuos ad petram.

10. Glo-

Flexanimum nobis modulantes dicite carmen,
Quod cantare ſacrâ ſueuit in æde Sion.
4. *Quî Domini vox noſtra pio modulamine dias*
Externâ laudes in regione canet?
5. *Non delenda meam teneant obliuia dextram,*
Si fuero oblitus ſacra tui Solymæ.
6. *Deficiat mea lingua meis in faucibus hærens,*
Si non grata tui mens erit vſque memor:
Si qua mei poterunt admittere gaudia ſenſus,
Quæ pluris faciens te potiora rear.
7. *Gentis Edom fixam condas in pectore noxam,*
Nec fugiat Solymæ te truculenta dies:
Nam genus infandum frendens, Exſcindite, dixit,
In præceps donec funditus acta ruat.
8. *Infelix Babylon, felix quicumque rependet*
Digna tuæ vindex præmia ſæuitiæ:
9. *Ter felix, quæcumque tuos ex vbere raptos*
Allidet ſaxis fœda cruore manus.

 10. *Ae-*

10. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto.
Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

CANTICVM EZECHIÆ EX ISAIÆ XXXVIII.

1. EGo dixi: In dimidio dierum meorum vadam ad portas inferi.

2. Quæſiui reſiduum annorum meorum. dixi: Non videbo Dominum Deum in terra viuentium.

Non aſpiciam hominem vltrà, & habitatorem quietis.

3. Generatio mea ablata eſt, & conuoluta eſt à me, quaſi tabernaculum paſtorum.

Præciſa

10. *Aeterno ſit honor Patri, ſit gloria Nato,*
Et tibi perpetuum Spiritus alme decus.

IN CANTICVM EZECHIÆ
PARAPHRASIS.

1. *IN medio vitæ curſu mea deficit ætas:*
Amica, dixi, me cadens lux deſeret?
Infernaſq́ domos ſubeam? 2. *Quò protinus, inquam,*
Reliqua meorum pars dierum transfugit?
Non te viuentes inter mea lumina cernent,
Tuumq́ templum, conditor cæli Deus:
Non dabitur poſthac hominis mihi cernere vultum,
Nec, qui beatæ Aedem quietis incolit.
3. *Abripitur mea progenies: nam Regia, quæ ſtat*
In me, domus conuoluitur; plicatilis

Ceu

Præciſa eſt velut à texente, vita mea: dum adhuc ordirer, ſuccidit me: de manè vſque ad veſperam finies me:

4. Sperabam vſque ad manè, quaſi leo ſic contriuit omnia oſſa mea:

5. De manè vſque ad veſperam finies me: ſicut pullus hirundinis ſic clamabo, meditabor vt columba.

Attenuati ſunt oculi mei, ſuſpicientes in excelſum:

6. Domine vim patior, reſponde pro me. Quid dicam, aut quid reſpondebit mihi, cùm ipſe fecerit?

Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ.

7. Domine ſi ſic viuitur, & in talibus vita ſpiritus mei, corripies me, & viuificabis me.

8. Ecce

Ceu caſa paſtorum: ſubitò mihi vita reciſa eſt;
Sic orſa textricis ſecat telam manus.
Manè prait; propero veſper iam lumine fulget:
Inſtatq́ue lucis tam citò finis mea?
4. *Sperabam, meliora dies vt poſtera ferret;*
At comminuta ceu leonis dentibus
Sunt mihi compages, contritaq́ue corporis oſſa:
5. *Heu manè viuens non videbo veſperam?*
Vox queſtus cohibere nequit: ſic ſtridet hirundo:
Sono columba lugubri ſic ingemit.
Languida ſuſpiciunt ſolùm mea lumina cælum:
6. *Me, ſumme rerum Rector, vt vis opprimit!*
O mihi dexter ades: quid poßim dicere? præſtas
Maius petitis: membra morbus deſerit.
Iugiter exactos animus meditabitur annos,
Fundens amaras præ dolore lacrymas.
7. *Sic Deus, vt viuam tribuis? ſi vita mei ſic*
Eſt ſpiritus, me, viuus vt ſim, corripe.

8. Ecce in pace amaritudo mea amariſſima.

9. Tu autem eruiſti animam meam, vt non periret, proieciſti poſt tergum tuum omnia peccata mea.

10. Quia non infernus confitebitur tibi, neque mors laudabit te: non expectabunt qui deſcendunt in lacum, veritatem tuam.

11. Viuens viuens ipſe confitebitur tibi, ſicut & ego hodie: pater filiis notam faciet veritatem tuam.

12. Domine ſaluum me fac, & pſalmos noſtros cantabimus cunctis diebus vitæ noſtræ in domo Domini.

13. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui ſancto.

Sicut erat in principio, & nunc, & ſemper: & in ſæcula ſæculorum. Amen.

CAN-

8. *Ecce venit pax alma, fauis mihi dulcior Hyblæ*
Meus eſt amaror vſquequaque amarior.
9. *Nam tua me ſæua rapuit clementia morti:*
Proiecit hæc poſt terga molem criminum,
Quâ fueram grauis. 10. *An laudans hæc dicat Auerni*
Superbus hoſpes? ánne ſpes in te locet?
11. *Hîc tua facta canet viuens, vt carmine dicam*
Et ipſe, dicet & pater nepotibus.
12. *Me Deus incolumem ſerua: dum vita manebit*
Tuos honores plectra noſtra concinent:
Concentuq́ue pio reſonabunt atria Templi,
Litat vbi ſupplex victimas tibi Sion.
13. *Aeterno ſit honor Patri, ſit gloria Nato,*
Tibiq́ue laus decuſq́ue ſancte Spiritus.

CANTICVM ISAIÆ

CAP. XII.

1. CONfitebor tibi Domine, quoniam iratus es mihi: conuerſus eſt furor tuus, & conſolatus es me.

2. Ecce Deus Saluator meus, fiducialiter agam, & non timebo:

3. Quia fortitudo mea & laus mea Dominus: & factus eſt mihi in ſalutem.

4. Haurietis aquas in gaudio de fontibus Saluatoris: & dicetis in illa die: Confitemini Domino, & inuocate nomen eius:

5. Notas facite in populis adinuentiones eius: mementote quoniam excelſum eſt nomen eius.

6. Can-

IN CANTICVM ISAIÆ
PARAPHRASIS.

1. *Aſſus potentem dexteram, Rex cælitum,*
Tuam canam clementiam:
Afflixeras adactus iræ turbine,
Me nunc benignus recreas.
2. *Deus ecce Saluator meus, non terrear*
In poſterum, fidens agam.
3. *Dominus mihi dat robur afferens decus,*
Et factus eſt mihi ſalus.
4. *Saluabit omnes: illius de fontibus*
Haurite aquas in gaudio.
Dicetis, illa cùm dies illuxerit,
Domini canentes gloriam.
5. *Eius referte inuenta Nationibus*
Terræ per Orbem diſſitis.

6. Cantate Domino, quoniam magnificè fecit: annuntiate hoc in vniuerſa terra.
7. Exulta, & lauda habitatio Sion: quia magnus in medio tui ſanctus Iſraël.

CANTICVM HABACVC

CAP. III.

1. DOmine audiui auditionem tuam, & timui.
2. Domine opus tuum, in medio annorum viuifica illud.
3. In medio annorum notum facies: cùm iratus fueris, miſericordiæ recordaberis.
4. Deus ab Auſtro veniet, & Sanctus de monte Pharan:
5. Operuit cælos gloria eius: & laudis eius plena eſt terra.

6. Splen-

Hunc inuocate, ab ore laudes fundite,
Nam Nomen eius inclytum.
6. *Cantate, nam præclara patrauit potens;*
Narrate Mundi finibus.
7. *Lauda Sion, lætare; nam tibi fauet,*
Adeſtq; ſanctus Iſraël.

IN CANTICVM HABACVC PARAPHRASIS.

1. *QVæ Pater omnipotens olim promiſſa dediſti*
Audiui, timuiq; ſimul. 2. *Tua dextera mirum*
Struxit opus, firmans facias vt tempore certo
Prodeat, 3. *& notum pateat: Clementia, iuſtis*
Poſthabitis iræ cauſis, feret inclyta palmam.
4. *Ex Auſtro Deus, & Sanctus de culmine Pharan*
Adueniet: 5. *fulgens diffuſo lumine complet*

Laus

6. Splendor eius vt lux erit: cornua in manibus eius:

7. Ibi abſcondita eſt fortitudo eius: ante faciem eius ibit mors.

8. Et egredietur diabolus ante pedes eius. Stetit, & menſus eſt terram.

9. Aſpexit, & diſſoluit Gentes: & contriti ſunt montes ſæculi.

10. Incuruati ſunt colles mundi, ab itineribus æternitatis eius.

11. Pro iniquitate vidi tentoria Æthiopiæ, turbabuntur pelles terræ Madian.

12. Numquid in fluminibus iratus es Domine? aut in fluminibus furor tuus? vel in mari indignatio tua?

13. Qui aſcendes ſuper equos tuos: & quadrigæ tuæ ſaluatio.

Laus eius terræ tractus, & gloria cælum.
6. *Eius erit ſplendor, veluti lux: ſumma poteſtas*
Ex vtrâque manu fundetur: [7] *ab hiſce ſalutem*
Vis inuicta latens mortalibus adferet ægris:
Ante pedes eius languens, loriſq; reuincta
Mors ibit, [8] *victuſq; tremet regnator Auerni.*
Dum ſtetit, eſt menſus terram, ſpoliiſq; potitus,
Quæ dudum tenebris infernum clauſerat antrum.
9. *Aſpiciens populos ſoluit, monteſq; ſupremos*
Attriuit; [10] *colleſq; caput flexere genúque,*
Illius æternos greſſuſq; viaſq; videntes.
11. *Nequitiæ Aethiopes vidi ſceleriq; fauere:*
Sed terræ Madian tentoria turbabuntur.
12. *An tuus è fluuiis feruens ruet impetus iræ,*
Ceu quondam, Pater Alme, rubri vel ab æquoris vndis?
13. *Qui ſalies in equos, tribuas vt dona ſalutis,*
Quam deferre tuæ cernentur ponè quadrigæ.

14. Suſcitans ſuſcitabis arcum tuum, iuramenta tribubus quæ locutus es:

15. Fluuios ſcindes terræ: viderunt te, & doluerunt montes: gurges aquarum tranſiit.

16. Dedit abyſſus vocem ſuam: altitudo manus ſuas leuauit.

17. Sol & luna ſteterunt in habitaculo ſuo, in luce ſagittarum tuarum, ibunt in ſplendore fulgurantis haſtæ tuæ.

18. In fremitu conculcabis terram: & in furore obſtupefacies Gentes.

19. Egreſſus es in ſalutem populi tui, in ſalutem cum Chriſto tuo:

20. Percuſſiſti caput de domo impij; denudaſti fundamentum eius vſque ad collum.

21. Maledixiſti ſceptris eius, capiti bellatorum eius, venientibus vt turbo ad diſpergendum me.

22. Exul-

14. *Pacificum extolles iurati fœderis arcum,*
15. *Et fluuios terræ ſcindes; monteſq́; tuentes*
Te ſuperum Dominum, capti mœrore dolebunt.
Tranſiit effuſus tumidarum gurges aquarum:
16. *Extulit ex imo lætas domus infera voces,*
Et manibus plauſit ſublimis Regia cæli.
17. *Sol & Luna ſuis ſtabunt in ſedibus; ibunt*
Igniti in morem iaculi, luceḿq́; ferentis,
Vt tua præfulgens quæ cuſpide fulgurat haſta.
18. *Protinus attonitam quaties formidine terram,*
Proſterneſq́; graui Gentes correptus ab irâ;
19. *Egrediens, populū vt iuſtum tua dextera ſeruet,*
Securumq́; malis ſubducas vindice Chriſto.
20. *Deleſti caput infeſtum quod protulit Orcus,*
Funditus exſcindens talos, collumq́; ſuperbum:
21. *Illius ablato ſceptro, & ditione ſubactâ,*
Agmina fudiſti, cadens equiteſq́; ducéſque,
Vt me protererent venientes turbinis inſtar.

22. Exultatio eorum, ſicut eius qui deuorat pauperem in abſcondito.

23. Viam feciſti in mari equis tuis, in luto aquarum multarum.

24. Audiui, & conturbatus eſt venter meus: à voce contremuerunt labia mea.

25. Ingrediatur putredo in oſſibus meis, & ſubter me ſcateat:

26. Vt requieſcam in die tribulationis: vt aſcendam ad populum accinctum noſtrum.

27. Ficus enim non florebit: & non erit germen in vineis.

28. Mentietur opus oliuæ: & arua non afferent cibum.

29. Abſcindetur de ouili pecus: & non erit armentum in præſepibus.

30. Ego autem in Domino gaudebo: & exultabo in Deo IESV meo.

31. Deus Dominus fortitudo mea: & ponet pedes meos quaſi ceruorum.

32. Et

22. *Lætitia illorum, qualis ſolet eſſe potentis*
Qui ſpolians inopem clàm prædâ gaudet abactâ.
23. *Vndarum fremitu ſpreto, limoq́; tenaci,*
Eſt ab equis recluſa tuis via lata per æquor.
24. *Audiui, ſubituſq́; metu mihi viſcera motus*
Perculit: ad vocis tremuerunt labra fragorem.
25. *Putreſcant, precor, oſſa mihi, ſcateamq́; ſepultus*
Vermibus: 26. *vt veniente die terroris in altum*
Aſcendam, & ſocius noſtris pugnare paratis
Adnumerer. Termes ſiquidem ſterileſcet oliua:
27. *Non edet mendax ficus, neque vinea fetus;*
28. *Culta nec arua ferent promiſſam in tempore meſſem:*
29. *Abſciſſum pecus è ſeptis, raptumq́; peribit;*
Armento vaſtatus ager, caulæq́; carebunt.
30. *Aſt ego lætabor: Domini fruar ore, Deumq́;*
Te IESV *aſpiciam.* 31. IESV *mihi roboris auctor*
Tu pedibus tribues curſum protendere cerui

32. Et ſuper excelſa mea deducet me victor in
Pſalmis canentem.

CANTICVM
TRIVM PVERORVM
DANIELIS III.

1. BEnedictus es Domine Deus patrum noſtrorum, & laudabilis, & glorioſus, & ſuperexaltatus in ſæcula: & benedictum nomen gloriæ tuæ ſanctum, & laudabile, & ſuperexaltatum in omnibus ſæculis.

2. Benedictus es in templo ſancto gloriæ tuæ, & ſuperlaudabilis, & ſupergorioſus in ſæcula.

Benedictus es in throno regni tui, & ſuperlaudabilis, & ſuperexaltatus in ſæcula.

3. Benedictus es, qui intueris abyſſos, & ſedes ſuper Cherubim, & laudabilis, & ſuperexaltatus in ſæcula.

Benedictus es in firmamento cæli, & laudabilis, & glorioſus in ſæcula.

4. Bene-

Præpetis in morem : 32. ſubeant vt culmina, victor
Tu ſacra me cæli duces ad templa canentem.

PARAPHRASIS IN CANTICVM TRIVM PVERORVM.

1. *TE rerum Dominum, te Deus Iſaci*
Aeternæ canimus laudis honoribus:
Tollit noſtra tuum nomen in æthera
Vox concors. 2. *Solio qui ſuper aureo,*
Vt fons perpetuos vndique gloriæ
Diffundis radios: 3. *& ſuper Angelos,*
Et ſupra Cherubin, innumerabiles
Annorum in ſeries omnia temperans,
Supremo reſides lucis in ambitu,
Et terræ latebras inſpicis abditas.

4. *Vos,*

4. Benedicite omnia opera Domini Domino: laudate, & ſuperexaltate eum in ſæcula.

5. Benedicite Angeli Domini Domino: benedicite cæli Domino.

6. Benedicite aquæ omnes, quæ ſuper cælos ſunt, Domino: benedicite omnes virtutes Domini Domino.

7. Benedicite Sol & Luna Domino: benedicite ſtellæ cæli Domino.

8. Benedicite omnis imber & ros Domino: benedicite omnes ſpiritus Dei Domino.

Benedicite ignis & æſtus Domino: benedicite frigus & æſtus Domino.

Benedicite rores & pruina Domino: benedicite gelu & frigus Domino.

9. Bene-

4. *Vos, quæ Mens Domini condidit, omnia*
Aeternam Domini dicite gloriam,
Illum perpetuis tollite laudibus.
5. *Aſtrorum Domino plaudite Cælites,*
Stellantes Dominum dicite vertices.
6. *Cæleſti Dominum pſallite murmure*
Quæ conuexa ſuper ſidera ſunt aquæ:
Virtutes Domini quælibet inclytis
Cantantes Dominum tollite laudibus.
7. *Sol tu, qui radiis tempora cingeris,*
Tu, cuius facies lumine mutuo
Fulget, Luna, Dei dicite gloriam:
Regem Cælicolûm dicite ſidera.
8. *Ros, imber, pluuiæ, flamina, turbines*
Aeternis Dominum tollite laudibus:
Aeſtas, ignis, hiems, frigora, grandines,
Nix, quæ cum glacie in montibus albicas,
Et vos cana gelu gramina roſcido

9. Benedicite glacies & niues Domino: benedicite noctes & dies Domino.

Benedicite lux & tenebræ Domino: benedicite fulgura & nubes Domino.

10. Benedicat terra Dominum: laudet & ſuperexaltet eum in ſæcula.

11. Benedicite montes & colles Domino: benedicite vniuerſa germinantia in terra Domino.

12. Benedicite fontes Domino: benedicite maria & flumina Domino.

13. Benedicite cete, & omnia quæ mouentur in aquis, Domino: benedicite omnes volucres cæli Domino.

14. Benedicite omnes beſtiæ & pecora Domino: benedicite filij hominum Domino.

15. Benedicat Iſraël Dominum: laudet & ſuperexaltet eum in ſæcula.

16. Benedicite Sacerdotes Domini Domino: benedicite ſerui Domini Domino.

17. Benedicite ſpiritus & animæ iuſtorum Domino:

9. Aeternam Domini dicite gloriam:
Noctes cum tenebris, luce dies micans,
Et vos cum leuibus fulgura nubibus
Aeternis Dominum tollite laudibus.
10. Tellus cum viridi germine frondium,
11. Colles frugiferi, culmina montium,
Et gemmata nouis prata coloribus,
Vuarumq́ grauis vinea fetibus,
Aeternam Domini dicite gloriam.
12. Fontani latices, flumina, cæruli
Fluctus, 13. & ſoboles humida piſcium,
Et vos ô volucres ætheris incolæ,
Aeternis Dominum pſallite cantibus.
14. Vos omnes pecudum cum grege beſtiæ,
Vos proles hominum, 15. vos domus Iſraël,
16. Et vos, qui Dominum ſanguine victimæ
Placatis, Domini dicite gloriam.
17. Vos, quorum pietas, puraq́ ſanctitas,

mino : benedicite ſancti & humiles corde Domino.

18\. Benedicite Anania, Azaria, Miſaël Domino: laudate & ſuperexaltate eum in ſæcula:

19\. Quia eruit nos de inferno, & ſaluos fecit de manu mortis, & liberauit nos de medio ardentis flammæ, & de medio ignis eruit nos.

CAN-

Et recti ſtudium moribus integris
Aeterno Domino reddit amabiles,
Aeternis Dominum tollite laudibus.
18. *Concordis modulo vocis Anania,*
Et vos Azaria & Miſaël intimas
Cantantes Domino ſoluite gratias:
19. *Nam vos ex Erebi faucibus abſtulit,*
Nam vos eripuit mortis ab vnguibus,
Nam vos è mediis eruit ignibus.
Immenſas Domino reddite gratias,
Lætis vnanimes plaudite vocibus,
Lætanti Dominum dicite carmine,
Aeternam Domini dicite gloriam,
Aeternis Dominum tollite laudibus.
Vos, quorum pietas reddit amabiles;
Aeternis Domino laudibus inclyto,
Concordes Dominum pſallite cantibus.
Non vt dij reliqui; ſolus in aureo

CANTICVM
BEATÆ MARIÆ VIRGINIS
LVCÆ CAP. I.

1. MAgnificat anima mea Dominum:

Et exultauit ſpiritus meus in Deo ſalutari meo.

2. Quia reſpexit humilitatem ancillæ ſuæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

3. Quia

Sublimis ſolio, ſubdita temporis
Frontem & terga premens regnat, & infima
Terrarum placido lumine reſpicit.

IN CANTICVM BEATÆ MARIÆ VIRGINIS PARAPHRASIS.

1\. *AD aſtra Regem cælitum*
Tollit meum cor laudibus:
Et in Deo, qui detulit
Mihi ſalutem, geſtiens
Exultat vſque ſpiritus.
2\. *Placido ſuam nam lumine*
Famulam benignus reſpicit:
Meam canent in ſæcula
Beatitatem poſteri.

3\. *Me,*

3. Quia fecit mihi magna qui potens eſt, & ſanctum nomen eius.

4. Et miſericordia eius à progenie in progenies timentibus eum.

5. Fecit potentiam in brachio ſuo: diſperſit ſuperbos mente cordis ſui.

6. Depoſuit potentes de ſede, & exaltauit humiles.

7. Eſurientes impleuit bonis: & diuites dimiſit inanes.

8. Suſcepit Iſraël puerum ſuum, recordatus miſericordiæ ſuæ.

9. Sicut

3. *Me; cuius eſt potens manus,*
Sanctumq́; nomen, vnica
Felicitatis vltimum
Euexit ad faſtigium.

4. *Quotquot fideli pectore*
Eum timent, cum filiis
Et filiorum filios
Dei fouet benignitas.

5. *Sternit potenti brachio,*
Et mente cordis intimâ,
Quos ſpiritus ſuperbiæ
Sublimiores euehunt.

6. *Deturbat ex eburneis*
Potentiores ſedibus,
Humileſq́; in altum ſubleuat.

7. *Bonis repleuit pauperem,*
Opeſq́; ademit diuiti.

8. *Suæ memor clementiæ*

9. Sicut locutus eſt ad patres noſtros, Abraham, & ſemini eius in ſæcula.

CANTICVM ZACHARIÆ
LVCÆ CAP. I.

1. Benedictus Dominus Deus Iſraël, quia viſitauit, & fecit redemptionem plebis ſuæ:
2. Et erexit cornu ſalutis nobis, in domo Dauid pueri ſui.
3. Sicut locutus eſt per os ſanctorum, qui à ſæculo ſunt, prophetarum eius.
4. Salutem ex inimicis noſtris, & de manu omnium qui oderunt nos.
5. Ad faciendam miſericordiam cum patribus noſtris: & memorari teſtamenti ſui ſancti.
6. Iuſiurandum, quod iurauit ad Abraham patrem noſtrum, daturum ſe nobis:
7. Vt ſine timore, de manu inimicorum noſtrorum liberati, ſeruiamus illi;

8. In

Suſcepit Iſraël ſacro
Puerum ſuum cum gaudio:
9. *Vt eſt locutus patribus*
Noſtris, Abramo, & illius
Perenne in æuum ſemini.

IN CANTICVM ZACHARIÆ PARAPHRASIS.

1. *ISacidum Dominum ſacro vox conſona plectro*
Concinat; inuiſit placidus, largoq; redemit
Sponte ſuum pretio populum, 2. *nobiſq; ſalutis*
Præſidium regale dedit de ſemine Dauid,
3. *Vt veterum Vatum dictis eſt ſæpè locutus.*
4. *Ex inimicorum manibus tulit ille ſalutem,*
5. *Et noſtris clemens Patribus, quæ ſanxerat Abram*
6. *Compleuit iurata memor promiſſa, daturum*
Se nobis 7. *penitus vacuis terroris, vt illi*

8. In ſanctitate & iuſtitia coram ipſo, omnibus diebus noſtris.
9. Et tu puer, Propheta Altiſſimi vocaberis: præibis enim ante faciem Domini parare vias eius:
10. Ad dandam ſcientiam ſalutis plebi eius, in remiſſionem peccatorum eorum:
11. Per viſcera miſericordiæ Dei noſtri: in quibus viſitauit nos oriens ex alto.
12. Illuminare his, qui in tenebris, & in vmbra mortis ſedent: ad dirigendos pedes noſtros in viam pacis.

CANTICVM SIMEONIS
LVCÆ CAP. II.

1. NVnc dimittis ſeruum tuum Domine, ſecundùm verbum tuum in pace:

2. Quia viderunt oculi mei ſalutare tuum,

3. Quod

Hoſtis ab inſidiis tuti famulemur; 8. *in omni*
Aetatis noſtræ curſu pietatis amantes.
9. *Tuq́ puer Vates Regis dicêre perennis:*
Aſpera quippe via ſternes, Dominoq́ præibis,
10. *Erudiens culpæ ſoluendas compede gentes.*
11. *Nos Deus inuiſit miſerans, exortus ab alto*
12. *Ferre nouam lucem in gelidæ recubantibus um-*
brâ
Et mortis tenebris; ut recto calle per almum
Pacis iter noſtri valeant incedere greſſus.

IN CANTICVM SIMEONIS PARAPHRASIS.

1. N*Vnc tuo, iuxta tua dicta, ſeruo*
Solue vitales Pater alme nexus:
2. *Cernit Auctorem mea lux ſalutis;*
Excipit vlna,

3. Quod paraſti ante faciem omnium populorum:

4. Lumen ad reuelationem gentium, & gloriam plebis tuæ Iſraël.

HYMNVS

SS. AMBROSII ET AVGVSTINI.

1. TE Deum laudamus: te Dominum confitemur.

2. Te æternum Patrem omnis terra veneratur.

3. Tibi omnes Angeli, tibi cæli, & vniuerſæ poteſtates,

Tibi Cherubim & Seraphim inceſſabili voce proclamant:

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth.

4. Pleni

3. *Quem tuo Regem populo paraſti,*
4. *Gentium lumen tenebris fugandis,*
Gloriam Dauid, decus & perenne
Iſacidarum.

IN HYMNVM SS. AMBROSII ET AVGVSTINI. PARAPHRASIS.

1. *Laudamus omnes te Deum, te ſiderum,*
Orbiſq; Regem dicimus.
2. *Telluris omnis tractus, & maris plaga,*
Patrem perennem te colit.
3. *Sanctum beata Cherubin, & Angeli,*
Sanctum Poli te vertices,
Sanctum Chori te Cælitum, te exercitus,
Te pacis æternæ Deum,
Dominumq; voce conſonâ ter optimum
Indeſinenter concinunt.

4. Pleni ſunt cæli & terra Maieſtatis gloriæ tuæ.

5. Te glorioſus Apoſtolorum chorus,
Te Prophetarum laudabilis numerus,
Te Martyrum candidatus laudat exercitus,
Te per orbem terrarum ſancta confitetur Ecclеſia,

6. Patrem immenſæ maieſtatis,

7. Venerandum tuum, verum, & vnicum Filium,

8. Sanctum quoque Paraclitum Spiritum.

9. Tu Rex gloriæ Chriſte:

10. Tu Patris ſempiternus es Filius.

11. Tu ad liberandum ſuſcepturus hominem, non horruiſti Virginis vterum.

12. Tu deuicto mortis aculeo aperuiſti credentibus regna cælorum.

13. Tu ad dexteram Dei ſedes in gloria Patris.

14. Iudex

4. *Sublime terram gloria culmen tua,*
Cæliq́ꝫ complet ambitum.
5. *Vates ſacri te, Martyres, & Virgines,*
Apoſtolorum te Chorus
Laudat; per orbis terminos fidelium
Te confitentur agmina;
6. *Summa Patrem potentia,* 7. *Sanctum tuum,*
Verum, vnicumq́ꝫ Filium,
8. *Almumq́ꝫ Spiritum.* 9. *Supremus gloriæ*
Tu Rex: 10. *perennis Filius,*
Tu Chriſte. 11. *Virginis ſacrâ te claudere es*
Dignatus aluo, perditi
Hominis redemptor vt fores. 12. *Tu viribus*
Mortis reciſis, lucidam
Cæli recludis ſemitam credentibus,
Sedeſq́ꝫ felices paras.
13. *Tu Patris ad dextram Dei regnas, pari*
Fruens beatus gloriâ.

14. Iudex crederis eſſe venturus.
15. Te ergo quæſumus, tuis famulis ſubueni, quos pretioſo Sanguine redemiſti:
16. Æterna fac cum ſanctis tuis in gloria numerari.
17. Saluum fac populum tuum Domine, & benedic hereditati tuæ.
18. Et rege eos, & extolle illos vſque in æternum.
19. Per ſingulos dies benedicimus te:
20. Et laudamus nomen tuum in ſæculum, & in ſæculum ſæculi.
21. Dignare Domine die iſto ſine peccato nos cuſtodire.
22. Miſerere noſtri Domine: miſerere noſtri.
23. Fiat miſericordia tua Domine ſuper nos: quemadmodum ſperauimus in te.
24. In te Domine ſperaui: non confundar in æternum.

14. *Venturus eſſe crederis Iudex.* 15. *Tuo*
Iuua redemptos Sanguine:
16. *Concede, ut inter ordines Cæleſtium*
Beent ſuprema gaudia.
17. *Gregem tuum ne deſeras:* 18. *illum rege,*
Paſcens ſalubri pabulo.
19. *Laudamus omnes te diebus ſingulis:*
20. *Tuoq́; ſancto Nomini*
Genu precantes flectimus. 21. *Tu criminum*
Contagione libera
Nos hoc die: 22. *tuâ ſouens clementiâ*
23. *(Hæc noſtra ſpes) nos erige.*
24. *Fidens tibi, ſuperne Rex, umquam meâ*
Non ſpe ſalutis excidam.

IN CHRISTI DOMINI NATALEM DIEM.

NAſceris alme Puer gelida ſub tempora brumæ,
Nec igne fota mollis excipit torus
Membra tenella. iaces arenti nudus in herbâ
Inops, rigenſq; frigore inter humida
Nigrantes noctis tenebras, ſub paupere tecto;
Tibiq; deeſt, vbi recumbat occiput.
Vt nos non ſolùm doceas, dum linquis Olympum,
Per hos gradus malorum ad aſtra progredi:
Sed quia nunc iterùm Cæli Sol igneus orbem
Remenſus, aureo ſedens in eſſedo,
Ad nos regrediens tendit, celereſq; iugales
Reflectit, vt ſuam recurrat orbitam;
Ceu Iani eſt annum ſolito de more Kalendis

Nouum

Nouum auſpicata Ciuitas Quiritium;
Hinc quoque te nato, nobis felicior annus,
Puer ſalutis Orbis auctor, incipit.
Quandoquidem verò fulgentem lumine Solem,
Vetuſta quo fugatur vmbra criminum,
Te genus humanum noſcit; veneratur, adorat,
Et excitat ſopore victa lumina.

CHRISTI DOMINI MOX MORITVRI CVM BEATISSIMA MARIA MATRE COLLOQVIVM.

CH. I*Nſtat, ſacra Parens, temporis vltimum*
Momentum: rapiunt me tibi, quæ vocant
Summi iuſſa Parentis
Optatam crucis ad necem.

M.V. *Heu, fili! miſeram ſiccine deſeris*
Matrem? me miſeram! cor mihi ſaucias
Durâ cuſpide vocis:
Sic me lux mea deſeris?

CH. *Iam primis animam mors petit ictibus:*
Non ſic tranſadiget cor mihi lancea,
Vt morſu tuus angor
Carpens viſcera diuidit.

M.V. *Per quod iam puero lac tibi præbui,*
Ne me, qui cruciet, linque ſuperſtitem
Tanto Nate dolori:
Ah pro te moriar, precor.

CH. *Dum mors me rapiet; te manet acrior,*
Qui dum me pareres non tetigit, dolor:
Orbi non tulit ortus
Vitam, mors mea deferet.

M.V. *Heu ſaltem miſeræ da mihi præmori.*

CH. *Patris, dum moriar, viuere te iubet*

Non

Non mutanda voluntas.

M.V. *Saltem da mihi commori.*

CH. *Me complexa ſat es, non licet ampliùs:*
Te iam (quid retinent me tua brachia?)
Mater linquere cogor:
Iudæ me vocat oſculum.

AD DIVINVM SPIRITVM HYMNVS.

SPiritus Superûm decus,
Sancta ſidereæ Domus
Aura labere cælitus,
Aura ſacra, ter optimi
Dia Flaminis Aura.
Spiritus radians veni,
Terror Agminis inferi,

Efficax

Efficax Hominum ſalus,
Aura ſacra, ter optimi
Dia Flaminis Aura.
Increata Potentia,
Nutus ætherei globi,
Filij ſimul & Patris
Non ſolutile vinculum,
Fax perennis Amoris.
Alma lux Sapientiæ,
Dulcis Hoſpita mentium,
Cordis ardor amabilis,
Ima pectoris occupa,
Igne pectus adure.
Fauſta Nuntia gaudij,
Flamma pronuba Gratiæ,
Præpes adueniens ades:
Noſtra coniugij ſacri
Necte compede corda.

Mens

Mens tuo ſine Numine
Hæret, vt ſine palmulis
Puppis, & ſine linteo:
Torpet, vt fluuius gelu, &
Terra cana pruinis.
Cor tuo ſine munere
Squalet, vt ſine fructibus
Arbor, & ſine frondibus:
Hortus vt ſine floribus,
Solis aridus æſtu.
Ter beatus, & ampliùs,
Cui tuum iubar inſidet
Pectoris penetralibus:
Purus huic animus nitet
Lilio magis albo.
Ter beatus, & ampliùs,
Cuius innocuum ſinum
Incolit tua Caritas:

Verna ſic oriens roſa
Manè fundit odorem.
Quos tenaciter implicat
Otij ſopor, excitas:
Quos graui ſcelus impium
Mole deprimit, erigis:
Monſtra proteris Orci.
Tu leuamen in arduis,
Lumen in tenebris micans,
Debiles ope ſubleuas:
Tu potens vigor anxiis,
Vera tu via vita.
Vna meta laboribus,
Noſtra ſpes, amor, & quies,
Alma copula Cælitum,
Tu cupita Beatitas,
Tu ſuprema Voluptas.
Fauſta Nuntia gaudij,

Dulcis

Dulcis Hoſpita cordium,
Sancta lux animi veni,
Aura ſacra, ter optimi
Dia Flaminis Aura.

DE
S. IOANNE BAPTISTA
ODE.

Strophe I. Verſuum XV.

INuecta bigis Cynthia, candido
Pellens ore tenebras,
Argenti nitidum iubar
Diffundit inter ſidera:
Hinc inde vitro per caua fiſtulæ
Vidit hæc ætas Venerem bicornem
Fulgere Phœbes æmulam:
Sed luce lucent Solis; hic fons luminis

Splendet, & irradiat
Cæli ſidereos globos,
Terrarumq́ plagas, & maris æquora.
Talis crinibus aureis,
Fronte ſerenâ,
Formoſiſq́ genis, oculiſq́ micantibus, vllo
Non compta fuco Veritas coruſcat.

Antiſtrophe I. Verſuum XV.

Phœbus liquentem non tamen aëra
Semper luce ſerenat,
Non ſemper mare cærulum
Tranquillat aura flatibus,
Culto nec agri fertilis è ſinu
Elicit flores, neque germinantis
E flore fetus arboris;
Atris ſed obtegens polum vaporibus
Sæpè ciet pluuias,
Nimbos, & gelidas niues,

Horrendos tonitrus, diraq́ fulmina.
Sic & linguâ fidelibus
Nuntia veri
Vocibus exacuit gladios, & ſuſcitat iram,
Feruens cruentas edit ira cædes.

Epodus I. Verſuum XII.

Tu, Iordanis ad vndas
Qui ſacrum IESV *caput abluiſti,*
Sis teſtis, inceſtum tyrannum
Verâ voce redarguens.
Indignata furentes
Hinc haurit imis ſpiritus medullis,
Iraq́ ſæuo turbine concita
Curas tumenti corde nutrit vindices,
Vincla parans mulier,
Truciſq́ carceris ſpecum; &
Atrox conſilium concipit, vt tuum
Stringat in exitium ſecurim.

Strophe II. Verſuum XV.

Herodianam gaudia Regiam,
Regnantemq́; replebant,
Ortus ob celebrem ſui
Diem , quotannis nobili
Cultum paratu , non ſine cantibus,
Et lyræ plectro : Proceres ad aulæ
Pompam frequentes venerant:
Renidet hîc paries amictus purpurâ:
Aurea vaſa micant,
Et gemmata toreumata:
Auro texta tori ſtragula ſerica
Pictoris referunt opus:
Pocula lucent:
Circumſtant pueri menſam , qui dona Lyæi,
Vnguenta , flores , & dapes miniſtrant.

An-

Antiſtrophe II. Verſuum XV.

Hæc inter ægrâ mente recogitans
Iuſtæ verbera vocis,
Inuiſo capiti feros
Struens dolos Herodias,
Natæ, quid optet, nutibus indicat:
Mox iubet feſtas choreas inire.
Hæc obſecuta, leniter
Inclinat ante Regis aureum torum
Crura, decenſq́; caput,
Dein gyro glomerat vago
Greſſus in numerum: nunc pede candido
Se ſuſtollit, & aßilit;
Nunc leuis auræ
In morem celeri percurrit percita motu,
Excepta plauſu Regis intuentis.

Epo-

Epodus II. Verſuum XII.

Quid cæco magis igne
Mentium lumen tenebris obumbrat?
Iuratus vltrò Rex puellæ
Spondet, quod petet, impetu
Sacri abreptus amoris.
Tunc illa blandis intuens ocellis
Regem, parentis præmonitu ſagax,
Ioannis almum poſtulat cædi caput;
Rex iubet: innocua
Ceruix reſecta protinus
Defertur patulâ lance, nocentibus
Dedecorum metuenda merces.

Strophe III. Verſuum XV.

Extincta ſenſus ſpirat adhuc pios.
Vt ſic ore ſilenti

Infan-

Infandos magis increpat
Amoris ignes? Quilibet
Dolet perempti funus, & impiam
Effera cauſam necis execratur.
Proh femina mentem trucem!
Cùm feruet irâ, & æſtuat libidine.
Tam fera monſtra fretum,
Nec tellus generat: leo
Te viſo Daniel ſæuitiam exuit:
Illæſum maris horrida
Bellua Ionam
Littoribus reddit. Ferro par femina lædit,
Magiſque flammis: Peſtis, & venenum eſt.

Antiſtrophe III. Verſuum XV.

At pura caſtis moribus, & Dei
Iugi feruida cultu
Quàm diſpar docet inclytis

Iuditta geſtis? vndique
Obſeſſa caſtris Aſſyrij Ducis
Dum ſuis cladem pauet imminentem,
Animo cadens Bethulia
Mærebat; hanc Iuditta ſpes reſumere
Numine freta iubet:
Mox ponit vidua ſtolam,
Et ſe lætitiæ veſtibus induens
Ductorem petit hoſtium;
Nactáque cœna
Tempus, Holophernem vino ſomnoq; iacentem
Ceruice fortis conficit reciſâ.

Epodus III. Verſuum XII.

Per contraria duxit
Vna vos virtus, ſociatq; Cælo.
Tu Iudith occídens triumphas
Fuſis hoſtibus: óccidens

Fuſo

Fuſo ſanguine palmam
Refers Ioannes. Quis tuos honores
Intexat hymnis, & colat, ut decet,
Te fulgidum cæli decus? mens deficit,
Deficit artis opus:
Mortalis ultrà quid poteſt?
Nam te Chriſtiadum maxima, nomini
Sacra tuo ueneratur Aedes.

DE
S. MARIA MAGDALENA
ODE.

Strophe I. Verſuum XIII.

INnixa pennis verſicoloribus,
Bombyce fulgens diuite,
Molles reuincta floribus
Crines, procaci fronte, lubricoq;

Adſpici vultu, faciliq́ dulcis
Flexu loquelæ cordibus imperat
Mortalium: quos dum beare creditur,
Interimit ſuaui præbens ſub lacte venenum,
Atque truces molitur hyænâ
Sæuior inſidias,
Nouuſq́ Proteus mille formas induit;
Vt ſacræ leges Themidis reſoluat,
Blanda Voluptas.

Antiſtrophe I. Verſuum XIII.

Hæc innocenti ſanguine dexteram
Regis Dauidis polluit,
Quo nullus antè gratior
Regi ſupremo cælitum: capillis
Indidit cæſis tibi vincla Samſon,
Vt te ſuperbis traderet hoſtibus,
Quem nulla vis potuit ferocem ſubdere:

Huius

Huius & impulſu fallacia numina Diuûm
Diuino dignatus honore eſt
Rex ſapiens Salomon,
Qui Conditori ſiderum quondam pius
Inclytam ſumptu, celebremq́ gazâ
Struxerat Aedem.

Epodus I. Verſuum X.

Quid MAGDALENAM *mirer incautam premi*
Durâ compede vinctam
Diræ ſub dominæ iugo
In flore primæuo iuuentæ?
Quid excolentem corporis,
Numine poſthabito, decorem?
Illa comas olim gemmis ornabat & auro,
Studens amantibus videri pulchrior,
Pubemq́ gaudens cernere
Lentis ignibus vri.

Strophe II. Verſuum XIII.

At cùm Sororis vocibus anxiis
CHRISTVS *precantis annuit;*
Almo iubente Spiritu,
E parte cæli deſilit ſerenâ,
Regiam vittis redimita frontem,
Puro coruſcans lumine Gratia.
Vt pulchra nubes Iridis coloribus
Depictas pedibus premit, & felicis oliuæ
Defert donatura coronam!
Protinus his radiis
Icta cadit, artus detegens, & exhibet
Tabidâ nolens cute ſe videndam
Fœda Voluptas.

Antiſtrophe II. Verſuum XIII.

Tu MAGDALENE *diſcutis inſitas*
Mentis tenebras, & iacens

Immane

Immane monſtrum conſpicis
Non antè viſum. Quo pudore malas
Inficis? Quales gemitus profundis?
Iam margaritas ponis, & aureos
Incompta crines ſoluis, & CHRISTO *ream*
Te ſiſtis, lacrymiſq; pedes veneraris obortis,
Atque ſacras mæſtiſsima plantas
Lambis, & imbre rigas,
Comiſq; tergis, & relata negligis
Probra, mox culpis capis exoluta
Pignus Amoris.

Epodus II. Verſuum X.

Amanſq; amantis igne CHRISTI *feruida,*
Flagris membra cruentans,
Priſcos prouida ſanguine
Extinguis ignes, & fideli
Amore conſtans, greſsibus

Impauidis

Impauidis ſequeris Magiſtrum
Per gladios, haſtaſq; Crucis miſerabile pondus.
Hæres ſepulchro lacrymans; & exerat,
Seu condat vndis Sol iubar,
Comples queſtibus auras.

Strophe III. Verſuum XIII.

Amor pericli neſcius horridi
Vt morte perſtat fortior!
Fruſtrà frementis æquoris
Iudæa frendens obiicit procellis
Te neci damnans: moderantis expers
Nautæ phaſelus, non ope remigis
Velíve, currit humidas pelagi vias:
Se placidi ſternunt fluctus; ſe lucidus æther,
Nube carens ventíſque, ſerenat.
Iam Paphon, atque Rhodon,
Cretamq; linquit; iam Zacynthi littora,

Et

Et Cephalenum legit, Actiaſq;
Proſpicit oras.

Antiſtrophe III. Verſuum XIII.

O quæ trecentis hæc freta nauibus
Regina ſulcans, Cæſarem
Armis laceſſens, vltimam
Regnis parabas Italis ruinam;
Patrio pulſam lare MAGDALENAM
Si fluctuantis ludibrium maris,
Eſcam futuram piſcibus, nunc cerneres
Cælicolas inter diuini nectaris hauſtu
Sublatam ſuper æthera veſci,
Deliciiſque frui
Cæleſtis aulæ, quid tibi mentis foret?
Quid decor formæ, Phariuſq; faſtus,
Sceptraq; proſunt?

O Epo-

Epodus III. Verſuum X.

En luce functa habes pudendam regij
Solùm nominis atro
Regni è funere gloriam:
Nec læta vixiſti; ſuperſtes
Vix una puppis reddidit
Te patrio profugam Canopo.
Conderis & viuens latebris abſtruſa ſepulchri,
Coacta mox letum colubri morſibus
Vltrò ſubire, Cæſaris
Subducenda triumpho.

Strophe IV. Verſuum XIII.

At MAGDALENE *per Siculum fretum*
Rabiem Charybdis præterit
Secura, fineſq́ Italos
Egreſſa, tendit Gallicas ad urbes.

Huc

Huc Dei nutu, Superumq́; ductu
Appulſa, portum Maßiliæ tenet;
Nomenq́; CHRISTI *gentibus diſſeminat.*
Hinc abrepta colit pendens in montibus antrum,
Quod frontem prope ſidera tollit.
Hîc gemit, & lacrymat:
Hîc Angelorum cœtibus canentium
Adſtat: hîc vnum meditata CHRISTVM.
Se quoque neſcit.

Antiſtrophe IV. Verſuum XIII.

O me patrato crimine ſordidum,
O me iacentem reſpice
Dux alma pœnitentium.
Te CHRISTVS *audit: nam tuis ſepulchro*
Excitat fratrem precibus: furentis
Te de Draconis faucibus eximit,
Et limpidas è rupe lymphas elicit.

Salue cara Deo rupes, fons inclyte ſalue;
Iam Pindi mihi culmina ſordent:
Tu ſacra lympha, precor,
E corde prome lacrymas: pro carmine
Execror myrtum; mihi det coronam
Ramus oliuæ.

Epodus IV. Verſuum X.

O ter beatum, qui dolore percitus
Vita turpiter acta
Labes fletibus eluit.
Virtutis in regno vel ipſis
Vero referta gaudio
E lacrymis oritur Voluptas.
Nil tamen in tuto mortalibus, vltima donec
Recludat hora cuique ſortem. Gloria
Perennat vna Cælitum
Extra vulneris ictum.

DE
SANCTO LAVRENTIO
ODE.

Strophe I. Verſuum XII.

I*Bera tellus, Auſtrio*
Sub Rege felix, aurifero Tagi
Te dicant alij flumine nobilem,
Te claſſe, te bello ferocem,
Oceani dominam celebrent, Regniſq; potentem:
Hic Perüanis diuitem metallis,
Mexici gazis, Arabumq; conchis,
Et mercibus Goæ beatam
Te laudet: fera prælia
Extollat alter, & triumphos CAROLI,
Ac temperatis viuidum
Conſiliis animum PHILIPPI.

Antiſtrophe I. Verſuum XII.

Te concinam LAVRENTII
Sacro Parentem lumine fulgidam:
Non illi facie funeris horridâ
Immane tortoris repertum
Excuſsit ſolidâ vera pietatis amorem
E mente: palmis nobiles, & oſtro
Clarus en inter Proceres, decorem
Indutus æternum, phalangis
Addit ſe comitem Duci,
Cui ſaxa primùm poſt trucem CHRISTI *necem*
Coniecta probro gloriam,
Jnteritu peperere vitam.

Epodus I. Verſuum IX.

Acres quid iras aggeras Rex barbare?
Impauidus contemnere nouit
Hiſpanus iuuenis Regum fera iuſſa. Quid flagellis
Nuda

Nuda membra ſaucias,
Curuis & hamis lancinata carpis?
Fortis reſiſtit. Heu quid impium ſtruis?
Mens haret: trepidat. Quibus
Dire Tyranne feris,
Te quibus exæquem Colobi ſæuiſsime monſtris?

Strophe II. Verſuum XII.

Vagas ad vndas Tybridis
Lactauit altrix vberibus Lupa
Infantes geminos: pinnigero puer
Delphinis in dorſo natantis
Sæpè Dicarchæo ludens è littore viſus;
Et vulnerati pro pedis medelâ
Hoſpitem narrant hominis leonem:
Hunc inter atroces ferarum
Incurſus pauidum, canis
Vt blandiens, adiuit agnitum leo:

Amboſq́; pubes Romuli
Obſtupuit ſibi gratulantes.

Antiſtrophe II. Verſuum XII.

Seu priſca verum proferat,
Seu fingat ætas; aſpide ſæuior
Hircaniſq́; feris mens hominis furit.
Non vrſus inſectatur vrſum:
Non perimit colubrum coluber, non tigrida tigris:
Humana virgas gens, rotas, & vncos
Intulit terris, pedibuſque mortis
Aptauit alas. *Quid Perilli*
Infandum memorem bouem?
Nec ſontibus, vel hoſtibus ſolùm minax:
Sui miniſtram gaudij
Perniciem cupit innocentum.

Epo-

Epodus II. Verſuum IX.

Te matricida, te lues mortalium
Inceſsit tam dira cupido?
Nam facibus paſsim incenſam populatus ignis Vrbem
Te iubente, fletibus,
Clamore, luctu, cladibus, ruinis
Complens, in atri verterat formam rogi:
Tunc lætus, fidibus canens
Diceris excidio
Auſus Troiano miſeram componere Romam.

Strophe III. Verſuum XII.

Quò, Muſa, Dirces prouehunt
Te vela? ferri per tragicos amas
Terrores? Rutilum ſidus Iberiæ,
Atlantis emergens ab vndis,
Te reuocat dirâ toſtus LAVRENTIVS *olim*
In crate: forma nec decor, nec ætas,

Ferreos flectunt animos. Tyrannus
Deridet abſterſum cruorem
Cæleſtis Pueri manu.
Ludi ne vanis perferam præſtigiis?
I miles, inquit; perditus
Det meritas reus igne pœnas.

Antiſtrophe III. Verſuum XII.

Et ecce raptim ſtrenuus
Athleta CHRISTI *traditur ignibus:*
Hos inter thalamus vectibus æreis
Compactus excepit iacentem.
Tres ô Iordanis Pueri, decus Iſacidarum,
Vt veſtra flammis emicat probata
Diſpari virtus celebris coronâ,
Quos par adegit cauſa morti
Vltrò exponere pectora?
*Non vos *Deira militum cohortibus,*

* Deira à D. Hieronymo Dura, campus Babylonis, à Septuaginta & Vaticanâ Græcâ Δειρᾶ nominatus.

Equis,

Equis, & armis obſtrepens
Terruit, aut ſonitus tubarum.

Epodus III. Verſuum IX.

Non vos furentis Regis atrox commouet
Aſpectus: Nos, dicitis, ô Rex;
Non aurum, aut ſtatuas colimus: Deus Iſraël colendus:
Ille ſolus eſt Deus.
Fruſtrà catenis alligas lacertos,
Et nos in ignes coniicis: nam præpotens
Illæſos Deus eruet,
Si volet, atra licet
Fluctuet vndanti flammarum vortice fornax.

Strophe IV. Verſuum XII.

Nec vana ſpes: innoxius
Vos lambit ignis, vitreus vt liquor,

Non auſus teneram lædere corporum
Cutem; ſed infrendens, voraxq́;
Fertur in adſtantes, ardenti membra vapore
Hauſturus: in vos obſequens, fauenti
Dum Deo grates canitis, furorem
(Res mira) compeſcens, aënis
Vinctos nexibus accipit,
Reddit ſolutos, vinctus ipſe, languidus,
Inermis. At LAVRENTIVM
Letiferis petit acer armis.

Antiſtrophe IV. Verſuum XII.

Arctæ coërcent compedes,
Nudumq́; prunis concolor æs cremat;
Iam corpus celeri corripit impetu,
Iam flamma proſerpens adurit,
Et carnem vorat, & graciles depaſcitur artus.
Immotus Heros, vt doloris expers,

Vt

Vt roſas inter viridesq́; myrtos,
Ferale tormentum virili
Spernit pectore, dum truci
Adipem liquatus igne manat: lumina
Auertit intuentium
Terribili laniena viſu.

Epodus IV. Verſuum IX.

Aſſatus ille, geſtiens plenus Deo
Solui nexu corporis, inſit
Ore renidenti: Fumant tibi iam Tyranne, co-
cta hæc
Membra: mande, veſcere:
En Aula Cæli ſe mihi recludit.
O quàm beatè moreris! Inclytus magis,
Jnuictiſſime Martyrum,
Nullus obire poteſt:
Hoſtibus inſultas victor, cadis hoſtia CHRISTO.

DE SANCTO LVDOVICO REGE GALLIARVM ODE.

Strophe I. Verſuum XII.

OBiectu gemini maris,
Illinc Pyrenes, arduis hinc Alpium
Præcincta muris; ingenio ſoli,
Fluxuq; diues fluminum;
Fortium turmis equitum verenda,
Heroum genitrix Gallia, bellicis
Fecunda palmis: inclyta Regibus,
Quos longâ ſerie dedit
Priſci Capetij genus:
Vt inter omnes thure LVDOVICVS

Cultus,

Cultus, & aris,
Cæleſti radiat vinctus diademate frontem!

Antiſtrophe I. Verſuum XII.

Quas dudum mea parturit
Mens feta laudes, Regis educ optimi
In lucis oras, Aonij lyra
Sonora cantus obſtetrix.
An pia primum ſtudium Parentis
Formandi puerum moribus integris,
Doctaq; raris Palladis artibus;
An celſa decus indolis
Dircæis celebrem modis?
En blanda prodis Comitas, Pudórque,
Lenis & oris
Maieſtas ac forma, decens & Gratia linguæ.

Epo-

Epodus I. Verſuum IX.

Non me tamen moremini:
Plectrum prouocat aureum
Pulchriùs fulgens teneris ab annis
Laus parta bello. Iactet Alcidæ manu
Infantis enectos colubros
Ficto Græcia plauſu.
Vt primùm nituit murice regio
Heros gloria Sequanæ,
Impuber armis comprimit rebelles.

Strophe II. Verſuum XII.

Aſt ætas vbi firmior
Acceſſit, omnis abſtinens culpæ, Deo
Deuota iungit pectora, dotibus
Virtutis auctus: commoda
Vrbium curat: ſtudioſus æqui
Regum delicias ſpernit, & otium

Fontem

Fontem malorum claudit, & amouet
Luxum criminis illicem:
Iuſtis præmia diuidit,
Prauoſq́ pœna corrigit timore.
Sic populorum
Munit amore latus, non enſe, aut militis
haſtis.

Antiſtrophe II. Verſuum XII.

Horti pulchra per areas,
Hinc inde transfert candidum Virgo pedem,
Quà mira florum pompa recluditur:
Seu quòs dedit Britannia,
Vel Tagi potor, Sporadúmve cultor;
Mox voluens oculos, vndique conſpicit,
Et hæret anceps, quem ſibi deligat:
Illic floret amaracus,
Hîc albet breue lilium,

Floreſq́; pandunt aduenæ decorem:
Denique certa
Omnibus illa roſa Pæſtanum prætulit oſtrum.

Epodus II. Verſuum IX.

Florem tibi quem ſeligam?
Te ſceptro potior Fides,
Alme Rex, clarat; Themis, & ſorores,
Pietaſq́; maius adferunt tibi iubar,
Gemmata quàm veſtis, vel aurum:
At quæ clarior aſtri
Naſcentis radiis fulſit, & in tuo
Fulget corde, rapit ſacrâ
Me luce flagrans Caritas canentem.

Strophe III. Verſuum XII.

Hæc te nectare Cælitum
Paſcit, Deiq́; nunc beat præſentiâ:

Hæc

Hac vna quondam, dum tuus induit
Caduca membra ſpiritus,
Se tibi iunxit comitem; viaq́;
Index, te Superûm cœtibus addidit.
Hinc liberali ſpargis opes manu,
Siue Altaria conſtruis,
Seu ſacras reficis Domos,
Ades vel agris, vel iuuas egenos:
Hac duce bellum
Suſcipis; & mortis iaculis caput obiicis vltrò.

Antiſtrophe III. Verſuum XII.

Vrbis nam Solymæ vicem
Dolens, vt impiam opprimas tyrannidem,
Pacata Regni linquis, & horridis
Armis petens Peluſium,
Traiicis textis trabibus phalanges,
Quà ſeptemgemino cærula flumine

Nilus colorat: mœnia vix quatis
Arcis, cùm ſubitus fores
Recludit pauor hoſtium;
Mox victor agmen militum patentes
Ducis in agros,
Hoſtileſq; acies geminatâ clade trucidas.

Epodus III. Verſuum IX.

Spes ſæpè quò propinquior
Arridet, celeri fugâ
Exitus cœptis adimit ſecundos.
Inuadit, eheu! te lues, & Celticas
Infeſta vis morbi, fameſq;
Vexat dira cohortes.
Jllinc flumen aquis, hoſticus hinc furor
Denſo circuit agmine:
Pugnatur; atrox fœdat arua cædes.

Strophe IV. Verſuum XII.

Victum gloria non minor
Te ſequitur, Heros magne, quàm cùm vinceres.
Conſtans recuſas Martis ab aleâ
Lembo per amnem ſubtrahi.
Vna nos omnes, eademq́ue pugnæ
Sors, inquis, maneat. Vos ego deſeram?
Regemq́ue veſtrum me fuga polluet?
Captiuo tibi quas minas,
Quæve opprobria barbarus
Infert Tyrannus? ſaua quot tuorum
Funera cernis?
Tu tamen immotus CHRISTO *ſpem ponis in vno.*

Antiſtrophe IV. Verſuum XII.

Nutantes animos fide
Firmas, iacentes erigis. Quid, ais, cadit

Spes veſtra? curas pellite lugubres:
Probat Deus quos diligit:
Hos & educit memor è periclis.
Olim quæ populus pertulit Iſraël?
Hæc ipſa tellus teſtis: ad inuium
Rubri dum pelagi fretum
Vrgebat Pharao ferox
Equis & armis; obſequens repentè
Scinditur æquor,
Erectiſq; vagæ lapideſcunt mœnibus vndæ.

Epodus IV. Verſuum IX.

Electa ſiccis tranſilit
Gens plantis: mare ſæuiens
Defluit rurſus: rapit inſecutum
Ducem procellis, & quadrigas obruit.
Sic fatus, haud exſpes tueris
Flexo poplite Cælum.

Lux ô Chriſtiadum maxima Principum,
Heros inclyte, qui, tui
Aequent honorem carceris, triumphi?

Strophe v. Verſuum XII.

Dat dirus tibi Mempheos
Pœnas Tyrannus. En ſuorum concidit
Ferro peremptus, ſertaq; laurea
Mutat cupreſſi frondibus:
Tuq; dimiſſus, redimenſq; captos,
Oppreſſoſq; graui ſeruitij iugo,
Appellis Aces littoribus ratem.
Hîc te Chriſticolæ tenent,
Vt ſis certa cadentium
Tutela rerum: haud te trahunt paterni
Commoda Regni,
Nec Genitricis amor, Procerum nec vota precéſque.

Anti-

Antiſtrophe v. Verſuum XII.

Non eſt, quæ premat acrior
Te cura, quàm CHRISTI *ſuperbos frangere*
Hoſtes, & almo Nomine, gentium
Delere cultus impios.
Nec pium belli ſtudium remittis,
Donec te Libye ſanguine diffluens
Palmâ potitum, corporis exui
Arctis nexibus adſpicit.
Nunc ô verticis Incola
Cæleſtis, audi quas preces decorum
Pallida vultum
Relligio mærens lacrymis tibi fundit obortis.

Epodus v. Verſuum IX.

Inuicte Rex, en Galliæ
Juncta eſt rurſus Iberiæ

San-

Sanguinis vinclis: animos, & arma
Fac iungat arctum fœdus. Heu! quot conficit
Europa ſe diſcors in oris?
Squalet Punica tellus:
Te deuincta vocat Græcia compede,
Iordanes vocat, & ſacrum
CHRISTI *Sepulchrum vindicem moratur.*

DE SANCTA ELISABETHA LVSITANIÆ REGINA HYMNVS.

DOmare cordis impetus Eliſabeth
Fortis, inópſque, Deo
Seruire, Regno prætulit.
En fulgidis recepta cæli ſedibus,

Sidereaq́ue domus
Ditata ſanctis gaudiis
Nunc regnat inter Cælites beatior,
Et premit aſtra, docens
Quæ vera ſint Regni bona.
Patri poteſtas, Filioq́ue gloria,
Perpetuumq́ue decus
Tibi ſit alme Spiritus.

De Eadem Hymnus.

OPes decuſq́ue regium reliqueras
Eliſabeth, Dei dicata Numini;
Recepta nunc bearis inter Angelos:
Libens ab hoſtium tuere nos dolis.
Præi, viamq́ue dux ſalutis indica:
Sequemur. O ſit vna mens fidelium;
Odor bonus ſit omnis actio, tuis.
Id innuit roſis operta Caritas:

Beata Caritas, in arce ſiderum
Potens locare nos per omne ſæculum.
Patriq́; Filioq́; ſumma gloria,
Tibiq́; laus perennis alme Spiritus.

POENITENS.

SEpultus altâ criminum caligine,
Sæuiſq́; vinctus nexibus,
Non ſub latebris lapidis alter Lazarus
Claudor, ſed hac circumferor
Defunctus infauſtâ ſub vrnâ corporis.
Iam lingua nullos ederet
Sonos; carerent aridi motu pedes,
Triſteſq́; pallerent genæ:
Humi iacerem, nec viderent lumina
Nitentis aëris iubar:
Sed ne caducum vita corpus deſerat,
Vicem perempti ſpiritus

CHRISTI *benigna ſupplet indulgentia,*
Lutoq́; reddit illito
Oculis ſuam lucem. Quid, ah, quid intuor
Miſer? tenent me compedes,
Laterumq́; verſant ſordidum manus opus:
Et quæ fouet me blandiens,
Placido ſinu Voluptas, vera Dalila,
Stringit minacem forficem.
Formidoloſis in cauernis ſaltuum
Cubile tellus exhibet,
Solumq́; glandes ſe mihi dant pabulum:
Famis voratus dentibus
Perire cogor inter immundas ſues.
Supplex reuertar ad Patrem:
Culpam fatebor, & profuſis lacrymis,
Vt cæcus ille vitreis
Siloës aquis ſe diluit, cor diluam,
Quod noxa fœdat ſordibus.

Sed heu, catena nexibus mihi pedes
Arctans abire me vetat:
Hæc dira vincla tu Deus Clementiæ
Solus potes diſſoluere,
Meamq́ue ſolus tu potens Aegyptio
Leuare ceruicem iugo.
Non ego mihi Moſen, tuam ſed Gratiam
Ducem regreſſus flagito:
Huius per atras noctis vmbras luceat
Ignis, viamq́ue dirigat;
Tutamq́ue plantis virga pandat orbitam
Rubri per vndas æquoris,
Et inſequentium cohortes hoſtium,
Equos, & axes obruat.
Sic ipſe liberum metu ſequens iter
Vtinam ſerenum conſpicer
Parentis aſpectum! ad pedes nam procidam,
Gemenſq́ue coràm proloquar:

Reuertor ad te pœnitens; per inuias
Abduxit errantem vias
Me culpa: peccaui talentis traditis
Abuſus: ad te pœnitens
Reuertor. Ah te, qui tui ſunt muneris,
Hic fletus, hic meus dolor,
Placent: & ô benigne da Pater mihi,
Tuas vt Aedes incolam,
Tibiq; iunctus Caritatis annulo
Non ampliùs te deſeram.
Hoc vna, quæ colore ſplendet cærulo,
Præſtare veſtis eſt potis:
Hanc nullus vſus, nulla deterit dies,
Fur nullus aufert: hanc mihi
Si largiare, corde dicam geſtiens,
Coruſca ſordet Purpura.

CIR-

CIRCÆI POCVLI ALEXIPHARMACVM.

INſertæ vario nitore gemmæ
Cùm crater micat aureus, rubetq́;
Stillans nectareo liquore Bacchi,
Quem de purpureis premunt racemis
Prela Celtica, vel ferax Falerni
Promit vinea, dum furens adurit
Sirius canis arua, ſi niuali
Alget frigore, quid petat, vel optet
Qui ſitit, ſibi gratius bibenti?
Sorbens ſi tamen, inſcius venenum,
Quod latet, ſimul hauſerit; quis illum
Dixerit propriâ perire culpâ?
Talis blanda libidinem puella
Excitat roſeis genis, & ore,
Quo nil pulchrius Ida vidit vmquam:

Quærunt

Quærunt hanc iuuenes, & intuentur
Intentis oculis, amant, & omni
Huic grati ſtudio placere curant;
Nouerint licèt hinc luem creari
Vino letifero magis nocentem.
O noſtram malè prouidam iuuentam!
Sciens exitium ſubit, volénſque.
Quæ vis efferа feruet in medullis?
Hæc, quidquid rationis auget vſum,
Sugens abripit; implicatq; curis
Impuris animum, necatq; ſenſus,
Quos dictat bona mens. Coma decorè
Sic arbor ſpoliatur ob tenaces
Amplexus hederæ, peritq; languens
Vitali propè deſtituta ſucco.
Clades hinc fluit omnis, omne manat
Genus flagitij. Paris Lacana
Captus Hoſpitæ amore, fas fidemq;

Ladens,

Lædens, quâ priùs ipſe ſe, paternum
Hac regnum face perdidit. Quis ignem
Neſcit è gelidis aquis obortum,
Narciſſi miſeram vicem? Puellas
Quid Pandionias, ſceluſq; Terei,
Seu te Pyrame, flebilemq; Thisben,
Vel Phædra memorem truces amores,
Aut potus magici dolos? Atrocem
Non Circe pateram; ſuis Libido
Magis ſæua, ſequacibus miniſtrat.
Permeſſi meritò chorus, ferarum
Sumptis moribus, aſſeclas Vlyſſis
Indutos ſpecie canit ferinâ.
Satis propudij malum, & furentis
Infortunia peſtis è profanâ
Ac ſacrâ Hiſtoriâ patent: loquare
Omnium vice tu reuincte Samſon
Fraude femineâ. Fero medelam

Morbo quærimus: hanc opus parare
Doloſi madidis liquoris hauſtu;
Hac auertere Iudicem ſupremum,
Ne ſui ſuper impios ab alto
Effundat calicis ſeuerus iram.
Nos Joſeph fugiens docet tueri
Immunem vitij notâ Pudorem.
Non placet fuga? te monet fugare
Torris ignibus innocens Aquinas.
Fuga, vel fuge. *Non vbique ſemper*
Eſt fugæ locus, inquis, & fugantem
Hoſtit illecebris nimis voluptas.
Blandæ gratia te iubarq; formæ
Si potentiùs enſe vel ſagittis
Comminus petet, eminúſve; mentem
His tamquam clypeo tuere dictis:
Permanet ſcelus, auolat voluptas:
Vindex ſubſequitur dolor perennis.

VE-

VEXILLVM CARITATIS
AD
NICOLAVM BARBERINVM
GERMANVM FRATREM.
IN ILLA VERBA IOB,
Militia eſt Vita Hominis ſuper Terram.

QVod dixi ſemel, hæreat repoſtum,
Amantiſſime frater, in medullis:
Duros militiæ refert labores
Infelix hominum, fugaxque Vita.
Nam dum pondere corporis grauatur
CHRISTI *cultor, vt hoſticis ab armis*
Se miles tueatur eſt neceſſe:
Iuges excubias agens, famemque
Et ſitim toleret, doloſque vitet,

Quos ſub illecebris procax Voluptas
Abdit nequitiæ graues veneno:
Frangat horribilem furentis Iræ
Impetum, Ambitionis & tumultus,
Et his quæ ducibus mouentur arma:
Eludatq́ cuniculos latentes,
Quos prauus fodit vſus, & Cupido,
Pertinaciter hinc & hinc petentes
Munitam ratione Mentis Arcem;
Pro quâ Sobrietaſq́ Caſtitáſque,
Ac recti ſtudium, piiq́ mores,
Ductu præſidioq́ Caritatis
Si pugnent, inimica vis fatiſcet:
Hac ne decipiamur, eſt cauendum.
Nullus eſt magis acer hoſtis hoſti,
Quàm ſit quiſque ſibi, nocentiorque.
Caritas, precor, alma pelle cladem:
Noſtro in pectore fixa nos tuere:

Te

Te ſuperſtite nil poteſt obeſſe:
Nihil nos ſine te poteſt iuuare.
Tu nobis data cælitus, laboreque
Plurimo retineris atque curâ.
Hoc, frater, meditemur, hoc agamus.
Non, qui terque quatérque, millieſque
Improbis animi obſtitit rebellis
Victor motibus, obtinet beata
Inter agmina Cælitum coronam;
Si cedat ſemel, & tenebricoſum
Sic victus rapiatur ad ſepulchrum:
Sed fortis, vigilique mente conſtans,
Qui viuens, morienſque non reliquit
Diuinæ ſacra Signa Caritatis.

AD
IOANNEM DONATVM
FRATREM.

Inanis Eruditio ſine Pietate.

ASſueſcit teneris agens ab annis,
Olim nauta futurus in periclis,
Inter multiplices maris tumultus
Puppes cernere fluctuantis æſtu
Iactatas pelagi: diu labores
Et duras tolerat vices, peritus
Vt clauum teneat; ſciátque, ſæuæ
Dum fremens furit impetus procellæ,
Abſque naufragio ſubire portum.
Bellator Ducis vt queat ſupremi
Fungi munere, per niues, & imbres,

Et

Et ſub æſtiferum Leonis aſtrum
Prodit, euigilanſq; noctis horas
Luſtrat excubias, ſitim famémque
Suſtinens: quoties eat neceſſe eſt
In diſcrimina fortis, inter hoſtes,
Inter ancipitis cruenta Martis
Arma, quà furor efferans phalanges
Corporum miſeras ſtrues aceruat?
Quem grauat labor, eſt honoris expers.
Hinc, reor, ſtudioſus allaboras
Lycei ſapientiam doceri,
Et flores legere vtriuſque linguæ;
Sic Donate tibi parit loquenti,
Scribentíque, labore & arte multâ
Sermo cultus & elegans decorem.
Hæc, ſeu talia ſæpè cogitanti,
Mens hæret mihi; cogor & ſtupere,
Cur omnes cupimus frui perenni

Inter

Inter Cælicolûm Choros quiete,
Quæ laboribus eſt paranda: ſegni
Viuimus tamen otio ſepulti,
Siue rebus inanibus vacamus.
Quot ſunt, qui ſatagant inire callem,
Qui deducere poſſit ad ſupremæ
Sortis lætitiam? trahit doloſa
Nos rerum ſpecies; ferax doloris
Gaudium ſequimur: per hæc caduca
Claram quærimus obtinere famam,
Quam tranſmittere poſteris putamus.
Proh vecors hominum genus! quid vmbra
Sectamur leue ſomnium fugacis?
Eſt quidem, fateor, decus, latentes
Rerum percipere & referre cauſas:
Eſto res populi recepta plauſu
Doctè ſcribere, & eloqui diſertè;
Sit decens amor eruditionis:

Sed frondes, pietate deſtitutus,
Oſtentat velut arbor abſque pomis.
In primis igitur colenda Virtus,
Quam Cæli vigor inſerit, fouetq́;
Menti dia Fides oborta, fructus
Vt det fertilis, & decora: ſacra
In templo Sapientiæ litare
Hiſce primitiis licet: dicatum
Qui ſe copulat huic, decus piorum
In terris geret, inclytumq́; nomen;
Sedes hinc Superûm petet beatus.

VANITATIS FVGA ÆTERNITATIS AMOR.

A*Mica veris aura, frigus aëris*
Amabili tepore temperans, humi
Feracis vberem ſinum recluſerat:

Fugarat atra Sol calore nubila:
Erant odora nuper arua floribus:
Recens virebat herba; cantus alitum
Sonorus obſtrepebat inter arbores:
Fluens nitebat vnda pura fluminum:
Obambulabat hinc & inde luſitans
Vagis recurſibus genus natantium.
Sed ecce feruidæ furor Caniculæ
Agros adurit, æſtuánſque vitreo
Aquæ dolet liquore riuus exui:
Amat latere piſcis in receſſibus:
Silent aues, & aura muta deficit.
Hiems iniqua iam recurrit; algidæ
Niues ſuperna montium tegunt iuga:
Rigata mæret imbre terra: defluit
Fremens in æquor amnis vnda decolor,
Vigorq́ lætus arborum ſtatim perit.
Vt hæc caduca! luxus Orbis ocyùs,

Opum

Opum doloſa pompa, forma labilis,
Placénſque inanium figura præterit.
Poli ſuperna conſpicemur Atria,
Vel vmbra noctis abſit, aut receſſerit
Dies, vt aſtra luce ſemper aureâ,
Iubárque Apollinis nitent! nec officit
Globis micantibus, vel æſtus ingruens,
Vel imbribus gelúue bruma ſæuiens.
Quid inter hæc, futura non recogitas,
Dies videre diligens bonos, mea
Supina mens, tua ſalutis immemor?
Solet nocere ſæpiùs, quòd allicit.
Parens ſit Eua teſtis. Hiſce iugiter
Monemur: omne, quod fugax, relinquere;
Quod eſt perenne gaudium, requirere.

IN ILLA VERBA S. AVGVSTINI,

Inquietum eſt cor meum, donec veniat ad te Deus.

AVrum & voluptas auida corda non explent,
Non dignitas, celebriſq; fama, nec Regnum,
Seu quidquid eſt, quod accidat magis gratum.
Quid inquietus expetis vices rerum,
Sperans quiete perfrui? bonis nullis
Contenta mens, anguſtiam ſibi quærit
Adraſte: lauam ſiue dexteram ſortem
Hîc obtinere cui datur, graui curâ
Vrgetur æquè; tentat è malis vnus
Emergere, alter altiora venatur:
Vterque ſperat, nec quieſcit, incertus
Quid afferat dies; metuq; correptus,
Nunc angitur, nunc ſpem reſumit: at ſæpè
Humana vota ſpes inanis eludit;

Quod

Quod pollicetur blanda, ſiue non præſtat,
Seu protinus, quod præſtitit, fugax aufert.
Stulti quietem dum labore ſectamur,
Laborioſa creſcit inquies: demum
Nos opprimet labor quietis expertes:
Hæc non moratur humi, plagas colit Cæli:
Eſt in Deo quærenda, cuius eſt donum,
Quo candidas coronat, & beat mentes;
Quas inquies dum ſpe boni erigit veri,
Vicibus ademptas Cælitum choris addit.

VERA SAPIENTIA MORTIS MEDITATIO.

MVndi Machina fertur ad ſupremum
Occaſum, rapido rotata gyro
Horarum: grauidâ dies & anni
Aluo perniciem gerunt futuram.
Imminet Senibus propinqua leti

Formidabilis hora: polliceri
Non poteſt ſibi craſtinum Iuuentus.
Mors enim pede præpes eſt vbique;
Et numquam ſatiata paſcit omnem
Aetatem. Pecudes ſolent in agris
Sic depaſcere floſculos, & herbas:
Sic vorat populata flamma meſſem.
Seriò vigilare nos oportet.
Vt deſiderium tenax fugacis
Vitæ faſcinat! vt trahit voluptas!
Vt cor abripit aura blanda plauſus,
Implicat laqueis opum cupido,
Fallit Ambitio, tenetq́ue luxus!
Stulti quid ſequimur Caduca? fulgens
Cæli Regia nos vocat; ſed armis
Obniti Pietatis eſt neceſſe
Contra nequitiæ dolos. Profuſi
Victus illecebræ valete: luſus,

Plauſus,

Plauſus, pompa faceſſat: hinc ſuperbum
Senſuum vigor impetum remittit,
Hinc vires animus ſuas adauget.
Non ſomno dapibuſq; prægrauetur;
Sumat quod ſibi ſat, licétque, corpus;
Sic non lædit vt hoſtis, impetítque,
Sed pugnat ſimul, adiuuatq; mentem.
Hoſpites ſumus hoc in Orbe, non hîc
Nobis Patria permanens: Inani
Lactamur ſpecie boni. *Peribunt*
Tamquam Somnia cogitationes,
Quæ nos immemores perennis Aeui
Luce orbant Rationis. Inſtitutis
Mens veræ Sapientiæ dicata
Leſſum cogitet, execrata luxum.
Miles non referet decus triumphi,
Pugnam non meditatus imminentem.

PER-

PERTVRBATVS ANIMI PRAVI MOTVS PLACIDA RECTI QVIES.

LIberè vagans per agros quo pauore concutit
Vrbium ciues minaci fronte cladem præferens
Mars, iniquâ cùm cruentus cæde cædes aggerat!
Vrit ædes, culta vaſtat arua, delet oppida,
Triſtibus complet querelis cuncta, luctu, ſanguine.
Attamen procaciter cùm circuit præcordia
Blandiens nobis cupido, maius infert prælium.
Qualis oras per patentes cinctus Auſter turbine
Fertur atrox, & comantes imbre fruges deiicit,
Vinitoris & labores ſternit ictu grandinis;
Moxq; frendens acriori vi reuellit arbores:
Talis ingruit, tumeſcit, infremit Superbia.
Vidit ardens culmen Aetnæ ſæpiùs Trinacria

Igneos

Igneos globos vomentis teſqua flammis vrere;
Et per ima dorſa vallis ſaltuoſa ſerpere,
Perq́ campos, perq́ pagos, pertinax incendium:
Igne ſæuior furenti feruet irâ percitus.
Fluctuum ſe ſalſa magno Regna tollant impetu;
Carbaſis fractis fatiſcat quaſſa puppis horrido
Turgidi maris tumultu; voce clament flebili,
Innocentq́ ſupplicantes dia Cæli lumina
Nautæ mergi pauentes æſtuanti vortice:
Cordis impij procellis nulla par eſt inquies.
Senſuum motus rebelles vna Virtus comprimit,
Si potenter flans ab alto Sanctus adſit Spiritus.
Flamen almum, te beatam largiente gratiam,
Pura mens dono quietis læta ſemper exilit;
Siue pontus intumeſcat, ſiue flamma ferueat,
Siue nimbus atque grando, ſiue bellum ſæuiat.
Nubis expers hora veris vt ſerenat æthera!
Manè ſurgens Sol ab ortu luce fulget aureâ:

Vda roris herba guttis, prata rident floribus:
Dulce concinunt volucres frondium ſub tegmine:
Abſque motu conquieſcit unda Ponti cærula.
Summa nautis pacet æquor vitreum pellacia,
Ambiat diffuſa Cælum quantauis ſerenitas,
Vna cordis innocentis maior eſt tranquil-
litas.

FELICITATIS HVMANÆ FVGA CÆLESTIS ADEPTIO.

P*Rætereunt anni, celeri pede labitur ætas,*
Et vix-orta dies non reditura fugit:
Circumdantq́; breuem variis diſcrimina vitam
Caſibus: hora graui nulla timore vacat.
Arentes veluti Boreas ex arbore frondes,
Sic homines leti vis inopina rapit.

Nos

Nos tamen affixi terræ traducimus æuum,
Ac ſi mors vmquam non obeunda foret,
Exactaq́ dies ignaua per otia vitæ
Negligat æternâ pendere lance Deus.
Prodigus hic auri, ſublimes extruit ædes,
Quæ vaſtâ referunt mole Neronis opus.
Tollitur hinc Aulæ paries, fornixq́ decenti
Se ſpatio profert; porticus inde patet.
Quas animæ afflatu dicas ſenſuq́ vigere,
Vt mirâ formas exprimit arte color!
Aerea ſigna, lapis Parius, pretioſa ſupellex
Vt capiunt animos, intuitumq́ tenent!
Ille colens largo ſolers viridaria ſumptu,
Gaudet agri donis, ingenioq́ ſoli.
Vitrea deuexis paßim diffunditur hauſtris
Lympha, vago ſerpens culta per arua pede,
Quæ circùm irriguis deducta canalibus ambit
Diſtinctas terræ fetibus areolas.

Hîc frutices creſcunt, frondens ibi germinat arbos:
En illic flores, veris odora cohors.
Tonſilis herba refert, Eoûm inuenta, tapetes,
Et myrtus varias ingenioſa feras.
Hîc procul à curis pandit ſe purior æther,
Iucundumq́; ciet frigus ab arboribus.
Per nemoris ſpirant frondes Zephyritides auræ,
Quas volucres lætis vocibus excipiunt.
Attamen optatâ fruſtratus vterque quiete,
Quæ ſua ſunt ſpernens, expetit id quod abeſt.
Eſt, qui miratus ſortem redeuntis ab Indis
Cæruleum pinu per mare currit iter:
Nec pauet infido vitam concredere Ponto,
Vt magnas aliis præſtet adeptus opes.
Aſt alius ſobolis fetu protendere gentem,
Coniugiiq́; bono par putat eſſe nihil:
Virginis eximiæ formam ſua gaudia ducit;
Huic thalamo iungi nocte dieq́; cupit.

Sunt,

Sunt, quibus eſt blandæ plauſus gratiſſimus Aulæ,
Et pueri cantus, vox\'q; ſonora lyræ.
Nil illi potius, diro quàm gloria bello
Parta; libens clarum ſanguine nomen emit:
Adſpiratq; manu ſceptrum geſtare, per enſes
Cæde ſibi ſternens, inſidiiſq; viam.
O vanas Hominum curas, & inania vota!
Si quis & aſſequitur, quidquid anhelus auet;
Stillantes cribro latices de flumine portat,
Plenaque rimarum dolia complet aquis.
Non mihi ſint Regum vitæ, nec funera teſtes:
Eſt tua, Rex Salomon, pagina nota ſatis.
Pierius reſonet cantus, famulatus abundet
Promptus, & Aſſyrio ſpiret odore domus:
Quid regale iubar, vel opum quid gloria prodeſt?
Quid populi plauſus deliciæq; iuuant?
Sunt auræ ſonitus, vel opus quod aranea texit:

Nectunt, ſint quamuis aurea, vincla manus.

Quid decor eſt formæ? veluti Roſa ſera ſuperbit;
Sole oriente oritur, Sole cadente cadit.
Exeritur viridi ſepto, decerptáq; floret
Viuida; ſed ſubitò languet, & atteritur.
Lubrica ſors Regni, ſpinoſis anxia curis,
Inſtabilis fertur vi malè nixa rota.
Neſciat aduerſos caſus, partiſq; fruatur
Tuta, tamen trepido corde futura timet.
Vt ſtipulæ tenuis vaneſcit ab igne fauilla,
Sic micat, & fugiens gloria Regis abit.
Cetera deficiunt, vt aquæ tenuiſſima bulla:
Sola mihi ſupereſt, quâ tumulabor, Humus.
O anime infelix, Terræ quid munera quæris?
Te ſibi, te Cælo condidit ipſe Deus:

Et potes inſanos cordis præferre tumultus
Æternæ Paci, lætitiæque Poli?
Hìc te pugna manet: victori debita ſolùm
Palma; coronatus, qui benè pugnat, ouat.
Nec fuerit CHRISTI *miles certamine victor,*
Humanis humeros ſi grauet exuuiis:
Sobrius huic aptus pugnæ, per commoda tranſit,
Degit in excubiis, eſurit, atque ſitit.
Legerat ex acie, Domino mandante, trecentos,
Quos videt è digitis lambere fontis aquas,
Dimiſſis aliis, Gèdeon, quos potus hianti
Gutture humi pronos flectere crura iubet:
Mox fugat innumeros hoſtes, multiſq; peremptis
Exiguâ Madian caſtra phalange capit.
Rebus in his fluxis licitus ſe quatenus vſus
Proferat, vnda labris parciùs hauſta docet.
Haſce natans per aquas canit, arridenſq; Voluptas
Vt Siren variis attrahit illecebris.

Me

Me miſerum ſpecies vmbræ ludentis in amne
Decipit, & blandis fallit imaginibus:
Allicit incautum mendax dulcedine cantus,
Donec recludat funeris hora dolos.
Heu quid agam? Denſâ cingor caligine culpæ:
Noxius ah nimiùm diluit ora liquor.
Abripiunt motus animum: ſic membra natantis
Sæpè trahit vortex, mergit, & haurit aquis.
Ardua res, prauos ſubitò deponere mores,
(Arbiter eſt vſus) ni Deus adſit ope.
Criminis heu quanto preſſus ſub faſce laboro?
Intentant facies mortis & vmbra metum.
Si venerande ſenex, Stridon quem protulit Orbi
Virtutum ſpecimen Chriſtiadumq; decus,
Tu trepidas, meditans ſupremi temporis horam,
Quamquam ſis vitæ conſcius innocuæ;
Quas animo voluam curas, quem iugiter ætas
Arguit in ſcelerum ſordibus acta reum?

Terrifica quoties mortis ſubit vltimus ictus,
Iure tuis tecum ſenſibus afficior:
Nempe Tuba reſonans clangor mihi perſonat aurem,
Horrendumq́ Dei nuntiat Ira diem.
Siue legam, capiámve cibum, ſpatiérve per Vrbem,
Languida ſeu noctu membra ſopore leuem;
Acria concipiens vltoris Iudicis ora,
Anxia mens horret, cor labat, oſſa tremunt.
Parce, precor, Cuſtos hominum, mihi parce precanti:
Ah tua CHRISTE *tuum dextera perdet opus?*
Te mihi redde priùs, quàm triſtes cedat ad vmbras
Spiritus: ah tutum lux tua pandat iter.
Hei mihi parce, tuum clemens compeſce furorem:
Quid miſer heu capiam te ſine conſilij?
Nam ſine te mentes humanas nulla ſalutis,
Veri nulla boni cura ſubire poteſt.
Temporis amiſſi cruciant diſpendia mentem:
Ah gemat os, plorent lumina, cor doleat.

Hæc via ſola patet: dolor eſt ſociandus amori.
Ah tua me ſpecies, te mihi iungat amor.
Me tibi iungat amor; Patris qui ſumma poteſtas,
Terrenumq́ regis ſidereumq́ globum:
Tu radiis fulgens, perfecti forma decoris,
Inſeris omne iubar rebus, & omne decus.
Attamen anguſtâ voluiſti clauſus in aluo
Virginis, humanas natus obire vices;
Et Crucis in ligno configi, vt morte redemptos
Mortales Erebi faucibus eriperes.
Proh me vecordem! tanto male gratus amori,
Innitar fluxis, & fugitiua ſequar?
Ah pereat quidquid gemmarum, quidquid & auri
Diues Arabs, Gangis potor, & Indus habet.
Militiæq́ gradus, Regumq́ optata faceſſat
Purpura, ſeu quidquid ſuggerit Ambitio.
Proh pereat luxus, pereat male ſuada voluptas:
Te ſine CHRISTE *graui dulcia felle madent:*

Te

Te ſine iucundum nihil eſt, nec amabile quidquam:
Ipſi in luce ſuâ luce carent oculi.
Iucundus labor eſt tecum, ſit dulcis amaror:
Tu mihi pax cordi, tu mihi CHRISTE *quies.*
Fac, precor, vt recolens noctesq́ diesq́ requirat
Te mea mens vnum, cogitet, optet, amet.

AD ALEXANDRVM FRATREM.

Quâ ratione prauus animi affectus fugiendus, & curandus.

ESt operæ pretium vexari febre timenti
Corporis, aut quauis noxâ præuertere cauſas,
Lædere quæ poſſunt; multo nam læſa labore
Corpora cùm languent, reparentur oportet: in ægris
Curandis animis ratio par eſſe videtur,

Si quis, Alexander, trutinet rem lancibus æquis.
Ars Medici, quamuis Coo ſit doctior ipſo,
Pharmaca quæ mittunt Indi, ſeu præparat ignis
Eliciens tenues vario de gramine partes,
Seu quidquid produnt effoſſa viſcera terræ,
Et ſpecies morbi, lecto qui detinet ægrum,
Curatu facilis, quidquam non proficiunt, vt
Incolumis rurſus fiat, vireſque reſumat,
Si Medicos renuat ſuccos, vitetque medentem.
Impliciti vitiis animi grauiore laborant,
Quàm corpus, morbi ſpecie: pleroſque latet, ſe
Aegrotare ſuis affectibus indulgentes;
Hinc in deterius noxæ vis effera gliſcit.
Sunt alij, qui percipiunt quo pondere preßi
Succumbant, cupiuntque mali reperire medelam;
Non tamen, vt valeant, remouent quæ lædere cernunt:
Scilicet his vitæ nimiùm ſpes credula celat
Exitium,

Exitium, furtim properans. Tu prouidus annos
Elapſos meditare, fugax & vt auolat ætas:
Si culpæ ſtimulos ſentit mens excita, noſcet
Quàm graue diſcrimen ſubeat qui viuere pergit,
Exutâ ratione, futuri non memor æui.
Quæ nocuêre, ſequi caueas, conſtanſq; repelle:
Hoc age perſiſtens; vſus contrarius vſum
Delet, & infirmis prodeſt, additq; vigorem.
Nec præſens te decipiat nocitura voluptas,
Quæ vix orta cadit, vulnus letale relinquens.
Protinus illecebræ turgentia ſemina tollas:
Senſibus irrepit paulatim, quod placet, & ſe
Inſinuat, mox aſsiduo ſubit altiùs vſu,
Inſertumq; animo, tamquam foret ingenitum, hæ-
ret;
Et latè ſerpens carioſum erumpet in vlcus,
Ni Ratio primos excluſerit obuia motus.
Hanc igitur ſectans, pronis præcepta ſalutis

Auribus admittas: in primis Numinis almum
Præſidium implores, fugiens quæ noxia cœptum
Propoſitum turbant; facili te calle pericli
Diriget expertem promiſſa ad gaudia cœli.
Impulit hoc teneros pueros, caſtaſq́ puellas,
Fundere pro CHRISTI *cultu cum ſanguine vitam.*
Non illos acies diſtricti terruit enſis,
Non algor glacialis aquæ, non vngula & vncus,
Non virga, ſæuaq́ rota, non ora leonum,
Non crates, non flamma vorax; nec praua iubentes
Deliciis, opibus, vel amictu murice tincto,
Conſilium recta potuere inuertere mentis.
Sæpius hæc tecum tacito ſub pectore volue,
Quiq́ manet ſontes rigidum cruciatus ad Orcum,
Mœrentes inter tenebras, & mortis in vmbrâ;
Quàm ſit atrox illic ſtridor, quàm ſit ferus horror.
Quem non hæc gelido quatiant audita pauore?
Quis ſcit an exorto ſurgentes manè videre
Lucem

Lucem poßimus, mare cùm ſubit occiduus Sol?
Vltima mortales citiùs ſeu ſeriùs hora
Opprimit, interitum, aut vitam latura perennem:
Quos tamen intereà fallacia vota fatigant;
Falſis quippe bonis, vel inani ludificant ſpe.
Fac recolas quantum diſtant æterna caducis:
Incipient luxus, odium, curaq́ue ſalubres
Pellere deſidiem, nocuoſq́ue cupidinis ignes;
Accedet Virtutis amor, quem robore firmat
Cæleſtis fauor adſiſtens ex corde precanti.
O vtinam cœptis adſit! mortalia quæque
Deſipiunt animis ſancto quos lumine complet
Gratia; perq́ue gradus rerum mens neſcia culpæ,
Corporis obſtantes optans abrumpere nexus,
Tranſilit æthereos tractus, Cæliq́ue meatus,
Ac penetrans vltra Superûm, ſe cœtibus infert,
Adſpiratq́ue Dei faciem viſura beari.

LAV-

LAVRENTIVM MAGALOTTVM VTRIVSQVE SIGNATVRÆ REFERENDARIVM

Ruſticatum inuitat.

Arua madent pluuiis, & amabilis aura calores
Iam fregit, celerią; fugâ ſe proripit æſtas:
Rura vocant, lætiſą; patens in collibus aër.
Hîc recreor, ſpatiorą; libens, vbi libera longos
Lumina metiri gaudent obtutibus agros.
Hîc reficit corpus vires, ſeniumą; moratur:
Hîc bona ſollicitam tranquillant otia mentem.
Si MAGALOTTE *placet triſtes deponere curas;*
Quà Lacus Albanus vitreis diffunditur vndis,
GANDVLPHI *Pagus, veteris pars altior Albæ,*

Excipiet

Excipiet lare nos modico: qui ſufficit vſus,
Quos paruo contenta petit Natura. Superbæ
Non ædes, animi requies facit vna beatos.
Hanc tibi, quæ cordi, ſolùm parat ardua Virtus.
Huc igitur ſecede: bonis, quæ detulit anni
Hora, parenſq́ ſuâ tellus dat ſponte, frueris:
Nec vitulus lactens, & odoro gramine veruex
Paſtus abeſt: dant oua cibum, piſceſq́ recentes.
Aucupium iuuat? Hîc ſtipulis ager abdit Alaudas:
Hîc nutu ſignata canis capienda Coturnix
Obtentu retis: limi ſeu fallere nexu,
Seu viſco Turdos libeat, venantis in vſum
Eſt nemus aptatum: Perdix & Phaſidis ales
Non deſunt: capies Lepores, Capreaſq́ fugaces,
Quà propè frugiferis tellus fert pabula campis.
Cetera formoſus quæ præſtat commoda collis,
Accipe. Fons gelidum deductus munere Pauli
Fundit aquæ riuum, cordiq́ ſalubrior æther

Influit: huc ſiquidem ſpirans non ampliùs Auſter
Aduehit humentes vicinâ è valle vapores:
Vberibus ſegetem glebis, herbaſq; virentes
Nutrit humus, nuper cœno lymphaq; paluſtri
Obruta. Cùm terras oriens lux aurea Solis
Exhilarat, ſummo ducet te ſemita cliuo,
Vnde lacum ſpectare licet, quem ſcena coronat
Frondea: nam gemini coëuntes more Theatri
Vndique protenſo tollunt ſe margine ripæ;
Quas illinc auium ſedes, & quercus & ilex,
Populus hinc ambit, ſociataq; vitibus ornus.
Non procul obliquo curuat latus orbita flexu,
Aſſurgenſq; noua templum ſuperimminet Alba,
FRANCISCI *cui ſacra Cohors famulatur: ad Aram*
Hîc tibi fas Superos in vota vocare, Sacerdos
Dum ſanctè peragit paßi myſteria CHRISTI.
Mox gradiens vario quà tramite diuidit hortus
Areolas,

Areolas, miſtoq́; olerum florumq́; colore
Pingit humus, nemoris gratas aſcende per vmbras,
Eſt vbi montis apex; capiet te mira voluptas:
Si circumſpicias, aſpectu videris vno
Oppida, camporum tractus, ſiluaſq́; comantes,
Paſcua, clementes colles, vineta, lacúmque,
Et maria, & montes, auguſtaq́; mœnia ROMAE.
Nunc age ſolertes protende per omnia viſus.
En propè ſubiectis vites in collibus vuam
Obiiciunt oculis, oſtro quæ certat & auro,
Et latices fundit, referunt qui vina Falerni.
Oſtentat Pomona ſuos ex arbore fetus;
Quæq́; fluant muſto, promit ſua prœla Lyæus.
Aſpice planitiem, gregibus quæ gramina paſſim
Exhibet, & latè campos quos præbet arandos,
Vt largâ Tyberis diteſcant horrea meſſe:
Quæ Populum reſerata beant ſub Principe PAVLO.
Hinc etiam diffuſa procul maris æquora cernas,

Quaꝗ ferunt celeres albentia carbaſa puppes:
Cùm vitreum radiis dorſum Sol deſuper ambit,
Mobile Lucis iter format, miroꝗ nitori
Non impar, quem ſideribus compacta minutis
Aëris in ſudo noctu Via Lactea pandit.
Longiùs exurgunt altæ faſtigia rupis,
Quam Circe tenuit: pelagi ſe prodit ab vndis
Pontia, nunc dumis horrens, & inhoſpita; quondam
Chriſtiadum exiliis celebris, cùm dira premebat
Sæuities CHRISTI *cultum. Vicinus in auras*
Prominet Albanus vertex, vbi cæca Quiritum
Eſt ætas operata Iouis Latialis ad aram.
Ardua Soractis ceruix vt in aëra fertur!
Apparent Cimini montes, colleſꝗ Sabini,
Et iuga Samnitum, ſummas æquantia nubes.
Quàm iuuat intuitu magnas diſcernere moles
Vrbis? ab Exquiliis celsâ teſtudine culmen
Porrigit

Porrigit eximij ſpecies miranda Sacelli,
Quod tibi Chriſtiparens, almi lux prima Pudoris,
Addictum poſuit ſtudium, pietaſq; dicauit,
Quâ coluit, puroq; colit te pectore PAVLVS:
Cuius opus pulchro ſurgens in colle Quirini
Se Domus extollit, regali condita ſumptu.
Excelſi tholus en Templi ſe proximus infert
Sideribus, pia quod vaſto molimine cura
Pontificum ſtruxit PETRO. *Te* PAVLE *loquetur*
Poſteritas, laudemq; tuis hanc laudibus addet:
Nam tibi debetur tanta pars maxima molis.
Sed tua dum vario LAVRENTI *lumina paſcis*
Proſpectu, rapidos Cæli per inane Iugales
Phœbus agens, minuit iucundas altior vmbras.
Qua tamen hac Albam prono petit obuia ductu,
Hinc iter inflectens reduces in limine ſiſtet
Nos via, nec venti flabris, nec peruia Soli:
Arboreis etenim ramis vtrimque vireſcens

Explicat umbriferum gratiſſima tegmen eunti.
Poſt epulas dulci dederis cùm membra quieti,
Et medium Phœbus Cælum tranſmiſerit axe,
Non procul in ſiluam ſonipes te deferet: illam
Huc illuc greſſu placido peragraſſe iuuabit:
Hîc tibi Caſtaneæ frondentia brachia pandunt
Quercubus admiſtæ, feſſoq́ umbracula texunt:
Siue per annoſos rhedâ vectabere ſaltus,
Quà latè montana patent æquata viarum
Strata rotæ, Nemus hac petitur, ſpeculumq́ Dianæ:
Hoc lacui nomen fecit, quæ pura liquentis
Lympha vitri ſpeciem referens, ſinuatur in orbem.
Abditus hîc inter ſiluas eſt creditus æuum
Hippolytus duxiſſe, nouô de nomine dictus
Virbius, auxilio Triuiæ reuocatus ad auras
Aethereas: arcebat equos hinc vana vetuſtas,
Quòd pauidis abreptus equis per deuia leto
Sit datus Hippolytus. Valeant inſomnia Pindi.

Vt veterum, quæ vera, Virûm iucunda recurſant
Mentibus, apta facem rebus præferre gerendis!
Hinc oriens primùm Romana potentia fluxit,
Poſt varios caſus, dubiiq; pericula Martis:
His pater Aeneas profugus conſedit in oris,
Quem tandem rapiens abſorbuit vndâ Numici.
Filius Aſcanius conſtructis mœnibus Albæ
Dat Regum ſeriem, quorum de ſanguine felix
Romulus auſpiciis æternam condidit Vrbem.
Linquimus Aegeriæ lucum, quò prouida virtus
Aucta Numæ, Populumq; rudem belloq; ferocem
Formauit ſtudio pacis. Non funere fratrum
Territus, hîc ternos proſtrauit Horatius hoſtes.
Immodicis Albanus aquas lacus auctibus olim
Extulerat, nullis manantibus æthere nimbis:
Si ripis emiſſa, maris non influet æquor
Vnda lacus, Delphis, inquit, conſultus Apollo,
Romani capient obſeſſos milite Veios:

Permeat

Permeat hinc ſubiens caſi per viſcera montis
Iugis aqua riuus. Species ambeſa Theatri
Stirpibus innatis ſqualet: quater hoſtibus Alba
Ludibrium iacuit: denſis en obſita dumis
Regia, quam poſuit Romani Flauius heres
Tertius imperij; faſtu qui turgidus egit
Hic annos epulas inter, mimoſq; loquaces,
Deliciis fractus. Iactet nunc ſtemmata gentis.
Ignotos extrema dies inſignibus æquat.
Ingentem ſubitus ſiluam cùm corripit ignis,
Confundunt cineres quercus, humileſq; myrica.
Mitte ſuperuacuum cultum, curiſq; ſolutus
Eripe te rerum ſtrepitu. Sibi viuere dulce eſt.
Viue Deo, tibi ſic viues. Te ſola ſequentur
Poſt cinerem benè facta: rapit reliqua omnia letum.

ALEX-

ALEXANDER
ECLOGA.

QVæ ſolita es pecudes inter frondentis in vmbrâ
Ilicis agreſtes calamos inflare Thalia,
Linque caſas nemorum, cultuq́ ornata decenti
Marmoreas Regum turres pete: digna ſonora
Voce tubæ Heroum molimur maxima facta.
Non facit atrocem ad Martem rude carmen Auenæ.
Ecquis ALEXANDRI *poſſit tam grande ſonanti*
Carmine complecti laudes, vt facta canendo
Aequarit? Nec enim tantùm Ducis inclyta virtus
Cæſaris ingentes animos imitatur, & auſus
Scipiadum, Fabiiúe moras: quot protulit vmquam
Roma Ducum claras virtutes, excitat vno
In Duce ALEXANDRO *Mauors: Thrax efferus, enſis*

Fulmineos ictus ſenſit; cùm cærula paſſim
Aequora Turcarum fuſo rubuere cruore,
Quà mare Naupacti fluctu caua littora plangit.
Hîc iterùm fractæ vires Orientis ab armis
Heſperiæ, hîc ſacram captæ videre triremes
Per ſua tranſtra Crucem victricia pandere ſigna.
Acer in aduerſos illum rapit impetus hoſtes:
Nulla Viro virtus obſtat, vis nulla reſiſtit
Herois gladio: nigras mors explicat alas
Lunigeras puppes ſuper, ac truncata cadentum
Membra cruentati fluitant per marmora ponti.
Helleſpontiacâ Byzanti in ſede Tyrannum
Fama volans tantæ turbatum nuntia cladis
Perculit: huc, illuc, trepidè per compita fertur
Correptum pauidis vulgus præcordia curis.
Quiſque fugam meditans, incertis anxius hæret
Conſiliis. Facilè poterat perterritus hoſtis
Ad priſcas Tanais cogi remeare latebras;

Ni

Ni fera Chriſticolis vario diſcordia motu
Diſtractis, merita rapuiſſet præmia palmæ.
Sic placitum Superis noſtra ob contagia culpæ,
Gaudentis patrio perfundere ſanguine campos.
Nec tua, ALEXANDER, *tantùm decora inclyta nouit*
Qui colit Eoas oras, & clara trophæa
Miratur, captáſue dolet prædaſq; viróſque,
Armatamq; timet funeſta in prælia dextram:
Nouere Auſonij, Batauí ſenſere ſubacti.
Hi magnos auſus animi, metuendaq; fortis
Damna manus; illi meritos ex hoſte triumphos,
Et ſummos immortalis Virtutis honores;
Hiq; tuam noſcent ventura in ſæcula famam,
Quos & vterque Polus, quos Taurus claudit, &
Atlas,
Quiq; ſua inuertunt noſtris veſtigia plantis.
Nulla tuas poterit laudes abolere vetuſtas,
Dum Scaldis tumidum rapidis irrumpet in æquor

Fluctibus, & ſtabit celſis Antuerpia muris:
Bellica dum Belgæ ſoboles, nomenq; manebit.
Nam quid ego hoſtiles ſummâ virtute fugatas
Commemorem turmas, debellataſq; phalanges?
Quid fluuij clauſum per aquas iter obice pontis,
Quem Ratis incaßum tentauit perdere nitri
Feta dolis, iuſſaſq; ferens in tempore flammas?
Seu quid conſilio, perniciq; oppida capta
Aduentu? vel aquis cinctas & mœnibus arces
Aßiduis victas ſtudiis, vrbeſq; ſubactas?
Nec tibi res fuerat tantùm contra horrida Belgæ
Arma, nec aduerſus munitas aggere foſſas:
Sæpè Britannorum ſæuâ vndique circumuentum,
Gallorumq; acie Regio te Belgica vidit,
Ac tria deuicto referentem ex hoſte trophæa.
Non tibi tormentis ſæuos imitantibus ictus
Fulminis, aut lymphis circumſtagnantibus alta
Vrbis agrum, eſt aditus clauſus; non fluminis vndis,
Quà

Quà celeres furtim lintres alimenta ferebant
Hoſtibus obſeſſis: victor tantâ Vrbe potiris.
Qualis in Alpino nodoſa cacumine quercus
Sæpiùs incurſus Boreæ fruſtrata frementis,
Et quamquam inſolito miſcetur turbine Cælum;
Stat tamen immota, & venti vix frondis honorem
Decutiunt: tenues fulmen ſi fortè per auras
Iuppiter in quercum contorſerit; illa repentè
Concidit, & campis infert ſegetiq; ruinam:
Palantes fugiunt pecudes, pecudumq; magiſtri;
Ac ſibi tota timet ſubſultans murmure ſilua.
Talis, vt Herois generoſa robora dextræ
Senſit, Iberorum conſueta euadere niſus,
Cedit, & admittit victorem Antuerpia portis.
Iam pauor excurrit mortis, iam terror oberrat
Exitij. Quid agat? tantis circumdatus armis
Quid tentet? Veniam ſupplex ſibi Belga precatur.
Et licet incenſum valido cor ferueat æſtu:

Tu tamen antiquæ FARNESI *gloria Gentis*
Supplicibus veniam defers, & bile tumentis
Vltores animi ſedas in pectore motus.
Hoc Virtutis opus. *Nunc ô quantum libet illa,*
Nunc tui Alexandri facta inclyta Græcia iacta.
Eſt & ALEXANDER Romæ, æquè fortis in armis:
Maior in hoc; nec enim tantùm deuicerit hoſtes,
Hoſtibus at victis ſeſe quoque vincit, & iram.

IVLVS

ECLOGA.

I*Nfelix Galatea vagas Minionis ad vndas,*
Seu ſolis fugeret radios, ſeu ferret opacas
Nox tenebras, raptum crudeli funere Fratrem
Flebat,

Flebat, & aureolum vellens de fronte capillum,
Nequidquam hos gelidis ſiluis & flantibus auris
Iactabat queſtus, animamq́ vocabat amatam.
Cur dolor heu prohibes in fletum ducere voces?
Siue quid inuitis lacrymarum ſupprimis imbrem
Luminibus? mea cur tantùm ſingultibus ora
Mœſta ſonant? iuſtis nec dum laxata querelis
Eſt via? Te ne mihi Frater tam dirus ademit
Caſus, & ante diem ſauâ tibi lumina morte
Condidit? Heu te tam crudelia fata manebant,
Vt tibi fulmineis foret ictibus occumbendum?
Horrendo intonuit nimborum murmure Cælum,
Ac ſimul abruptis eliſus nubibus ignis
Excidit: heu ſubito correptus fulminis ictu
Volueris exanimis, lucemq́ relinquis IVLE.
Ipſaq́ tam duro caſu concuſſa repentè
Frigore corripior pectus, greſſuſq́ labantes
Heu me deſtituunt: certâ vix ſede manet mens.
Accurro

Accurro tamen infelix, collapſaq́; membra
Excipio, ſimul & pallentibus oſcula labris
Admoueo, fruſtraq́; tuo te nomine Frater
Compello, extremumq́; animæ fugientis in auras
Halitum ab ore lego, & morientia lumina condo:
Et feretro gelidos compono flebilis artus;
Teq́; rigo lacrymis. Tandem produceris; & iam
Funereis de more viæ longo ordine lucent
Ignibus, implenturq́; leues lugubribus auræ
Vocibus: atratis cognati in veſtibus adſunt.
Te ſequor hos inter, comitataq́; ad vſq́; ſepulchrum,
Inferiis mœrens adſto. Pia turba precantum
Circumſtat feretrum: iuſtis & ritè peractis
Non illaudatum tumulo te condit IVLE.
Ah quid, cùm febris iactatus ab igne iacebas,
Effudi Superis ſupplex pia vota? quid ora
Reſperſi lacrymis cumulans altaria donis?
Scilicet vt ſæui rapereris fulminis igne;

Nec

Nec miſera heu miſerum extremo ſub tempore Fratrem
Affari poſſem, & voces audire ſupremas?
Ah dolor, ah lacrymæ! tantas an concipit iras
Nubiferum Cælum? Quid ſi non liber ab omni
Crimine vixiſſes? Nulli mors inuida parcit.
Inuida mors, Fratris cano num vertice crinis
Albebat; diróve dapes aut vina veneno
Dextera miſcuerat, furtim molita piorum
Funera? An in quemquam violentum ſtrinxerat enſem?
Anne fidem Superûm ſancto violarat abuſus
Numine? Num Templis atros immiſerat ignes?
Heu benefacta nihil, florens nil profuit ætas,
Heu nihil incorrupta fides, menſq; integra iuuit.
Ah Frater mediâ miſer intercepte iuuentâ,
Quo mœrore, quibus curis me conficis ægram?
Quos acuunt tua fata mihi ſub corde dolores?

Nam poſtquam horriſoni cecidiſti fulminis ictu,
Quamquam ſex denos rutilus Sol extulit ortus,
Biſq; Soror iunctis compleuit cornibus orbem;
Non tamen vlla meam poſſunt ſolatia mentem
Mulcere, aut cordi infixum ſedare dolorem.
Inuiſa mihi ſunt Comites: dant omnia flendi
Materiem, lucemq; ſimul noctemq; peroſa
Te cupido exquirunt, Frater, mea lumina viſu.
Nullam fert requiem tacitâ ſub nocte cubile:
Quin noſtris tantùm reſonat plangoribus æther.
Et mihi vix primi claudit ſub luminis ortum
Sera quies oculos; buxoq; ſimillima campos
Et montes peragro, tellus vbi lampade fulget
Phœbeâ, noſtriſq; ſonant nemora alta querelis.
Et cùm deficiens mediis vox faucibus hæret,
Ilia ſingultus quatiunt, tepidæq; per ora
Voluuntur lacrymæ: & gelidæ iam lumina mortis
Ferreus vrgeret ſomnus, ni Delia nuper

(Delia,

(Delia, quæ ſacro vitam caſtiſſima Templo
Tranſigit, & veras illi tranſmittere fertur
Præſcia mens Vmbras, ſeriemq́ue aperire futuri)
Lenibus alloquiis curas pœnamq́ue leuaſſet.
Illa quidem dixit, Frater dulciſſime, iuſſu
Aetherei Patris, ſummo qui regnat Olympo,
Te loca adiſſe, quibus priſcæ veſtigia culpæ
Omnia delentur; noſterq́ue hinc ſpiritus aſtra
Aſcendit leuior, Cæliq́ue in parte locatur;
Teq́ue breui æthereas ſubiturum tempore ſedes:
Sed tantos animi vt meliùs componere motus,
Ac ſolidum poſſim pœnis adhibere leuamen,
Spiritus ô Fratris tenues labare per auras;
Huc adſis, leuis Vmbra, tuam miſerate ſororem,
Si de te verum prædixit Delia, pande;
Ne mea perpetuò titubet mens neſcia. Sed iam
Huc ades, ô cari dulciſſima Fratris imago;
Huc ades, aſpectuq́ue tuo ſolare dolentem.

 Talia

Talia dum iactat, Cælo proceſſerat alto
Humida nox, lateq́ſ ſolum pontumq́ſ tenebat.
Et licet hîc dederit finem defeſſa querelis;
Non tamen abſceßit luctus: quin triſtia fletu
Lumina rorabant, ſingultuſq́ſ ora ciebant.
Iam verò Heſperias Phœbe properarat ad oras,
Quadriiugis inuecta rotis, pronoq́ſ ſub vndas
Oceani Cælo, vaga ſidera voluebantur,
Cùm tandem madidos irrepſit ſomnus ocellos.

AD VRBEM ROMAM
IN OBITV
ALEXANDRI FARNESII
S. R. E. CARD.

QVid fles purpurei decus Senatus
Roma FARNESIVM *tuum peremptum?*
Fletum comprime: viuit ille vitâ

Aeternum

Aeternum meliore nactus æuum.
Nam viuens aluit, Parentis inſtar,
Quantum floruit eruditionis:
Puberes miſeros, Senes, & Aegros,
Pauperum genus omne, Virgineſq;
Sacras munificâ manu leuauit.
Et nouas fabricauit, ac vetuſtas
Auxit diuitiis, & ampliores
Aedes reddidit. An carere tantis
Commodis cruciaris, angeríſque?
Atqui FARNESIVS *per hæc, quietem*
Perennem peperit ſibi: neque æuo
Poſſet perpetuo frui beatus,
Ni tu præſidio illius careres.
Et quò tu quereris magis doléſque,
Erga te merita illius fateris
Eſſe eò magis ampla: ſic & hiſce
Illi gaudia parta pleniora.

Quare, ni male grata tete in illo
Amas, ſed redamas tuum Patronum;
Fletus comprime. Nam tuo leuamen
Dolori dolor ipſe fert; tibique,
Quò doles magis, eſt minùs dolendum.

AD GRATVLATIONEM ANTONII GIGANTIS RESPONSIO

Nomine DIONYSII RATTAE, in numerum Romanæ Rotæ Auditorum nuper adſcripti.

QVod Patrum Pater omnium ſupremus,
CLEMENS *Maximus Optimuſq; Princeps,*
In me munificus ſatis ſupérque
Dignitatis in hoc gradu locatum,
Pondus tam graue me ſubire iuſsit;

GIGAS

GIGAS *tu mihi gratularis? Eſſe*
Iucundam mihi gratulationem
Tam caro à capite haud negare poſſum;
Quin ago tibi gratias perennes.
Verùm eſt ex animo mihi dolendum,
Virium benè conſcio mearum:
Ni præſens Deus adſit, ipſe mentem
Meam lumine luſtret; inq; Iuſti
Et Aequi dubiâ viâ labantem
Me regat. Meus huc labórque, & omne
Confertur ſtudium. Inter hoſce clauſa
Limites mea cura non vagatur
Vltrà; dum Rota in Orbe conſtitutus,
Aeui quod ſupereſt, agam: mihíque
Hoc ab Orbe refertur Orbis ille
Cæli; vt hiſce laboribus libenter
In motu, veluti Polus, quieſcam.

AD

AD
VIRGINIVM CAESARINVM
CÆSARINI DVCIS FRATREM.

Ruſticari, curas ac ſtudium intermittere,
verum valetudinis præſidium.

VIRGINI, *decus eruditiorum,*
Amor Caſtalidum, iubar Quiritum,
Quos vera bona gloriæ cupido
Pennis euehit aureis ad aſtra,
Quid rerum geris? vt vales? vt oris
Antij recrearis? an tepore
Iſtic aëris, vt ferunt, iniquum
Bruma frigoris impetum remittit?
Floridi tibi veris adſlet aura,
Quæ cælum ſine nubibus recludat,
Vt dulces nemorum queas per vmbras

Securus

Securus pede libero vagari,
Dum cantu querulo ſtrepunt volucres.
Seu malis placidum maris per æquor
Huc illuc agili vehi phaſelo,
Quem littus prope remus hinc & inde
Impellat facili leuiq; motu:
Squamoſum licet hîc genus tueri
Luſus nectere luſibus; vel hamo
Piſcem ducere. Quàm iuuat liquentis
Regni cæruleos obire tractus
Vago lumine, nigra dum per vndas
Alis carbaſeis volat carina!
Nec gratum minùs exhibet Theatrum
Tellus gramine læta, quam petulci
Huc hœdi, pecudumq; grex, & illuc
Immixti peragrant equis iuuenci:
Inter herbida prata ſe virentes
Diffundunt ſegetes ſatis in agris.

Addunt ſe ſuper, eminentíq; dorſo
Colles vitiferi: niueſq; in altis
Procul montibus albicare cernis.
An non hæc facies ſoli decora,
Proſpectuſq; maris patens, & aër
Spiritus reficit, fugatq; triſtem
Languorem, capitiſq; fluxionem,
Quâ fauces nimiùm ſoles peruri?
Mitte cum Medicis graues medelas:
Curas excute noxias, cupita
Valetudinis intimum venenum,
Et caros iubeas abire libros:
Sat te Ciampolus allocutione
Librorum vice detinet. Valentem
(Hæc ſi feceris, vt reor) reuiſam
Te breuî. Deus annuat benignus:
Sic vouet tua Roma, ſic Amici.

NON

NON CELEBRANDA SOLVM, SED COLENDA VIRTVS.

VIrtutem meritis ad aſtra tollis
Laudibus, cithara modos canoros
Aptans, quos pudor integriq́; mores
Promunt è probitatis inſtitutis.
Res eſt digna quidem æmulatione,
Approbandaq́; plauſibus bonorum;
Non tamen ſatis ad perennis æui
Optatam requiem tibi parandam,
Ni ſimul duce gratiâ ſuperni
Numinis benefacta conſequantur,
Quæ pandant ſuperam fores ad aulam.
Has petentibus, hinc & inde paſſim
Obſident iter hoſtium phalanges;
Nempe deliciæ, cupidinéſque,
Et quidquid mouet, attrahenſq́; ſenſus.

A ſacrâ Pietatis arcet Aede.
Non alunt Crocodilon arua Nili
Magis quàm ſit amor ſui nocentem.
Tu recti ſtudio, metuq; culpa,
Virtutum cuneum ciens opémque,
Pugna ceu iaculis & enſe miles,
Qui fortis fugat obuias Cohortes;
Sic viam reſerans, ab hoſte palmam
Non ſolo ſonitu refert tubarum.

DE OBITV
CARD. PALEOTTI,
AD ANTONIVM GIGANTEM EIVS FAMILIAREM.

DVm, mi docte GIGAS, *te prope mœnia*
Vrbis Felſineæ ruris in angulo
A curis vacuum detinet otio

Muſarum,

Muſarum, vitreis Rhenus aquis fluens;
Eheu Roma gemens quàm fera funera
Cogit me miſerum cernere? quàm grauis
Nunc me pœna premit, qui dolor occupat?
Antiquæ GABRIEL *gloria* FELSINÆ,
Et Patrum Columen, quos ſacra Purpura
Exornat, cecidit flebilis omnibus.
Quanto Chriſtiadum publica res caret,
Et quo præſidio? Quem Senis optimi
Mores ingenui, puraq; Sanctitas,
Quem ſincera Fides pectoris integri,
Virtutíſque tenax rebus in arduis
Mentis conſilium, & copia diuitis
Linguæ, quem celebres ingenij latent
Fetus? hunc querula munere næniæ
Non fraudare queas: quin tibi plurimùm
Dilecti meritas dicere Præſulis
Laudes cogit amor. Poſt cineres quoque,

Non fallor; Dominum tu colis. *Aggredi*
Hoc quis poſsit opus? quem deceat magis
Quàm te, cui GABRIEL *deditus vnicè?*
Qui vi Pierij carminis & lyræ
In lucem reuocas fluctibus obrutos
Lethæis? Rutili nobilis Incola
Cæli nunc GABRIEL *præmia percipit*
Vera; & quòd poſita eſt meta laboribus
Lætatur: fera non ampliùs impetet
Illum, quæ miſeris diſcruciet modis
Febris, non lateris corripiet dolor:
Non fratrum interitum cernet; & integram
Carpet lætitiam, quam neque toxica,
Nec ſtrictus gladius, nec metus horridi
Belli turbet, & hic quæ mala plurima,
Caſuſq; ancipites omnibus imminent,
Quos vulgus fatuum non benè iudicat
Felices. Etenim vita Potentium

Eſt

Eſt regale epulum; ſed puer à ſcyphis
Circumfert pateram ſollicitudinum:
Felix, cui cyathos parcius ingerit.

RVRIS LAVDES.

AB Vrbe rura nos vocant ad otium
Bonæ quietis, innocenſq; gaudium.
Quid hîc moramur? Ecce ver vices refert:
Ad haſce tranſuolant plagas Hirundines,
Strepuntq; voce garrulâ, haud gemunt Itym:
Liquatur alba nix, gelúque ſoluitur;
Hiems recedit acris, atra nubila
Fugat Fauonius, renidet Ætheris
Serenus ambitus, fretúmque detumet,
Ratíque cærulas recludit orbitas:
Opes & vda terra veris exerit.
Ab Vrbe rura nos vocant ad otium
Bonæ quietis, innocenſq; gaudium.

Nouo

Nouo virent amicta prata gramine:
Nouis & arua ſunt decora floribus:
Botróſque pampinóſque vitis induit,
Pluénſque pura fontis vnda murmurat:
Et inter arborum tenella germina
Aues canunt, & aura lenis adſonat,
Eburna ceu chelys, choruſq; muſicus.
Ab Vrbe rura nos vocant ad otium
Bona quietis, innocenſq; gaudium.
Vt inter hæc patentis hauſtus aëris
Ad ima pectoris ſalubris influit!
Vt eſt videre dulce, ſiue collium
Aprica, ſiue montium crepidines,
Humum vel herbidam, ſatámve, cùm ſeges,
Velut maris tumentis vnda fluctuat!
Amœna quàm iuuat per arua progredi,
Vel eſſedi rotis, equóve deuehi
Agri per æquor! vt vigor reſumitur,

Laborq;

Laborq́; firmat ægra membra viribus!
Ab Vrbe rura nos vocant ad otium
Bonæ quietis, innocenſq́; gaudium.
Suis ibi pudica Muſa luſibus
Libens poteſt vacare, non licentiæ;
Vt arduis in Vrbe mens ſit aptior.
Grauis faceſſit inde cura, concidit
Moleſta turba litium. Negotiis
Datum ſatis: quid hîc moramur? Anxij
Receſſus eſt medela cordis optima.
Ab Vrbe rura nos vocant ad otium
Bonæ quietis, innocenſq́; gaudium.

AD BERNARDINVM CAPPONIVM.

EN Pater Autumnus, redimitus pulchra racemis
Tempora, pandit humi luxuriantis opes:
Imbre madent virides agri, fit mitior æſtus,
Dum curſu claudit Sol breuiore diem:
Ortaq́; nocturni roris de flatibus aura
Innocuum blando frigore ſuadet iter.
Tu ne igitur celebres, CAPPONI, *linquere colles*
Vrbis, & es patrium certus adire larem?
O, niſi me patruis retinerent debita iuſsis
Obſequia in Tiberis, quod ſecat vnda, ſolo;
Non cari deſiderio detentus Amici
Cogerer ingratos ducere in Vrbe dies:

Non

Non equidem pluuiis torrens hiemalibus auctus,
Non oculis raperet te via longa meis:
Seu Tellus concreta gelu niuibuſq́; rigeret,
Seu ſlaret Boreas, imbricitórve Notus;
Seu ſqualeret humus camporum arentibus herbis,
Cultaq́; flammiuomus ſinderet arua Canis:
Non à te pelagi poſſent me auertere fluctus,
Nec maris incuterent mî fera monſtra metum;
Effera non Scyllæ rabies, non ſæua Charybdis
Ira, labor Nautæ, perniciesq́; Ratis:
Horrida me numquam terrere Ceraunia poſſent,
Vt tibi non eſſem fidus vbique comes.
Ora tamen diſtans, non me mora longa, nec ætas
Arguet vlla tui nominis immemorem.
Quem validè ſtringit præſtanti pollice Virtus,
Neſcius eſt ſolui nexus Amicitiæ.
Sic placitum Superis: poſthac me Roma tenebit:

Tu ſine me repetes, quos rigat Arnus, agros;
Jnclyta quà celebrem laudum Florentia famam
Explicat eximiis Patria clara Viris.
Te germana Soror, Genitríxque, Patérque morantur,
Spem reliquam ſobolis, præſidiumq́ domus.
Te tua rura vocant, Minio quà limpidus amnis
Profluit, & fractâ ſpumeus albet aquâ.
Huc procul à curis, animum quibus implicat Aula,
Te vocat afflicti cordis amica quies.
Vt rerum mutat faciem tibi Frater ademptus?
Quas tibi fert vita propoſitiq́ vices?
Heu, quò te procul hinc ſenſu diſcedere cernam,
Cuius in aduerſis eſt mihi nota fides?
Heu, cum quo poſthac animi mihi gaudia, cum quo
Partiri curas tempus vtrumque dabit?
I tamen, aſpectuq́ tuo ſolare Parentes,
Quos ſubitus Nati perculit interitus:

Interitus,

Interitus, quem ſciſſa manu Florentia crines
Flebilibus fertur collacrymaſſe modis.
Quid renouem luctum funebri carmine? mecum
Sat fleuit querulo triſtis auena ſono.
Non tuus occubuit Frater: nam claudere viſo
Lumina, in æternum ſunt reſerata diem.
Manantes lacrymas cohibe, mentiſq; tumultum:
Poſſumus audentes his grauiora pati.
A vicibus duris ætas incepta, beatæ
Abdita ſæpè ſinu ſemina ſortis habet.
Quid Regem memorem Cyrum, fortémve Quirinũ
Thybridis expoſitum prætereuntis aquis?
Aſpera quis neſcit Moſis cunabula? Teſtis
Tu Joſeph, Fratrum vendita præda dolis.
Non crucient mala nos propero concepta pauore:
Nec ſpes vana auidi ſomnia cordis alat.
Sors ſua quemque manet. quoties mens neſcia vitat

Quæ tolerata iuuant, & ſequitur quod obeſt?
Nos decet è Superûm nutu pendere. Pericla
Intrepidè intrepido ſub duce miles obit.
Proderit hæc olim forſan perpeſſa referre,
Tempora cùm nobis candidiora fluent.
Intereà geminat vires exercita Virtus,
In propriâ retinet ſi ſtatione gradum.

IN
FONTEM MIRI ARTIFICII
EPIGRAMMA.

LArgior anguſtâ primùm defertur in auras,
Inde magis latâ ſubſilit vnda viâ:
Exprimit hinc patulum tenui cratera liquore;
Quid gelidam ſitiens non bibis hoſpes aquam?
Nam cui lympha ſitim mirâ non prouocet arte?
Ipſe calix lympha eſt, ipſaq́; lympha calix.

DE

DE
FONTE PONTIFICIO
NAVIS EFFIGIEM HABENTE.

BEllica Pontificum non fundit machina flammas:
Sed dulcem, belli quâ perit ignis, aquam.

DE
VLYSSIS ALDOBRANDI
LIBRIS.

MVltiplices rerum formas, quas Pontus, & Aether
Exhibet, & quidquid promit & abdit Humus,
Mens haurit, ſpectant oculi, dum cuncta ſagaci
ALDOBRANDE, *tuus digerit arte Liber.*
Miratur proprios ſolers Induſtria fetus,
Quamq́ue tulit, moli ſe negat eſſe parem.

Obſtupet

Obſtupet ipſa ſimul rerum fecunda Creatrix,
Et cupit eſſe ſuum, quod videt Artis opus.

IN PONTICI AVARITIAM.

VT parcas opibus, tibi quid non parcis? an vmquam
Augendi cenſus terminus vllus erit?
Deſine diuitias fuluo cumulare metallo:
Tam tibi deeſt, quod habes, quàm quod habere nequis.
Quid tamen obduras toties, quid Pontice iactas?
Non niſi, qui frugi eſt, poſſidet vllus opes.
Tu mihi diues eris, qui, ne quo tempore partis
Diuitiis egeas, Pontice ſemper eges?

AD AVRELIVM VRSVM.

ALlicis AVRELI mentes; ſeu ruſtica pangis,
Seu fera bella refers, ſiue iocoſa canis:
Vtq́; tenet variis pomis & floribus hortus
Lumina; Lectorem ſic tua Muſa tenet.
At varia hortorum ſpectanti copia præbet,
Quæ legat; aut iſthæc, aut magis illa probet.
Tu tamen, VRSE, trahis Lectorem quolibet: & dum
Quod legat, aduertit; nil, niſi lecta legit.

IN MALEDICVM QVI IN VRBIS ROMÆ NOMEN IMPIE LVSIT.

CVm Romam nequeas (quod aues) euertere, nomen
Inuertis, mores carpis; & obloqueris?
Te Germana tamen pubes, te Græcus, & Anglus

Arguit, exceptos quos pia ROMA *fouet.*
Hoſtibus hæc etiam parcens imitatur IESVM.
Inuertis nomen: quid tibi dicis? amor. {amor ab Vrbe Româ.

DE EODEM NOMINE.

ROMA, *ſibi quondam quæ robore ſubdidit Orbem,*
Argiuo robur nomine ſignificat.
Obſita tunc tenebris taurino polluit Aras
Sanguine, cùm faceret ſacra nefanda Ioui;
Vertit ab his mentem cultus exoſa Deorum,
Et veri floret Relligione Dei.
Si nomen vertas, AMOR *eſt: vt congruit! Illi*
Nam pius in populos cuncta ſubegit AMOR.

DE SOLE ET APE.

L*Vce fugat tenebras, cerâ dum veſtit ab igne*
Accenſas faculas æmula Solis Apis.

DE

DE PRONVBO DEIPARÆ VIRGINIS ANNVLO

Qui Peruſiæ religioſiſſimè aſſeruatur.

IMbriferis Arcus fulgens in nubibus Orbem
Effera diluuij damna timere vetat.
Sic Deus Omnipotens voluit: decus Annule maius
Eſt tibi, quem ſupplex Vrbs Peruſina colit.
Es gemino conſtans arcu felicior index:
Nam peragit Virgo nupta Salutis opus,
Virgineo Terræ coniungens fœdere Cælum.
Hac duce non pelagi, non Stygis vnda nocet.

DE SANCTO PETRO.

SAeuitiam vultu ſpirans in ſtipite tortor
Dum Petri plantas figeret, atque manus;
Hoc poſitu Crucis eſt clauis affixus IESVS,

Hæc inuerſa, precor, ſit mihi, PETRVS *ait.*
Protinus ecce Crucem inuertunt, ſublatus in altum
Pes tendit, pendens frons propè tangit humum.
Sic voluit perimi ſacri moderator Ouilis,
Huius vt in terris indicet eſſe Caput.
Sic aliis per iter cæleſtis Clauiger Aulæ
Protenſis pedibus prauius aſtra petit.

DE SANCTO PAVLO.

E *Cælo tibi* PAVLE *lux refulſit*
Aureo radians decore: ſic fis
Agnus è rabido lupo. ſupernæ
Hinc te miror vt Angelum Cohortis.
Me tuum eloquium trahit ſtupentem,
Ac magis ſacra flamma Charitatis.
Raptum ad ſidera te ſilens honoro,
Et cum lacte tuum colo cruorem.
Vana ſpes, temerarius ſit auſus,

Quærens

Quærens te celebrare: ſat voluptas,
Cùm cor exilit ob tuos triumphos.
Rauca vox labiis profuſa: plectro
Qui meo cithara ſonus cietur,
Non laudis, ſed amoris eſt tributum.

DE NECE REGINÆ SCOTIÆ.

TE quamquam immeritam ferit, ô Regina, ſecuris,
Regaliq́ tuum funus honore caret;
Sorte tuâ gaude, mærens neque Scotia ploret:
En tibi pompa, tuas quæ decet exequias.
Nam tibi non paries atro velatur amictu,
Sed terras circum nox tenebroſa tegit:
Non tibi contextis lucent funalia lignis,
Sed Cœli ſtellæ: Nænia triſtis abeſt,
Sed canit ad pheretrũ Superûm chorus aliger; & me,
Cæleſti incipiens voce, ſilere iubet.

DE
S. CAROLO BORROMÆO
ET
duobus aliis Cardinalibus à Montepolitiano
NOBILIO ET BELLARMINO.

HAec vitæ innocuæ ſpecimen fert omnibus ætas,
Quos Vaticani muricis ornat honos.
Sanguine Pontifici iunctus, florenſq; iuuentâ
Corde pius, caſtus moribus inter opes,
CAROLE, *qui fulgens oſtro decus adiicis aſtris,*
Tu præis exemplo, dans documenta viris.
Nobile par æquè præſtat Virtutis in æde;
Hos nobis ſoboles POLITIANA *dedit:*
Sanguine conſpicuos ſimili, & pietate coruſcos,
Excitat hic iuuenes, prouocat ille ſenes.

IN

IN PIOS AFFECTVS ANGELI GRILLI ABBATIS.

DEmulcent animos, ſacro quæ carmina plectro
Concinis, angelicos viſa referre modos.
ANGELE *ſeu* CHRISTI *cunas, vel funus acerbum,*
Seu lacrymas memoras, quas pia corda cient;
Mirus vbique potes duras inflectere mentes:
Qui fluit hinc, ægris fit medicina, dolor;
Mox oritur diuinus Amor, curaſque profanas
Pellit, & humanum nectare pectus alit.
Hinc tibi cæleſti præcinget tempora lauro,
Qui manet Aligerûm te ſuper aſtra chorus.

AD

AD SERENISS. DVCEM ALEXANDRVM FARNESIVM DE VICTORIA BELGICA.

SVb Duce ROMA *tuo cecidit bis Belga: reſumpſit*
Perfida bis fracto fœdere tela manu.
Nunc iterùm arreptis infelix occidit armis,
Cogitur & duras rurſus adire vices:
Et tua tecta licet iaceant illa aurea, ſentit
Stare tamen veteres in ſua damna viros.
Victor ALEXANDER *Belga das iura ſubacto,*
Deſinat vt poſthac rumpere Belga fidem.
Pars laudis celebranda tua: Cùm viceris hoſtem,
Leni inecta manu fræna docere pati.

DE PICTVRIS GVIDONIS RHENI IN SACELLO EXQVILINO S.D.N. PAVLI V.

VT trahit, vt retinet, defixaq; lumina fallit
Quod RHENVS celſo fornice pinxit opus!
Pictorem celebras, hæres immotus, & anceps
Ambigis, an ſculptor, an ſit vterque ſimul.
Sculpta putas, quæ picta vides. ſic vndique pulchrè
Prominet eximiâ perlitus arte color.

DRACO ÆREVS IN FRONTE LAVRETI, IN VIRIDARIO CARD. BVRGHESII.

NOn ſedeo cuſtos, adſto venientibus hoſpes:
Non magis hæc domino, quàm tibi Villa patet.

Hic requiem captare licet, paſſimq́ vagari,
Aëris hic hauſtu liberiore frui.
Nec ſpecies animum turbet metuenda Draconis:
Non ego, quæ flammis Hydra perempta cadat;
Non ego ſum Python, feriant quem ſpicula: lauros
Ecce mihi credit Cynthius ipſe ſuas.

AD VLYSSEM ALDOBRANDVM

De eius admirabili rerum naturalium Hermathenâ.

QVæ Maris & Terræ peragrauit, & Aëris oras,
Non fluxis opibus mens tibi diues erat.
Sed cui ſat vitam paruo traducere, maius,
ALDOBRANDE, *decus fert tibi parua domus:*
Parua quidem, magno pandit tamen æmula Mundo,
In vaſto quidquid continet ille ſinu.

AD

AD AVGVSTINVM NERVM PORCILIANI DOMINVM IN FLORE ÆTATIS EXTINCTVM.

EFfera mors Floræ paſsim bacchata per Vrbem,
Funereis nec adhuc exaturata rogis;
Dum quemquam potuiſſe breuem protendere lucem,
Siue obitum alterius non doluiſſe dolet:
Deliciæ Patriæ, decus AVGVSTINE *tuorum,*
Flos iuuenum, quo non alter amabilior;
Ne quiſquam mœrore vacet, luctúſve ſit expers,
Te, teneros annos non miſerata, rapit.

DE ATTILIO REGVLO.

AMbigis an patriæ maior ſit cura ſalutis,
ATTILIO, *an pactam non violaſſe fidem?*
Quæ dictabat amor mirata eſt Roma loquentem;
Africa ſed reducem non minùs obſtupuit.

Macte vir inuictâ mentis vi: barbarus hoſtis
Muricibus tortum te laniare poteſt,
Et ſæuo perimens leto tibi munera lucis
Demere, dum iugi vulnere membra ferit;
Mors tamen atra nequit præclarum extinguere nomen,
Quin tua lux oriens hinc rediuiua micat.
Quod fragile eſt, periit: Virtutis fulgida proles
Gloria perpetuò, non peritura, viget.

DE STATVA NIOBES IN HORTIS MEDICEIS.

BIs ſeptem Niobe natis, orbataq; caro
Coniuge ſum, ducto facta rigore lapis.
Ecce tamen ſpiro: nec enim de marmore finxit
Me faber, at vita reddidit arte nouâ.
Lumina non fundũt lacrymas: non marmoris hîc eſt
Candor;

Candor; hebent triſti pallida membra metu.
Omnis ineſt ſenſus, nec lingua deficit vſus:
Sed taceo; timeo nam magè cauta loqui.

AD IOANNEM PELICANVM SENATOREM VRBIS in PETRI VICTORII librum de cultura Olearum.

HVnc PELICANE PETRI *ſummâ ſcriptum arte libellum,*
Exiguum noſtri pignus amoris habe.
Hinc poteris oleæ varios pernoſcere cultus,
Largiùs vt baccas germina læta ferant.
En age oliuarum fecundas inſere plantas,
Et tua Palladio prœla liquore fluant:
Palladis vt per te diffundant rura ſecundum,
Per quem iam primum floret in Vrbe decus.

EX GRÆCO ANACREONTIS EPIGRAMMA.

BOs cornu, pedibus Sonipes, rictuq́ Leones,
Inſidiis Vulpes, vnguibus Vrſa nocet:
Eſt Lepori curſus velox, Auibuſq́ volatus;
Prouida mens Homini, conſiliumq́ datum:
Quid pro conſilio, pennis, curſúque, Puella,
Pro rictu, inſidiis, cornibus, vngue, pede?
Pro cunctis tantùm eſt teneris data forma Puellis:
Quin valet hac ferro, quin nocet igne magis.

DE STATVA DIANÆ DORMIENTIS AD FONTEM.

PEr ſiluas iaculis nuper curſuq́ Diana
Gaudebat celeres exagitare feras.

Nunc

Nunc deſeſſa iacet permulcens membra ſopore
Hic, vbi proſiliens leniter vnda fluit.
Marmoream ne crede: leuem leni aëra motu
Ducit, & in viuo ſpiritus ore ſonat.
Non audis? ſimili ſopita murmure murmur
Confundens, aures garrula fallit aqua.

AD CLEMENTEM VIII. DE TABVLARIO PONTIFICIO IN ARCE ADRIANA.

HOc nos Scripta loco dubios contemnere caſus
Poſſumus, ô CLEMENS, *munere ſepta tuo.*
Pro quo, ſancte Pater, noſtris tua gloria chartis
Viuet, dum nobis vita ſuperſtes erit.
Quid loquimur, ſi firmus obex nos protegit Arcis,
Et tua ſe propriâ fama tuetur ope?

AD

AD M. ANTONIVM ROSSIVM EXIMIVM SCRIPTOREM.

VT variè formata ſuos tua littera tractus
Edocet, atque tuum dædala pandit opus!
Nulla tibi ſimilem, nec talem proferet ætas;
Sic tuus in chartis eminet arte labor.
Vnus Alexandrum meritò depinxit Apelles;
Vnus Alexandrum ſcribere dignus eras.
Scribe age quæ geſſit Petrus ſine ſanguine victor;
Vt tuus in tanto nomine viuat honos.

MONOMACHIA TERRENI AC CÆLESTIS AMORIS.

QVàm duris animum curis dolor intimus angit,
Nec ſinit optatâ me requiete frui!

Heu

Heu ſimul ac Cæli meditantem fulgor in altum
Tollit, amans Terram corpus ad ima trahit.
Diſsidium hinc oriens geminos committit Amores;
Inq; meo aſsiduè pugnat vterque ſinu:
Concertant validis armis, ictuſq; viciſsim
Declinant, artis vincitur arte labor.
Roborat hunc torpor, luxuſq;, procaxq; voluptas;
Dum ſtimulant ſenſus mille cupidinibus.
Nititur at contrà fractis hoſtilibus auſis,
Qui Superos inter nos vocat, almus Amor.
Spes ſimul & Pietas geminatis viribus adſtant,
Vt Victor ſiſtat cordis in arce gradum.
Inſpicit ancipitis Ratio diſcrimina pugnæ,
Et iugi clamans voce miniſtrat opem:
Cede boni fallacis Amor: vos ludicra peſſum
Ite: Domus Dominos non capit vna duos.

IN
MIRAM HVIVS SÆCVLI
HIEMALI TEMPORE
FLORVM VARIETATEM.

VEris opes varios flores mirata ſuperbit
Purpureas inter cana Pruina roſas.
Ver queritur, mœrenſq; Meos cur, inquit, honores,
Floriferumq; rapis tu mihi Bruma decus?
Tu quoque, Bruma refert, glaciem furaris, in aſtu
Vt ſint vina magis grata, niueſq; rapis.
Parcite iurgari, clamat Solertia: per me
Nix aſtate riget, florida vernat hiems.

ΕΙΣ
ΤΟΝ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΛΕΟΝΤΑ
TON TRITON
ΤΟΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΝ ΚΑΙ ΠΑΜΜΕΓΙΣΤΟΝ
ΑΡΧΙΕΡΕΑ
ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

IN
SANCTVM LEONEM III.
SANCTISSIMVM ET MAXIMVM
PONTIFICEM
EPIGRAMMA.

Εὔπτερος ἱπταμένη γῆν φήμη καὶ περὶ πόντον,
Benè alata volans terram fama & circum mare,
Ὣς ἄδουσα σέθεν τὰς ἀρετάς σε τίει;
Quàm canens tuas virtutes te honorat?

Πῶς ὅιός τις ἔῃ τιμαῖς κοσμεῖν σε πρεπούσαις,
Quomodo idoneus quis fuerit honoribus ornare te decentibus,

Οὐχ, ὃν ἔχει τὸ, Λέων, σὸν στόμα, κόσμον ἔχων;
Non, quem habet, Leo, tuum os, ornatum habens?

Ὄμματά σοι, γλῶσσαν τ' ἐχθρὸς φθίεν· οὐρανόθεν δὲ
Oculos tibi, linguamque inimicus corrupit:de Cælo autem

Τῇ φθόγγος, κείνοις φέγγος ἐπῆλθε πάλιν.
Huic vox, illis lux ſuperuenit denuò.

Κλεῖε τέλος θνητοῖς φῶς ὄμμασι, φθαρτὸν ἀναιρῶν
Clauſit demũ mortalibus lumen oculis, corruptibilem perimens

Τὸν βίον, ἀχλυόεις τῇ δρεπάνῃ θάνατος·
Vitam, caliginoſa falce mors:

Ἀλλὰ κλέος καλὸν λαμπρῇ σοι χειρὶ, τὸ θείου
Sed gloria pulchra fulgenti tibi manu, diuini

Εἰς φάος ἀμβρόσιον δέργματος οἶγε πόρον.
Ad lucem immortalem aſpectus aperit viam.

IDEM EX GRÆCO.

QVa mare, qua terras pernici tranſuolat alâ,
Quam mirè celebrans te pia fama canit?
Quis, Leo, *promerita decoret te laudis honore,*
Cui, tibi conceſſum, non ſit in ore decus?

Reddidit

Reddidit exciſam Superûm tibi gratia linguam,
Et diſcerpta ſimul lumina reſtituit.
Denique mortalis præcludit luminis vſum
Falce ſecans vitam mors tenebroſa breuem:
Sed tibi diuinum dextrâ radiante perennis
Lucis ad aſpectum Gloria pandit iter.

ΕΙΣ ΤΗΝ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΥ
ΕΙΚΟΝΑ.
IN
SANCTI SEBASTIANI
IMAGINEM.

Δεσμωθέντα βέλη πρόμαχον Χριστοῦ διαπείρει,
Deuinctum ſagittæ propugnatorem Chriſti transfigunt,
Ὃν μὴ ζῶντα γραφεὺς, μήτε θανόντα γράφεν.
Quem neque viuentem pictor, neque mortuum pinxit.
Ζῆν μὲν ἔτ᾽ ἀθρέομεν, νεκρὸν δὲ φοβούμεθα πίπτειν,
Viuere quidem adhuc videmus, mortuum verò timemus cadere:

Καὶ μέγα δεινʼ ἡμῖν τραύματʼ ἐνῶρσε πάθος.
Et magnam grauia nobis vulnera excitarunt commiſerationem.

Ἔμπαγε τραυματίου ἐπιλεύσσεται ἀστέρας ὄσσε,
Attamen ſauciati ſuſpiciunt ſtellas oculi,

Καὶ στόμα μὲν χαῖνον λισσομένου δοκεῖ.
Et os quidem hians precantis videtur.

Οὐκ ἔξεστι τέχνῃ φωνὴν ἀπὸ χρώματι δεῖξαι,
Non licet arti vocem colore exprimere,

Νοῦς δʼ ὁ γραφέντα βλέπει χείλεα τοῦτο λέγειν.
Mens autem picta videt labia hoc dicere.

Ἄμμα λύειν, ψυχὴ γὰρ ἐμὴ μεμαυῖα φέρεσθαι,
Nexum ſolue, anima enim mea fuit deſiderans ferri,

Ὡς ἔλαφος διψῶν πίδακα, πρὸς σε Θεός.
Vt ceruus ſitiens fontem, ad te Deus.

IDEM EX GRÆCO.

Depictus CHRISTI *miles, quem ſpicula figunt,*
Os neque viuentis, nec morientis habet.
Ne cadat expirans metuis, quem viuere cernis,
Teq́ pio ſenſu vulnera ſæua cient:
Sed placidè, quamquam ſic ſaucius, inſpicit aſtra,
Dum labra ſuppliciter more precantis hiant:
Non

Non datur artifici vocem depingere: pinxit
Hunc tamen, vt credas talia verba loqui.
Vincula ſolue: tuum IESV *ſitit anxia viſum*
Mens mea, ceu fontis Ceruus anhelus aquam.

ΕΙΣ ΤΟ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΛΛΩΠΙΣΜΑ ΤΟ ΚΑΤΕΨΗΦΙΣΜΕΝΟΝ.

IN ORNATVM MVLIERVM DAMNATVM.

Αὐχένα μὲν τί λίθοις κοσμεῖς, φυκοῦσα παρειὰς,
Collum quid gemmis ornas, fucans genas,
Εὐώδη τε κόμαις τὴν δρόσον ἀμφιχέεις;
Beneq́ue odoratum comis rorem circumfundis?
Ταῖς ἀρεταῖς ψυχὴν, οὐκ ὦπ' ἐκφαίδροε μίλτῳ,
Virtutibus animum; non faciem exorna minio,
Ὦ ζητοῦσα κόρη γνήσιον ἀνδρὸς ἔρων.
O quærens virgo legitimum viri amorem.

Ὡς εὖ συγγενικῷ πυῤῥίζει χρώματι μῆλα!
Vt pulchrè natiuo rutilant colore mala!

Ἤκεν χρωστῆρος χεῖρα ποθεῖ τὸ ῥόδον;
Quid pictoris manum deſiderat roſa?

Κόσμον ἄφες μαλακὸν, φῦκός τ' ἀπόβαλλε προσώπου·
Ornatum dimitte mollem, fucumque proiice faciei:

Μεῖζον ἔχει φίλτρον κάλλος ἀτεχνότερον.
Maius habet philtrum pulchritudo inartificioſior.

IDEM EX GRÆCO.

QVid pulchram medicas faciem, collumq; lapillis
Cingis, & effuſo ſpargis odore comam?
Non minio malas, animum virtutibus orna,
Quæ cupis ô virgo nupta placere viro.
Aſpice, natiuo rutilant vt poma rubore!
An roſa pingentis pollicis optat opus?
Mitte ſuperuacuos cultus, fucumq; genarum:
Acrior eſt illex, qui caret arte, decor.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ

ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΩΣ ΤΟΥ ΑΛΔΟΒΡΑΝΔΟΥ

ΒΙΒΛΩΝ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΕΡΜΑΘΗΝΗΣ

τῆς τῶν θαυμαςῶν πραγμάτων βριθούσης τῆς φύσεως.

DE

VLYSSIS ALDOBRANDI

LIBRIS

EIVSQVE HERMATHENA

Rebus mirabilibus naturæ refertâ.

Ο'Υκ Α'λδοβράνδον ποιεῖ, ξένε, γνώριμον εἰκὼν
Non Aldobrandum facit, hoſpes, cógnitum imago

Σοὶ μόνον, ἀλλὰ βίβλον καὶ δόμον ἐςὶν ὁρᾷν.
Tibi ſolùm, ſed librum & domum eſt videre.

Ποικίλα εἰ ποθέεις ἴδμεν βλαςήματα γαίης,
Varia ſi cupis noſſe germina terræ,

Χερσαίων, πτηνῶν, νηχομένων τε γένος·
Terreſtrium, volatilium, natantiumq́ue genus:

Βίβλον ἄνοιγε, βλέποις κόσμου κειμήλια. λάμπει
Librum aperi, videre poteris mundi cimelia. fulget

Ἀνδρὸς ἐκεῖ σοφίη, μέτριος ὧδε βίος.
Viri ibi ſapientia, modeſta hîc vita.

Ζηλωτὸς βίος· ἐν πενιχρῷ γὰρ πλούσιος οἴκῳ
Felix vita: in paupere enim diues domo

Παγγενετείρας ἦν τῆς φύσεως ταμίας.
Omnigenæ erat naturæ diſpenſator.

IDEM EX GRÆCO.

Non ALDOBRANDVM *noſces ab imagine ſolum;*
Attentè librum perlege, cerne domum.
Si diuerſa cupis dignoſcere germina Terræ,
Terrigenûm, Volucrum, Squamigerûmq; genus,
Hoc opus euoluas: Mundi patet ampla ſupellex,
Ingeniumq; ſagax, menſq; modeſta viri.
Vir felix: tecto clauſit ſub paupere, diues
Naturæ cuſtos quas reſerauit opes.

ΔΙΣΤΙ-

ΔΙΣΤΙΧΟΝ ΑΥΣΟΝΙΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΣΤΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝ.

DISTICHON AVSONII
GRÆCE TRANSLATVM.

INfelix Dido, nulli benè nupta marito:
Hoc pereunte fugis, hoc fugiente peris.

Οὐδενὶ δ' εὖ ἀνδρῶν ἐγαμήθης, δύσμορε Διδώ·
Nulli benè virorum nupta es, infelix Dido:
Τοῦ φύγες ἐν θανάτῳ, τοῦ δὲ φυγῇ ἔθανες.
Illius fugiſti in morte, huius in fugâ mortua es.

ΕΙΣ ΤΟ ΡΟΔΟΝ.

IN ROSAM.

Ἔμφυτον ἐκπροχέον πλοῦτον, καὶ νήδυμον ὀσμὴν,
Ingenitas effundentem opes, & ſuauem odorem,
Ὄμμασι πορφυρέῳ χρώματι χάρμα φέρον,
Oculis purpureo colore gaudium ferentem,
Ἀγλαΐαν πεδίου, πάντων κλέος ἔξοχον ἀνθῶν,
Pulchritudinem agri, omnium gloriam excellentem florum,

Ἀνθηροῦ τ' ἔαρος κόσμον, ἔρον τε κορῶν,
Floridi veris ornamentum, amoremq́; puellarum,

Ὀξυτάτων τὸ Ῥόδον φρουρᾷ περίφραξεν ἀκανθῶν,
Acutiſſimarum Roſam cuſtodiâ circum-ſepſit ſpinarum,

Φίλτατον ὡς ἔργον, ζηλοτυποῦσα φύσις.
Amatiſſimum tamquam opus, zelotypa natura.

Καὶ τάχα τῷ φύλακας παρέφυσεν, θῆκέ θ' ἁλουργὸν,
Ac forſan huic cuſtodes adgenerauit, oppoſuitq́; purpuram,

Ἄνθεσι βουλομένη τὸν Βασιλῆα νέμειν.
Floribus volens Reginam tribuere.

Ὀλβίζεις ὅπλοις Ἀρχὸν φρουρούμενον; Ἀνθεῖ
Beatum prædicas armis Principem vallatum? Floret

Ὡς Ῥόδον· ἀμφοτέρων κῦδος ἐφημέριον.
Vt Roſa: amborum gloria vnius diei.

IDEM EX GRÆCO.

INgenitas quæ pandit opes, & odore ſuperbit,
Atque oculos oſtro muricis exhilarat;
Camporum iubar eximium, Iuuenumq́ voluptas,
Inſignis florum gloria, veris honor;
Spinarum natura Roſam munimine cinxit,

Vt

Vt rem, cuius amor ſollicitum cor habet.
Forſan & hanc poſitis cuſtodibus induit oſtro,
Vtpote Reginam floribus eſſe velit.
Vt felix colitur ſeptus Rex milite? Floret
Ceu Roſa: vtrique rapit, quæ dedit hora, decus.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΓΛΩΤΤΑΝ.

IN LINGVAM GRÆCAM.

Ὅστις δερκόμενος γλώττης Ἑλληνίδος οὖθαρ,
Quiſquis aſpiciens linguæ Græcæ vbertatem,

Καὶ πλοῦτον, καλῶς εἶπεν ἂν Ὠκεανόν.
Et opes, benè dixerit Oceanum.

Μάργαρα πολλὰ βαθὺς συγκρύπτει κύμασι πόντος·
Margaritas multas profundum occulit vndis mare:

Οὐ κεῖν' ὄκνος ὅμως, ἀλλὰ παρεῖλκε πόνος.
Non illas ſegnities tamen, ſed extraxit labor.

Τίμιον οὐδὲν δίχα τούτου, καὶ νήδυμον, ὄντος
Pretioſum nihil ſine hoc, & ſuaue, exiſtente

Καίπερ ἄγαν πικροῦ, μηδὲν ἔχουσι βροτοί.
Quamuis valdè amaro, nihil habent mortales.

 IDEM

IDEM EX GRÆCO.

COgnita cui Græca diues ſit copia linguæ,
Hanc meritò vaſtum dixerit Oceanum.
Concharum nitidos fetus maris occulit vnda,
Quas non ſegnities, extrahit arte labor:
Hoc ſine mortales, quamquam ſit amarus, habere
Dulce nihil poſſunt, eximiumq́ue nihil.

AD CLEMENTEM VIII. PONT. MAX.

LEVAMEN PODAGRÆ.

SIrius ſæuit canis, æſtuánſque
Contrahit puros fluuius liquores,
Et decus prati moritur, ſiletq́ue
Spiritus auræ.

Stridulo

Stridulo tantùm ſonitu cicada
Obſtrepens aures ferit: ô leuamen,
O quies ægræ lyra blanda mentis
Incipe carmen,
Quod grauem pellat ſtrepitum, leuetq́ue
Principem curis. Age blandientes
Dic modos, mentis quibus excitetur
Vera voluptas.
Pelle mœrorem: recrea iacentes
Spiritus, qui deficiunt ob æſtum:
Languet, heu, CLEMENS, *geminoq́ue tactus*
Vritur æſtu.
Gliſcit in neruis dolor, & per artus
Igneus ſerpit vapor: affer ægro
Dulce lenimen: rege tu canenti
Pieri vocem:
Tempera chordas, ferat vt ſalutem
Cantus optatam; rapidas quòd olim

Sit melos docta Cithara moratum
Fluminis vndas;
Saxa commôrit, rigidas & ornos:
Flexerit diros animos Auerni,
Et fores Orci reſerarit; eſto
Fabula vatum.
Cùm venenatus ciet icta morſus
Membra, non mendax memoret Tarentum,
Vt queat dulcis ſonitus malignum
Pellere virus.

AD
PETRVM CARDINALEM
ALDOBRANDINVM
FERRARIA RECEPTA.

INſanienti cùm quatit impetu
Pagos & Vrbes concitus efferâ

Mars

Mars ſæuus irâ, quæ tumultu,
Quæ-ve truci vacat ora cæde?
Confoſſa paßim membra, cadauera
Aggeſta, prædas, damna, ſine incolis
Domos ruentes, & cruoris
Flumine humum videas natantem.
Deſolat agros horrida vaſtitas:
Ac tecta captarum ignibus vrbium
Incenſa fumant, & triumphis
Pænè ſuis gemit ipſe victor.
Teſtis tot eheu Gallia cladibus
Funeſta, teſtis Belgica lugubri
Vexata gens bello, tot annos
Se lanians ſibi dißidentem.
Ferrarienſes, inclyta Ciuitas,
Te clade nullâ, te ſine prælio
Videre Victorem, tuóque
PETRE *frui cupiere vultu.*

Vt, cui ſalutem, pacis & otium
Debere norant, gaudia pectore
Concepta præferrent; Iuuentus
Nobilium, populiq; turba
Effuſa portis vndique confluit:
Te ſpectat vnum, dum tua dextera
Protenſa format fauſta ſacræ
Signa Crucis, Tyrioq; fulges
Inſignis oſtro: compita plauſibus
Sonant; ab altis mœnibus ærea
Tormenta, iam conuerſa in vſum
Lætitiæ, geminant fragorem.
Vt fama primùm, rem tibi proſperè
Ceſſiſſe, læta eſt; gaudia neſcius
Celare, ſub lapſu ſilenti
Seruitij quaſi vincla, pontem
Excuſſit, alto gurgite liberas
In æquor vndas Eridanus ferens.

O fauſta

O fauſta lux Romæ, quotannis
Inſolito recolenda plauſu!
Dum lecta Mauors inſtruit agmina
Vtrimque; nullis fallitur artibus
Tentata mens Patris ſupremi,
Propoſitiq; tenax, & omnis
Terroris expers audet, & acriter
Conſtans Auerni deuouet ignibus
Ritè execrandum mentis hoſtem
Heu nimiùm malè pertinacis.
Tu iuſſus Euris ocyor arripis
Iter, phalanges cogis, & expedis
Tormenta, quæ demoliendis
Arcibus exitium minantur.
Mox alta virtus ſe tua militi
Oſtendit, & diffunditur hoſtibus;
Tu mitis affatu, ſagaci
Conſilio, placidoq; vultu

Ferrarienſes concilias tibi.
Hinc hæret anceps Cæſar, & inſcius
Cui fidat, armis Vaticanum
Depoſitis colit, & veretur.
Nil laudis huius machina præripit
Flammis triſulci fulminis æmula,
Nil arma, nil aggeſta tellus,
Nil equitum peditumq; turma,
Ducumq; Virtus: hæc tibi gloria
Debetur vni, quam neque deterat
Obliuioſi curſus æui, aut
Ponè ſequens nebulis obumbret
Naſcentis atrox hoſtis adoreæ
Liuor: futuri non ope temporis,
Vtcumque nubes diſſiparis.
Auſonias volitans per Vrbes
Te fama, laudes te canit in tuas
Effuſa præſens, atque perennibus

Faſtis

Faſtis ſacrat. Quem ætas honorem
Poſtera pro meritis rependet?
Lux ô Latini Nominis, hoſtium
O terror, ô ſpes vnica Thybridis,
Inuicte Princeps, ô coruſcum
Purpurei columen Senatus.

AD FRANCISCVM CAROLI FRATRIS FILIVM

EXHORTATIO AD VIRTVTEM.

INgreſſe pubis limina lubricis
Calcanda plantis, ſe tibi ſemita
Decliuis offert, & doloſo
Pandit iter malefida ductu,
FRANCISCE, *Fratris germen amabile,*
Ob quem ſub imo condita pectore

Me cura mordet, detinetq;
Sollicitum Genitoris inſtar;
Subſiſte mecum, nec graue duxeris,
Hinc ex amænâ, qua patet, orbitâ,
Ductore me, flectens adire
Per ſalebras Heliconis antrum.
Huc nate greſſus: hîc licet aureo
Phœbi cientis pectine muſicas
Audire chordas, dum canentes
Dulce melos ſociant Camœnæ.
Hîc multiformi carmine barbitos
Eburna Parcas ſopit, & eripit
Heroas Orco, quos perenni
Fonte beat comitata Virtus.
Huic obſecutum conſpicis inclytum
In collis almo vertice Theſea,
Quem flexuoſis non fefellit
Tramitibus fabricatus error.

Sic

Sic vectus altum per mare ſubdolos
Cantus Vlyſſes dicitur integer
Audiſſe; ſic vitaſſe Circes
Pocula, letiferas & herbas:
Spectandus hic contemptor anhelitus
Spirantis ignem, diuite velleris
Prædâ coruſcat, luctuoſus
Meſſor agri grauis ære, & haſtis.
Conficta Prœto crimina deferens
Coniux necari quem petit, innocens
Hos inter excellit triformis
Bellerophon domitor Chimaræ.
Phœbea laurus frondibus allicit,
Dulciq́ paſcit nectare Pegaſus:
At noſſe vim nobis negatur
Melle ſub Aonio latentem.
Senſus recludet Cynthius abditos;
Audi canentem: Quem fouet aurea

Virtus

Virtus in vlnis, ille monſtris
Victor ouat domitis beatus.
Non hunc voluptas mollit, & impetus
Non vincit ira, quæ violentiùs
Succis & herbis in ferarum
Terga viros & in ora vertunt.
Vt ecce plaudit Caſtalidum chorus,
Phœbiq; concors carmina concinit!
Hîc ſiſte rurſum, me petente
Sacra refert tibi verba Chiron.
Incompta quondam, claraq; ſimplici
Nitore forma, talibus Herculem eſt
Affata Virtus, dum procaci
Blanda ſono loquitur Voluptas:
Hæc ſumptuoſo tegmine turgida,
Pexoq; mollis crine, micantibus
Ornata gemmis, appetendâ
Sub ſpecie, malè caute puber,

Edocta

Edocta fraudes nectere fraudibus
Te ducit, atris quà ſcatet anguibus,
Dum flore vernans ſe terendam
Perfacili via prona greſſu
Oſtentat: vmbras frondibus explicat
Hîc arbor, ales dum canit; ah fuge
Quæ poma pendent, quóſque vitis
Fert grauidis latices racemis.
Hæc pulchra viſu poma necem ferunt:
Hæc, quæ renidet, lumina decipit;
Letale nam laruata virus
Purpureo tegit vua ſucco.
Si me ſequêris per loca ſentibus
Infeſta, teſquis horrida, per niues,
Per ſaxa, per montis cacumen,
Sternet iter tibi ferrum, & ignis.
Vrêris æſtu, puluere ſordidus
Pulchro, madebis tempora nobili

Sudore, non fractus labore, &
Magnanimo generoſus auſu.
Euectus alis hiſce per Aethera
Tranabis ignem, & lactis iter pede
Premens, coruſcanti micabis
Luce nouum decus inter aſtra.

AD R. P.
ANTONIVM BARBERINVM
FRATREM AMANTISSIMVM
Ex debellato corpore mentem in Cælum rapi.

PArs hominis deducta putri Telluris ab aluo,
Cæliq́ꝫ ſemen ſpiritus,
Dum ſociis hærent vincti compagibus, arma
Iugi duello conſerunt.

Quiſquis

Quiſquis ab illecebris terræ ſe lumine mentis
Conuertit ad cæleſtia,
Opprimit Antæi robur, ſuperatq́ꝫ lacertis
Alter dolos Tyrinthius.
Filia Caſsiopes nudato corpore, ſæuis
Obiecta Ceti faucibus
Dum gemit, & Cælum lacrymanti ſuſpicit ore,
Adeſſe cernit Perſea,
Seq́ꝫ neci raptam: dono mox Palladis inter
Coruſca fulget ſidera.
Herbida dum comites inter per prata vagatur,
Floreſq́ꝫ prona colligit,
Solis ab aſpectu Plutonis rapta quadrigis
Orcum ſubit Proſerpina.
Quis neget è nebulis radium ſplendeſcere lucis?
Non ſacra ſolùm Pagina
Diſiectis ducit tenebris Virtutis ad Aedem:
Sed rima lucis ignea

Pieriis vmbras inter ſe prodit ab antris,
Regens pedum veſtigia:
Affluit, & variis riuis cæleſtis in omnes
Mentes redundat Veritas.
Hac duce, cui decorant diuino munere palmas
Verenda IESV *ſtigmata,*
FRANCISCVS *nudis pedibus viliq; lacernâ*
Indutus, abdito in ſpecu
Omnia quæ blandâ proponit fronte voluptas,
Vanumq; faſtum deſpicit.
Commoda non optat vitæ, ſub graminis herbâ
Anguem latere conſcius:
Languida feſſus humi declinat membra ſopori,
Famemq; pomis eximit:
Fonte ſitim ſedat, neque nectaris expetit hauſtus;
Mentiq; corpus ſubiugans
Pauperiem colit, & lamnis hanc diuitis auri,
Gemmiſq; præfert Indicis:

Ac

Ac veluti Samſon dulces ex ore perempti
Leonis accipit fauos.
Nam quali mentem paſcit dulcedine, donec
Intentus aſtra reſpicit,
Et noctu vigilans animi ſublatus ab alis
Choris beatis intereſt!
ANTONI *germane, ſacram qui paupere cultu*
Sectare FRANCISCI *viam,*
Quam celebrant omnes, felicem ducere vitam
Non omnibus conceditur:
Se proba paupertas animis ſine dote maritat
Veras opes amantibus.

AD
CAROLVM FRATREM
ΦΙΛΑΥΤΙΑ FVGIENDA.

Q*Vàm pulchra blandè ſenſibus ingerunt*
Externa noſtris ſe bona! Purpura

Qui fulgor! ut formoſa pandit
Virgineum facies decorem!
Vt ardet auri ſplendor amabilis!
Vt ridet Aulæ gratia Regiæ!
Quot luxus indutus figuras
Attonitum trahit ore vulgus!
Proh quis latentis ſemina toxici
Non hauſit imo corde! Cupidinis
Heu febre iactati proteruè
Tantalicis inhiamus undis.
Heu quiſque rurſus, cui placidus fugam
Siſtens, bibendum ſe liquor exhibet,
In fontis eluſus nitore
Effigiem ſequitur fugacem
Narciſſus alter: cæcus amor ſui
Vt obruit vim mentibus inſitam!
Vt fertur excuſſis habenis,
Libera quò rapuit voluntas!

Vt

Vt perdit omnes! ſæpè, quod expedit,
Humana neſcit cura capeſſere:
Jntenta iucundis canorum
Imbibit Aonidum leporem, &
Non percipit, ſeu negligit aurea
Quæ ſenſa Pindus nectare condidit.
O te beatam, cui ſupremi
SAMMARIÆ *mulier Magiſtri*
Audire vocem contigit. Hydriæ
Oblita, lympham non cupis ampliùs,
Quæ pota non ſedat, ſed auget
Letiferum ſitientis æſtum.
Hæc frater æquis CAROLE *moribus*
Imbuta Proles audiat: Integrâ
Nil mente maius; pars paternæ
Sortis erit ſatis ampla, Virtus.

PAX

PAX ALLOBROGICA.

MEntis verendum non acie minùs,
Quàm bellicoſi robore militis,
Quem nuper excepit ſuperbo
Maximus Eridanus Triumpho;
Formoſa pennis quem ſuper aureis
Vexit profundum trans mare Gloria,
Alpéſque, terrarumq; tractus
Præpete tranſiliens volatu;
En pace partâ PETRVS ab exteris
Oris reuertens, eximit Italis
Belli timores, & cupitam
Auſoniæ ſtatuit quietem.
En Roma curas pellit, & explicat
Frontem ſerenam: ſic maris æquora
Cedente vento conquieſcunt,
Tale nitet ſine nube Cælum.

Pendebat

Pendebat anceps mentis, & anxius
CLEMENS *futuri, concita dum graui*
Europa bellorum tumultu
Perniciem pauet imminentem.
Quid moliatur? quid paret? inſtruit
Te PETRE *iuſsis, mittit & arduis*
In rebus expertus ſagacem:
Tu Rhodani celeres ad vndas,
Summi capeſſens grandia Principis
Mandata, tendis quà violentior
Martis recrudeſcit furentis
Ira, nouas paritura cladès.
Non te rapacis fluminis impetus,
Non ater imber, non iuga montium,
Niueſq; concreta, nec Auſter,
Turbine præcipiti morantur.
Te mille votis, te prece proſequi
Non ceſſat altrix Roma, per Inſubrum

Fines agrorum tranſeuntem, &
Allobrogum gelidas per Alpes.
Intenta fixo Gallia lumine
Te ſpectat, & quas auribus hauſerat
Mirata, virtutes in ipsâ
Fronte legit, meritaſque laudes.
Mox, qui feroces contudit hoſtium
Turmas, nec acris ceßit Iberia
HENRICVS *armis, efficaci*
Eloquio tua ſe trahenti
In vota cedit, cedit & Allobrox,
Quem fronte ſæuâ non potuit minax
Terrere Mauors, annuitque
Heſperiæ Dominator oræ.
Vt corda Regum flectis ahenea,
Grauique mulces bile tumentia!
En Roma toto geſtientem
Pectore lætitiam profundens,

Dum

Dum te per Vrbem non ſine plauſibus
Ad Vaticanum purpureus Patrum
Deducit Ordo, Quid meorum
Maxima pars decorum, quid, inquit,
Probata Virtus, ſit licet arduum,
Non ad ſecundum duxerit exitum?
Quo te reuertentem triumpho,
Quâ decorem tua facta pompâ?
Non, qui procaci garrulus obſtrepat
Clamore circum milite cingeris;
Delata non viſuntur vrbes
Quæ referant ſimulacra victas:
At quiſque narrat, quam tibi gloriam
Addunt inermi Gallus & Italus,
Gentéſque, & Vrbes, quas PHILIPPVS
Conſilio moderatur æquo.
Non hîc ſonantem compede Perſea,
Non hîc Iugurtham carceris obſitum

Squalore, non pulſum paterno
De ſolio videο Syphacem.
Veſana ſed Diſcordia ducitur,
Quæ ſciſſa pallam, vinctaq; ferrea
Nexu catenæ, claudicanti
Membra trahit propè nuda greſſu.
Poſt hanc recenti ſanguine ſordidum,
Et crine cano fert Odium pedem;
Dolenſq; ſe loris reuinctum,
Dente manus lacerat cruentas.
Hinc Terror, atro corpore luridas
Diſcerptus alas, progreditur, face
Subfultus extinctâ; nec amens
Liuor abeſt, fera cui ceraſtes
Cor paſcit: illum filia temporis
Velata puro tegmine Veritas
Vultu reluctantem proteruo
Subſequitur, quatiens flagellum.

IN OPVS ROBERTI BELLARMINI S. R. E. CARDINALIS

De Aſcenſione mentis in Deum.

Nec turri Babyloniâ nec montibus Gigantum, ſed Scalâ Iacob, & Caroli Borromæi veſtigiis, & Bellarmini gradibus Cælum peti.

SVmmi decorâ dum ſpecie boni
Hinc inde raptas diſtrahit inquies
Mortalium mentes, negatum
Struxit iter maleſana, frontem
Turris minacem nubibus inferens:
Mox præpotentis vi Sapientiæ
Confuſa, diuerſum ſonante
Eloquio ſtupidos repentè

Hærere fabros vidit, & irritus
Cæmenta votis vndique congeri.
Tunc Fama protendens volatum,
Quà celebris rigat vnda Cirrham,
Sub fronde lauri nuntia ſubſtitit:
Hinc fabuloſis vera coloribus
Depicta promens, in Tonantis
Imperium Iouis irruentes
Inſanienti robore Pelion
Titanas Oſſæ imponere detulit,
Auſuq; conatos proteruo
Scandere ſidereas ad arces:
Aſt interemptos vindice fulminis
Flammâ, ſolutis in cinerem artubus
(Eſſent vt exemplar ſuperbis)
Ludibrium iacuiſſe ventis.
Proh quanta denſis nox tenebris premit
Mortale pectus! diuitis hunc Tagi

Non

Non explet amnis, fartus ille
Deliciis animum fatigat:
Hunc forma curis angit inanibus.
Quot pulchra fuco purpura faſcinat?
Quid? nónne poſtquam quiſque montes
Montibus intulerit, fatiſcet?
Tutum beatæ ſortis iter pede
Venaris? aũi deſpice commoda
Præſentis, & clauſis fugaces
Illecebras oculis tuere.
Sopita ſomno lumina clauſerat,
Cùm vidit olim filius Iſaci
Vt ſcala ſe tollens ab imo
Aligerûm via trita plantis
Suprema Cæli ſidera tangeret.
Huc nónne curru raptus ab igneo
Abiecit Helias amictum?
Pone graues animi tumultus,

Huc

Huc pura mentis lumina dirige:
Scalam recludit rebus in omnibus
Pulſis BELARMINVS *tenebris,*
Quæ gradibus ſuper aſtra tendit.
Dux ille per veſtigia CAROLI,
Cui vota fundit, quem decus Inſubrum
Miratur Orbis, quem Senatus
Roma ſacrum veneratur aſtrum.

AD

IOANNEM CIAMPOLVM

Eius erga Virtutem ſtudium laudat.

AVreo Virtus ſolio decora
Regnat, & regnum neque Gangis vnda,
Nec Maris tractus poſitis columnis,
CIAMPOLE, *claudit.*

Hac

Hæc inextinctis radiis parentem
Imbrium nubem, tenebraſq; noctis
Negligit, miros & amoris ignes
Excitat ore.
Hac datum viſâ ſemel ante pomum
Palladis formæ Paris annuiſſet,
Nec feris ſedes Priami iaceret
Diruta flammis.
Sat ſuo cenſu ſibi diues, extra
Se nihil Virtus cupit: *hæc vel hoſtes*
Placat iratos, ſociaſq; nectit
Compede mentes.
Quem tot armatis pepuliſſe turmis
Romulum robur nequit, hac peruſtâ
Vnius dextrâ potis eſt Etruſcum
Pellere Regem.
Quem truci pugnax Acies Quiritum
Marte non fregit, potuit minacem

Huius aſpectus ſcelus abnuetis
Flectere Pyrrhum.
Hanc colit Pindi chorus, Hippocrenes
Phœbus hanc lymphis alit, vt perenne
Laureis frontem redimita ſertis
Viuat in æuum.
Mille poſt anni rapidos recurſus,
Delio quamuis iaculo peremptus,
Pegaſi ſacrâ rediuiuus vndâ
Teſtis Achilles.
Fallor? an Cirrhæ comitata cœtu
Palladis ductu tibi ſe videndam
Exhibet Virtus? viden' vt coruſcat
Pulchrior aſtro?
Simplici prodit placitura cultu,
Nec genas ornat minio, nec auro
Impedit crines, cupiens oliuæ
Nectere laurum.

Abſit

Abſit hinc coniux Iouis, & Cythere:
Carmen exultim ſonipes tubarum
Excipit, mentem tibi ſola mulcet
Inclyta Virtus.

AD
IO. BAPTISTAM STROZZAM.

Eius laudat animum æternitatis inhiantem bonis, & humana faſtidientem.

CVris ſolutum ruris in otio
Dudum beatam degere credidi
Te STROZZA *vitam, dum canentem*
Tuſcia te coleret, tuúmque
Inferret aſtris nomen; & aureo
Dum te cientem pectine dædalas
Teſtudinis chordas, ſilenti
Obſtupuit pater Arnus vndâ.

At nunc videris iure beatior,
Qui pura ſolùm gaudia Cælitum
Reris. Quid in terris rotamus
Siſyphio lapidem labore?
Nil vſque gratum, nec ſatias faui
Dulcem liquorem deficit: abditam
In rebus humanis vel ipſa
Miſcet amaritiem voluptas.
Inuecta curru candida ſi præit
Aurora, Solis ſubſequitur iubar
Nox atra: naſcentem tuere,
Quæ vario micat ore, Lunam:
Pars vna lumen fundit, & altera
Vmbrata mæret; nec vaga terminos
Vmbræ coarctat lux, coruſcum
Exerat, aut retrahat nitorem.
Fruſtrà quietem quærimus anxij,
Dum Terra Cæli nos tenet exules.

Quid

Quid cœna regali paratu
Prodiga, Sidoniuſq; murex,
Quid ſtructa prodeſt marmore Regia,
Seu quidquid auri congerit India?
Quod nuper aſciuit cupitum,
Mox animus fugiet peroſus.
Quem ſæpè victis hoſtibus inclyto
Romam triumpho viderat inuehi,
Oſtroq; præfulgentem & auro,
Dalmaticis Dioclen in hortis;
Faſtidientem mœnia Romuli
Vidit iuuentus Martia Thybridis,
Mirata priuatum ſuperbos
Imperij poſuiſſe faſces.

AD
GABRIELEM CHIABRERAM
Carmina Virtuti parere immortalitatem.

NOn cuſpis enſis, ſceptraq́ regia,
Non fulgor auri, non gena floribus
Decora primæuis, nec aër
Tuſculus, aut Anienis ora,
Lectóve præſtans rore Calabriæ
Dum vernat arbos, non aqua Cluſij,
Quæ manat Hetruſco ſalubris
Fonte, diem volucrem morantur.
Letalis omnes impetit, omnibus
Immitis æquè, forſice qua genus
Mortale funeſtans adurget
Atropos, horribiliq́ vultu.
Quæ penna monſtrum Dædala fugerit?
Vel certa ferro dextra ceciderit

Cruore

Cruore ceruicem fluentem?
Quæue trucem iaculantis arcu
Pythona Phœbi tela peremerint?
Tu laudis œſtro percita, vt alipes
Perſes per auras incruentâ
Cæde potes iugulare, Virtus.
Non hinc, vt olim ſanguine Pegaſus
Cretus Meduſæ, Gloria naſcitur
Innixa pennis, qua volatum
Pandit ab Heſperiis ad Indos.
Hæc vna vates excitat inclytos:
Hæc vna fontem, qui iuga dicitur
Formoſa Parnaſſi rigare, &
Fundere nectareos liquores,
Non vnguis ictu Pegaſus elicit.
CHIABRERA *teſtis tu mihi: Delio*
Nam melle paſcit, recreatq;
Ingenij tua vena mentes;

Seu fabuloſi moribus inſeris
Inuenta Pindi, ſeu calamis canis,
Victricis aut plectro labores
Auſoniæ celebras, Ducéſque.
Per te nec Aſcræ collibus inuidet
Flores, nec Aetnæ roſcida paſcua
Arnus, nec Iſmeni canorum
In vitreo cupit amne cycnum.
Per te furentem comprimit Africum,
Iraſq; Nerei pectine barbitos
Pulſata compeſcit, coméſque
Doridis & Thetidis marinæ.
Pimplæa Dircen Muſa Liguſticis
Mutauit vndis, & choreas agit,
Dum curuus in ſalſis canenti
Sternit aquis tibi terga Delphin.

AD

AD FLAMINIVM FIGLIVCCIVM RESPONSIO

Ad laudes ſibi carmine attributas.

VT blanda flores floribus implicat,
Laudumq́ue pulchras Gratia carminis
Nectit coronas, quæ perenni
Fronde virent, capiuntq́ue mentes!
Hæc vera fictis miſcet, & vtraque
Perſuadet æquè: credere Dædali
Iubet volatum, dum per vndas
Carbaſeis veheretur alis:
Sic fluctuantis per maris æquora
Vectus triremi Bellerophon Equi
Signo decorâ, per ſupremas
Creditus eſt equitaſſe nubes.

Suadela Thebas condit, & ædibus
Viros vagantes aggregat; attamen
Eſt dictus Amphion eburna
Saxa lyra ſonitu mouere, &
Quocumque vellet ducere: Pindarum,
Phœbi canorâ dum fide perſonat,
Multaq; dum ſublimis aurâ
Fertur olor, coluere Thebæ.
Tellus paluſtrem me tenet anſerem:
Quid me volantem concinit aſſeclam,
Pindiq; diffuſa colorat
Laude meum tua Muſa carmen?
Mutæ coruſcans luce Poëſeos
Viuis Apelles dicitur æmulos
Pinxiſſe vultus: dum loquaces
Pimpla ſuos tibi dat colores,
Formoſiorem pingis imaginem
FIGLIVCCE *viui corporis inſito*

Decore,

Decore, celatiſq; mendis.
Non ideò minùs eniteſcit
Illuſtris almo lumine gloriæ
Ars mira; ſeris quin mea poſteris
Tuos loquetur picta longè
Pulchrior effigies honores.

AD
AVRELIVM VRSVM.
ALEXANDROS FARNESIOS,
alterum Belli, alterum Pacis artibus inclytum, celebrandos proponit.

I*Am ſat decoris marmore fontibus,*
Cultis & agris, iam ſatis ædibus
Mirè coloratis, & hortis
VRSE *datum, ſtatuiſq; priſcis.*

Te vecta bigis Fama fugacibus,
Pallas ſonanti te ciet ægide,
Ad arma te Mauors, ad arma
Mæoniæ reuocant Camenæ.
Cur non ſorores carmina muſicæ
Dicant perenni conſona gloriæ?
Quam Dux ALEXANDER, *Quiritum*
Fulgida lux, columenq́ Parmæ,
Rebelle ferri cuſpide Belgium
Subdens; triumphis adiicit Jtalis;
Nil arduum vitans, vt aris
Reſtituat veteres honores.
Non terret illum, quæ volat horridis
Hinc inde pennis plurima cædium
Globis in ignitis imago,
Seu rapidis ſaliens ab vndis.
Non acer illi Gallus equeſtribus
Turmis, cohortes non Bataua truci

Mixta

Mixtæ Britannorum phalangi,
Non validis inimicus agger
Munitus armis, non ratibus mare
Vires adaugens undique prælium
Miſcentium atrox pertinaci
Robore, præripuere palmam.
Quàm ſæpè duro corpora deferens
Perempta ferro Scaldis inhorruit!
Quàm ſæpè Belgarum cruore
Terrifici maduêre campi!
Quis cæſa narret millia militum,
Captas & arces? non ego deteram
Exilis incompto paratu
Ingenij, graciliq; auenâ
Laudes, ſonoræ voce cani tubæ
Dignas. peritus pectine tu lyram
Pulſare Phœbeam, Patremq;
Dicere FARNESIVM *Senatus*

 Spem

Spem Vaticani ſuetus, in ultimas
Telluris oras, & pelagi plagas,
Defer per auras vectus alis
Pegaſeis utriuſque nomen:
Florente in uno pace, & in altero
Ardente bello, noſtra nepotibus
Proponit ætas, quod capeſſant.
Eximium ſpecimen regendi.

ADVLATIO PERNICIOSA.

CVm Luna Cælo fulget, & auream
Pompam ſereno pandit in ambitu
Ignes coruſcantes, voluptas
Mira trahit, retinetq; viſus.
Hic emicantem ſuſpicit Heſperum,
Dirumq; Martis ſidus, & orbitam
Lactis coloratam nitore;
Ille tuam Cynoſura lucem.

Seu

Seu Scorpij cor, ſiue Canis facem
Miratur alter, vel Iouis aſſeclas,
Patríſve Saturni, repertos
Docte tuo Galilæe vitro.
At prima Solis cùm reſerat diem
Lux orta, puro Gangis ab æquore
Se ſola diffundit, micanſq;
Intuitus radiis moratur.
Non vna vitæ ſic ratio genus
Mortale ducens pellicit: horrida
Hic bella per flammas & enſes
Lætus init, meditans triumphos.
Eſt, pacis ambit qui bonus artibus
Ad clara rerum munia prouehi.
Illum Perüanas ad auras
Egit amor maleſuadus auri.
Hunc, ſumptuoſus dum Siculæ iuuat
Menſa paratus, ſpes alit alea

Mendacis,

Mendacis, ac fundis auitis
Exuit, & laribus paternis.
Nil eſſe Regum ſorte beatius,
Mens & cor aquè concipit omnium,
Quos larua rerum, quos inani
Blanda rapit ſpecie cupido.
Non ſemper extrà quod radiat iubar,
Splendeſcit intrà: reſpicimus nigras
In Sole (quis credat?) retectas
Arte tuâ Galilae labes.
Sceptri coruſcat gloria Regij
Ornata gemmis; turba ſatellitum
Hinc inde pracedit, colentes
Officiis comites ſequuntur.
Luxu renidet ſplendida, perſonat
Cantu, ſuperbit deliciis Domus:
Sunt arma, ſunt arces, & aurum:
Iuſſa libens populus capeſſit.

At

At ſi recludas intima, videris
Vt ſæpè curis gaudia ſuſpicax
Mens icta perturbet. Promethei
Haud aliter laniat cor ales.
Cui ſenſa mentis prouidus abdita
Rex credat? aut quos cauerit? omnium
Sincera, ſeu fallax, eodem
Obſequio tegitur voluptas.
Fugit potentum limina Veritas,
Quamquam ſalutis nuntia. *Nauſeam*
Inuiſa proritat, vel iram:
Sæpè magis iuuat hoſtis hoſtem.
Ictus ſagittâ Rex Macedo videt
Non eſſe prolem ſe Iouis. Irritâ
Xerxem tumentem ſpe, trecentis
Thermopylæ cohibent ſariſſis;
Docentq; fractum clade, quid aulici
Sint verba plauſus. Vt nocet, vt placet

Stillans adulatrix latenti
Lingua fauos madidos veneno!
Hæc in theatri puluere barbarum
Infecit atro ſanguine Commodum,
Probriſq; fœdauit Neronem, ac
Perdidit illecebris vtrumque.
Artes nocendi mille tegit dolis
Imbuta: quis tam lynceus aſpicit
Quod vitet? Intentus canentis
Mercurij numeris, ſopore
Centena claudens lumina, ſenſibus
Abreptus, aures dum vacuas melos
Demulcet, exemplum peremptus
Exitij graue præbet Argus.

IN TORPOREM.

LActe manantes fluuios canoro
Euehit plauſu cithara, beata.
Aurei gaudens celebrare ſacli
Munera Pindus.
Tritico glandem ſiliquaſq; præfert:
Melleo quercus grauidas liquore,
Sponte naſcentes ſegetes ab aruis
Carmine iactat.
Fictio fulgens minio faceſſat:
Hæc rudes mentes, animoſq; molles
Fabula dictis trahit, otiúmque
Laudibus effert.
Vera, quæ proſint canimus: fauorum
Artifex cellas Apis elaborat:
Sedulum tellus ſata per laborem
Fundit ariſtas.

Herbidis Paſtor pecudes in oris
Curat; hinc pota redeunt ab amne,
Et ferunt mulctris grauiora puro
Vbera lacte.

Germinat tellus inarata vepres:
Qui caret motu, vitiatur aër:
Mens nocet torpens, velut vnda tetro
Putrida cœno.

Cui labor frontem decorauit auro,
Teſtis eſt Dauid, ſolitus Leonem
Dexterâ, & duræ ſilicis Gigantem
Sternere iactu.

Mox enim ſegnem requiem ſecutus,
Ius maritalis violans cubilis,
Vt notam probri tegat, innocenti
Sanguine fœdat.

Inclytum Virtus opus eſt Laboris.
Huius impulſu petit aſtra. Mores

Deſides

Deſides vita, fuge delicatæ
Otia vitæ.
Crapulæ, & pigri ſoboles Soporis,
Quem ſinu Luxus fouet, & Voluptas
Educat firmans; comes it Quieti
Torpor inerti.
Atterens vires animi, decorem
Gloriæ temnit; ſtudium peroſus,
Quo parat laudum celebres triumphos
Viuida Virtus.
Lætus indulgens genio iocíſque,
Perſtat aduerſus vigilem Laborem;
Quotq; Virtutis ſolium tuentur,
Perdere tentat.
Quo iacet Torpor magis otioſus
Ingerens prauis alimenta curis,
Pugnat infeſtâ ſcelerum phalange
Acrior hoſtis.

PRO ADVERSITATIBVS ARCENDIS

HYMNVS AD DEVM.

Vrbes dira per Italas
Excurrens miſeris modis
Vexauit populos fames.
Squallent ah ſteriles agri
Raptis morte Colonis!
Non vnum exitij genus:
Quot Mars efferus abſtulit?
Quis non flens memoret feras
Cædes, aruáque lugubri
Paſsim infecta cruore?
Heu vis peſtiferæ luis
Quot ſtrages dedit? horreo

Mærens dum recolo; quati
Mentem, membráque ſentio
Conſternata pauore.
In luctu gemit Auſonum
Pars omnis propè; nec datum
Pœnarum ſatis: ignibus
Flagrans ecce Veſuuius
Campos vndique vaſtat.
Denſis Aethereas plagas
Fumi nubibus occupat:
Bombos more tonitrui
Edens, Parthenopes domos,
Et latè loca quaſſat.
Funeſtos cineres vomit,
Flammas inuehit igneo
Mergens oppida vortice:
Hoc rurſus furit, & Maris
Pugnam fluctibus infert.

Spirans

Spirans longiùs Africus,
Sæuo flamine noxios
Importat cineris globos:
Monſtro percitus Appulus
Leto proximus horret.
Horret Dalmata ſuſpicans
Extremam exitij diem
Inſtare. His Latium ſolum
Subducis vicibus Deus,
Et parcis bonus Vrbi.
Quî reddam tibi debitas
Grates Rex Superûm iubar?
Te iugi facilem prece,
Te votis adeo: noua
Nos diſcrimina terrent.
Armis hoſticus impetus
Oras Vindelicas premit,
Complens omnia cædibus,

Viciniſq;

Viciniſq; minas parat,
Vincla, incendia, clades.
Tu Virgo meritam Dei
Iram comprime: conſcios
Vrget nos ſcelerum cohors:
Hac nobis magis, hoſtium
Quàm ſint arma, timenda eſt.
Rerum Conditor omnium,
Rex Aeterne ter optime,
Qui Terram regis ac Mare, &
Cœli ſidera temperas,
Noſtras excipe voces.
Obliuiſcere criminum,
Clemens parce precantibus,
Da Natis veniam Pater,
Tantis pone modum malis,
Noſtris annue votis.
Dele vindice dexterâ

Hoſtiles acies, agit
Quas in nos furor impius.
Audi, te pueri vocant,
Intactaq; puellæ.
Nobis dexter ades. piæ
Te flectant lacrymæ : tuâ
Fidentes ope, bellicas
Vires temnimus Hæreſis,
Nulla aduerſa timemus.

ANTVERPIÆ,

EX OFFICINA PLANTINIANA

BALTHASARIS MORETI.

M. DC. XXXIV.

782823

LABORE ET CONSTANTIA

BIBLIOTECA
DEI
PP. SERVITI